

T.C.
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

YAZILI MEDYADA KADINA YÖNELİK ŞİDDET HABERLERİNDE
KULLANILAN DİLİN VE GÖRSELLERİN İNCELENMESİ

UZMANLIK TEZİ

Samet CEYHAN

ANKARA
NİSAN/2014

T.C.
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

YAZILI MEDYADA KADINA YÖNELİK ŞİDDET HABERLERİNDE
KULLANILAN DİLİN VE GÖRSELLERİN İNCELENMESİ

UZMANLIK TEZİ

Samet CEYHAN

NİSAN 2014

ANKARA

ONAY

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne

Bu çalışma, Yeterlilik Sınav Kurulu tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Aile ve Sosyal Politikalar Uzmanlığı Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan : .....

Üye : .....

Üye: .....

Üye: .....

Üye: .....

ONAY

..../..../2014

Kadının Statüsü Genel

Müdürü

TEŞEKKÜR

Yazılı medyada kadına yönelik Şiddet haberlerinde kullanılan dilin ve gorsellerin incelenmesini amaçlayan bu çalışmanın hazırlanmasında yol gosterici fikirleriyle destek sağlayan değerli tez danışmanım Prof. Dr. Çiler DURSUN'a, desteklerini esirgemeyen mesai arkadaşlarıma ve kurum yöneticilerime teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Günümüzde medya, toplumu ve kişilerarası ilişkileri sadece tek taraflı olarak yansıtmamanın ve temsil etmenin ötesinde bir işleve, toplumu biçimlendirici ve dönüştürücü bir etkiye sahiptir. Medya bir yandan temsiller inşa ederken, medyaya konu olan toplumsal olaylar da medyadaki temsilleri üzerinden yeniden kurulmakta, yeni kimlikler kazanmaktadır. Medya ve kurduğu temsiller arasında karşılıklı olarak birbirini etkileyen dönüştüren sarmal bir ilişki mevcuttur. Bu bakımdan medya sahiplerinin ve medyanın her kademesinde yer alan çalışanların topluma sundukları içeriklerin ve sunuluş biçimlerinin sonuçlarının farkında olarak sorumlulukla hareket etmeleri gerekmektedir.

Kadına yönelik şiddet bütün toplumlarda olduğu gibi toplumumuzda da farklı boyutlarıyla üzerinde çalışılması ve kalıcı çözümlerin üretilmesi gereken ciddi bir sorundur. Pekin Deklarasyonunda belirlenen 12 kritik alandan birisi de kadın ve medyadır. Bu açıdan bakıldığında genel olarak kadınların medyada nasıl temsil edildiği, araştırmamız açısından özellikle kadına yönelik şiddet haberlerinin medyada nasıl yer aldığı büyük önem taşımaktadır. Yazılı medya, hem geleneksel medyanın kurucusu ve öncüsü olması, hem de televizyona, radyoya ve yeni medyalara kıyasla gündem belirleme ve kayıt altında tutma özelliğinin daha güçlü olması sebebiyle araştırmamızın yürütüleceği medya olarak seçilmiştir. Kadına yönelik şiddet haberlerinde kullanılan dilin ve görsellerin incelenmesini amaçlayan çalışmamızda Hürriyet, Habetürk ve Yeni Şafak gazetelerinde Eylül-Ekim-Kasım 2013 tarihlerinde yer alan 200'e yakın haber içerik analizi yapılarak gözden geçirilmiştir. Söz konusu haberlerin gazetelerin hangi sayfalarında ne kadar ve nasıl yer aldığı, bu haberlerde kullanılan başlıklar, haber metinleri, fotoğraflar, illüstrasyonlar incelenmiştir.

Çalışma sonucunda, medyanın kadına yönelik şiddet haberlerinde kullandığı dilin ve görsellerin toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetmediği, kadınların en temel insan haklarını ihlal ederek cinsiyetçi bir üslupla hazırlandığı görülmektedir. Şiddetin her türüne maruz kalan kadınlar, aynı zamanda cinsiyetçi ve kişilik haklarını zedeleyen bir dille gazete haberlerine konu olmaları sebebiyle bir kez daha haksızlığa uğramaktadır. Bu haksızlığın giderilmesi için medya profesyonellerine yönelik çalışmalar yürütmek, fakültelerde toplumsal cinsiyet derslerinin yaygınlaştırılmasını sağlamak, geleceğin medya profesyonellerine yönelik eğitim çalışmaları yapmak, yerel medyaya yönelik farkındalık artırıcı eğitimler düzenlemek, medya okuryazarlığının yaygınlaşmasını sağlamak, ödüllendirme mekanizmalarını kullanmak ve kamu yayıncılığının toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı hale getirilmesi için düzenlemeler yapmak gerekmektedir.

ABSTRACT

Nowadays the media's function has changed from representing the society and interpersonal relations to formatively affecting the society. While the media builds representations, the social phenomena subject to media are determined through these representations and obtain new identities as well. There is a helical and reciprocal relationship between the media and its constituted representations which effect and transform both parties of the relation. In this regard, media owners and workers should act responsibly and be aware of the consequences of the content and its presentation mode which they provide to society.

Violence against women is a serious problem in our society as well as in many societies around the World; it should be treated in multi-faceted perspectives and persistent solutions should be developed. "Women and media" is declared twelve critical areas in the Beijing Declaration. In this respect, generally how the women, and particularly, how news about violence against women are represented in the media are of great importance for our research. Because of the fact that it is the founder and precursor of conventional media and that it is much more substantial in the setting agenda and registration than television, radio and new media, the printed media has been selected for our research. For our research, aim is to examining the language and visual materials used in the news about the violence against women, around 200 news items which appeared in Hürriyet, Habertürk and Yeni Şafak newspapers during the period of September-October-November 2013 have been scrutinized with content analysis in several topics such as title, text, pictures and illustrations used in each news item.

The results of our research are that the language and visual materials, which the media uses in the news about violence against women does not pursue social gender equality and are prepared in a sexist tone violating the most basic human rights of women. While being subjected to every kind of violence, women are abused once more with the sexist and offending approach adopted by the media against them. In order to erase this abuse, educational programs concerning media professionals, future media professionals and the local media should be organized and gender equality courses should be offered in the media departments of universities; the employment of rewarding mechanisms and regulations obliging public media to act in a more responsive manner regarding gender equality may also prove useful.

İÇİNDEKİLER

ONAY.....	İ
TEŞEKKÜR	İİ
ÖZET.....	İİİ
ABSTRACT	İV
İÇİNDEKİLER.....	V
KISALTMALAR	Vİİ
TABLolar VE RESİMLER.....	Vİİİ
GİRİŞ.....	1
1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	6
1.1. Şiddet Kavramı	6
1.2. Kadına Yönelik Şiddet	8
1.3. Kadına Yönelik Şiddet Türleri	12
1.3.1. Fiziksel Şiddet.....	12
1.3.2. Psikolojik (Duygusal) Şiddet.....	14
1.3.3. Cinsel Şiddet.....	15
1.3.4. Ekonomik Şiddet.....	16
1.4. Kadına Yönelik Şiddeti Artıran Unsurlar.....	18
1.5. Türkiyede Kadına Yönelik Şiddet.....	20
2. MEDYA VE KADIN.....	24
2.1. İletişim Araçlarında Kadınların Temsil Ediliş Biçimi.....	24
2.2. Yazılı Medyada Kadına Yönelik Şiddetin Temsil Ediliş Biçimi	28
3. TÜRK BASININDA KADINA YÖNELİK ŞİDDETİ KONU ALAN GAZETE HABERLERİNİN İNCELENMESİ.....	32
3.1. Araştırma Çerçevesi ve Yöntemi.....	32
3.2. Araştırma Sonuçları.....	35

3.2.1. Niceliksel Metin Analizi: Rakamların Dili.....	35
3.2.1.1. Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Gazetelere Göre Dağılımı	35
3.2.1.2. Haberlerin Yer Aldığı Sayfalara Göre Dağılımı	35
3.2.1.3. Haberlerin Türlerine Göre Dağılımı	38
3.2.1.4. Haberde Görüşlerine Başvurulan Kaynaklar	39
3.2.1.5. Haberin Ana Konusu	43
3.2.1.6. Haberlerde Görsel Malzeme Kullanımı.....	44
3.2.1.7. Şiddet Uygulayanın Kimliği.....	47
3.2.1.8. Habere Konu Olan Olaydaki Şiddetin Türü	49
3.2.2. Niteliksel Metin Analizi: Haberlerde Kullanılan Dil ve Söylem	50
3.2.2.1. Alıntılama	50
3.2.2.2. Haberlerde Sözel Tercihler	50
3.2.2.3. Haberlerin Bilgilendirici ve Yol Gösterici Yönü	52
3.2.2.4. Şiddet Uygulayan Erkeklerin Açıklamalarına Dayandırılarak Kurulan Nedensellik İlişkileri	54
3.2.2.5. Kişiselleştirme, Dramatize Etme, Sansasyonelleştirme ve Doğallaştırma	55
3.2.2.6. Haberlerde Kadına Yönelik Şiddetin Gizlenmesi, Arka Plana Atılması ve Gerekçelendirilmesi.....	55
3.2.3. Gazeteler Arasındaki Farklılıklar	56
3.2.4. Aynı Haberin Hürriyet, Habertürk ve Yeni Şafak Gazetelerinde Ele Alınışı	58
SONUÇ.....	62
KAYNAKÇA	68

KISALTMALAR

Kısaltmalar	Açıklaması
AB	Avrupa Birliği
ASAGM	Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel M¼d¼rl¼đ¼
İHD	İnsan Hakları Derneği
KSGM	Kadının Stat¼s¼ Genel M¼d¼rl¼đ¼
KSSGM	Kadının Stat¼s¼ ve Sorunları Genel M¼d¼rl¼đ¼
RT¼K	Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
T¼İK	T¼rkiye İstatistik Kurumu
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve K¼lt¼r Kurumu
UNICEF	Birleşmiş Milletler ocuklara Yardım Fonu
UYG	Uygulayan

TABLolar VE RESİMLER

Tablolar

Tablo 1 Gazetelere Ait Tirajlar (Eylül-Ekim-Kasım 2013 Tarihleri Arası).....	34
Tablo 2 Haberlerin Yer Aldığı Gazeteler.....	35
Tablo 3 Haberin Yer Aldığı Sayfa.....	37
Tablo 4 Gazetelere Göre Haberin Yer Aldığı Sayfa	38
Tablo 5 Haberin Türü.....	39
Tablo 6 Haberde Görüşlerine Başvurulan Kişi ve Kaynaklar.....	40
Tablo 7 Haberin Ana Konusu.....	43
Tablo 8 Gazetelere Göre Haberin Konusu.....	43
Tablo 9 Haberlerin Konusuna Göre Gazete Oranları.....	44
Tablo 10 Haberde Görsel Malzeme Kullanımı.....	45
Tablo 11 Haberlerde Kullanılan Fotoğrafların İçerikleri.....	46
Tablo12 Gazetelere Göre Haberde Kullanılan Fotoğrafların İçerikleri	46
Tablo 13 Fotoğraflarda Şiddete Maruz Kalan Kadınların Kimliğini Gizlemeye Dönük Tekniklerin Kullanımı.....	47
Tablo 14 Şiddet Uygulayan Kişilerin Mağdurla Yakınlık Derecesi.....	48
Tablo 15 Gazetelere Göre Şiddet Uygulayan Kişilerin Mağdurla Yakınlık Derecesi.....	48
Tablo 16 Habere Konu Olan Olaydaki Şiddetin Türü.....	49
Tablo 17: Gazetelere Göre Habere Konu Olan Olaydaki Şiddetin Türü	49
Tablo 18: Haberde Doğrudan Alıntılama Kullanımı	50

Tablo 19: Gazetelere Göre Doğrudan Alıntılama.....	50
Tablo 20 Hürriyet Gazetesindeki Haber Başlıkları ve Türleri.....	76
Tablo 21 Habertürk Gazetesindeki Haber Başlıkları ve Türleri.....	78
Tablo 22 Yenişafak Gazetesindeki Haber Başlıkları ve Türleri..	81
Tablo 23 Hürriyet Gazetesinde Doğrudan Şiddet Haberlerinde Görüşüne Başvurulan Kaynaklar.....	82
Tablo 24 Habertürk Gazetesinde Doğrudan Şiddet Haberlerinde Görüşüne Başvurulan Kaynaklar.....	83
Tablo 25 Yenişafak Gazetesinde Doğrudan Şiddet Haberlerinde Görüşüne Başvurulan Kaynaklar.....	85
Tablo 26 Hürriyet Gazetesindeki Şiddet Haberlerinde Doğrudan Şiddet Uygulayan.....	86
Tablo 27 Habertürk Gazetesindeki Şiddet Şiddet Haberlerinde Doğrudan Şiddet Uygulayan.....	87
Tablo 28 Yenişafak Gazetesindeki Şiddet Şiddet Haberlerinde Doğrudan Şiddet Uygulayan.....	89
Tablo 29 Gazetelerdeki Doğrudan Şiddet Haberlerinde Kullanılan Fotoğraf Özellikleri.....	89

Resimler

Resim 1.....	41
Resim 2.....	41
Resim 3.....	42
Resim 4.....	42
Resim 5.....	52
Resim 6.....	53
Resim 7.....	58
Resim 8.....	59
Resim 9.....	59

1. GİRİŞ

Kadın hakları 20. Yüzyılın başından itibaren devletlerin kanunlarında yer alarak ve genişleyerek tanınmaya başladı. Ancak, kadın ve erkek eşitsizliği bin yıllara dayanan toplumsal bir vaka olduğu için bu eşitsizlik bir çok toplumda neredeyse doğal bir olgu olarak algılanmaktadır, hatta algıdan da öte, bu durum toplumsal yapının kendini ekonomik ve sosyal olarak yeniden üretiminde neredeyse kurumsal bir hal almıştır. Dolayısıyla ortaya bir açmaz çıkmaktadır. Bir yandan kadın hakları yasal güvence altına alınırken, diğer yandan kadınların gündelik hayatta karşılaştıkları eşitsiz ilişki biçimleri büyük ölçüde devam etmektedir. Söz konusu yasal düzenlemelerin bir iyi niyet gösterisinden öte, gündelik yaşamı dönüştürücü bir etkisi olması için eğitim ve ekonomik kalkınma kuşkusuz başat aktörler olmak durumundadır.

İnsan hakları, insanların yalnızca insan oldukları için ve doğdukları andan itibaren sahip oldukları dokunulamaz, devredilemez ve vazgeçilemez haklardır. Her insanın eşit ve özgür doğduğu, insanların dil, din, mezhep, renk, ırk, cinsiyet gibi özelliklerinden dolayı ayrımcılığa tabi tutulamayacağı evrensel bir insan hakkı olarak kabul edilmektedir. Bu çerçevede modern devletler yurttaşlarına temel özgürlüklere ve toplumun standartları ölçüsünde ekonomik refah ve sosyal güvenlik haklarına sahip olmaktan başlayarak çağdaş bir birey gibi yaşamalarını sağlayacak bir dizi haklar vermektedir (Marshall ve Bottomore, 2006).

Kadın hakları ise nispeten geç bir zamanda ve çeşitli mücadeleler sonunda tanınmaya başlamıştır. 19. yüzyılda önem kazanmaya başlayan kadın hakları çerçevesinde verilen mücadeleler sonunda kadınlar, kamusal yaşamda ve iş hayatında yer almaya başlamıştır. Bu çerçevede kadınların kamusal hayata girişte karşılaştıkları cinsiyete dayalı eşitsizlik ve ayrımcılığı önlemeye ve kadınların haklarını korumaya yönelik yasal düzenlemeler yapılmıştır. Ancak zihniyet kalıplarını, tutum ve davranışları değiştirmek yasaları değiştirmek kadar kolay değildir. Bu bağlamda kadınların sosyal yaşamdaki hakları konusundaki yasal

düzenlemeleri hayata geçirmek ve uygulanmasını sağlamak, yani teori ile pratik uyumunu sağlamak zorlu bir süreçtir (Köse, 2010).

Sosyal haklar, temel olarak fiili eşitsizliklerin giderilmesini hedeflemektedir. Bu çerçevede belli bir sosyal kategoriye giren insanlara birtakım sosyal hakları tanımak, bu insanların yasaların kendiliğinden işleyişi yoluyla elde edebileceklerinin ötesinde bazı hakları olduğunun kabulü anlamına gelmektedir (Tanör, 1978: 41). Bu şekilde özel olarak korunması gereken kişiler arasında kadınlar da yer almaktadır. Zira kadın erkek eşitsizliği bütün dünyada, üstelik yaşamın her alanında karşılaşılan bir olgudur. Bu olgunun en önemli sebebi ise ataerkil toplum yapısıdır. En genel ifadeyle ataerkillik, kadın erkek eşitsizliğini besleyen ve derinleştiren bir olgudur. Kadının ikincilleştirilmesi biyolojisiyle ilişkilendirilmek istense de bunun asıl nedeni toplumsal cinsiyet ve oluşturduğu cinsiyet kalıpları ile kadına ve erkeğe atfedilen cinsiyet rolleridir. Zira bedensel boyutunun ötesinde insanlar arasındaki ilişkilerin biçimlendiği ve sürdürüldüğü toplumsal pratiklerin içinde belirlenmesi nedeniyle cinsellikte toplumsal bir bağ bulunmaktadır (Köse, 2010).

Sokakta veya herhangi bir ortak kullanım alanında kadının kim olduğu veya nasıl giyindiği çok da önemli değildir, erkek tarafından gözle tecavüze uğramakta veya taciz edilmektedir. Tüm bunlar kadının toplum içinde rahat hareket etmesine, kendine güven duygusunu yitirmesine neden olabilmektedir.

Kadına yönelik şiddet evde, sokakta, işyerinde veya okulda taciz, tecavüz, zorla evlendirme, namus gerekçesi ile öldürme, kadınların insan ticaretinin öncelikli aracı haline getirilmesi, başlık parası adı altında satılması, savaş ganimeti olarak görülmesi, toplumsal yaşamdan izole edilmesi gibi farklı görünümüleriyle tüm dünyada kadınların varlığını tehdit etmektedir (Kadın Dayanışma Vakfı, 2005: 11).

Şiddet, sadece gelişmekte olan ülkelerin değil, gelişmiş ülkeler açısından da en önemli toplumsal problemlerden biridir. Kadınlar önemli bir sosyal problem olan şiddet olgusunun en önemli mağdurları arasında yer almaktadırlar. Dünyanın her yerinde kadına yönelik olarak gerçekleştirilen şiddet eylemleri yaygın bir biçimde

kendini göstermektedir. Kadınlara yönelik olarak gerçekleştirilen bu eylemler sadece fiziksel şiddeti içermezler. Kadına yönelik şiddet kimi zaman, aşağılama, küçümseme ve alay etme gibi kendisini sözel nitelikte eylemlerde gösterebilmektedir (Köse, 2010).

Ataerkil ideoloji genel anlamıyla bildiğimiz gibi toplumda erkeğin öncelikli ve ayrıcalıklı olduğu hiyerarşik yapının içinde kadının edilgen ve itaatkâr olmasını sağlayan yani kadına ve erkeğe atfedilen rollerin yine erkek tarafından belirlendiği bir sistemdir. Bu sistem siyasetten ekonomiye, tarihten edebiyata, hukuktan politikaya, eğitimden medyaya pek çok alanda kendini gösterir. Bu güç ilişkisi toplumsal normlarla birlikte, ahlaki ve etik değerlerin belirlendiği bir düzlem içerisinde kadının mağduriyetini arttırmakta ve günümüzde sıkça tartışılan kadın-erkek eşitsizliğinin temelini oluşturmaktadır. Ataerkil güç, biyolojik cinsel farklılıklara atfedilen sosyal anlamlara yaslanır. Ataerkil söylemde kadının sosyal rolü ve doğası yine eril olan normlara göre tanımlanır (Pira, Elgün, 2004: 527).

19. Yüzyılın sonlarından başlayarak giderek artan biçimde gündelik hayatımızın ve dünyayla kurduğumuz ilişkinin temel bir parçası haline gelen medya da olumlu veya olumsuz, bilinçli veya bilinçsiz biçimde kadın algısı ve kadın hakları konusunda zihniyet pekiştirici veya zihniyet dönüştürücü bir işlev üstlenmektedir. Bu olgu göz önüne alındığında medya ve kadınların medyadaki temsili meselesinin ele alınması elzemdir.

Medya, yaşanan toplumsal, siyasal ve ekonomik gelişmeleri takip etmesi açısından günümüz insanının kullandığı son derece önemli bir araç haline gelmiştir. Yakın çevresi dışındaki gelişmeleri medya vasıtasıyla takip eden modern birey, kitle iletişiminin doğası gereği sürekli olarak tek taraflı bir mesaj bombardımanına tutulmaktadır. Medyanın vermiş olduğu her mesaj elbette bireyler tarafından hiç sorgulamadan kabul edilen bir tüketim malzemesi değildir. Bununla birlikte medya, modern toplumdaki bireylerin fikirlerinin oluşmasında, onların davranış kalıplarının değişmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Medya bir anlamda bireyleri, çevresinden

ve dünyadan soyutlanmış bir şekilde yaşamasının önüne geçen önemli bir kurumsal yapıdır.

Medyanın bu işlevi kimi uzmanları onun bu etkisini sorgulamaya yöneltmiştir. Medya, doğası gereği günümüz kapitalist toplumlarında kar amacı güderek hareket eden bir kurumsal yapıya sahiptir. Medyanın bu yapısı kimi zaman onu sorumlu yayıncılık anlayışı çizgisinden uzaklaştırabilir. Bireyler, kendi güvenliğiyle ilgili kaygıları açısından özellikle yerel nitelikli şiddet haberlerine ilgi gösterirler. Medya, kimi durumlarda bireylerin güvenlikle ilgili kaygılarını izlenme, okunma oranlarını artırması amacıyla kullanabilir. Toplumda yaşayan bireylerin çoğu herhangi bir suçun direk olarak mağduru olmasa da medya aracılığıyla haber yapılan şiddet haberlerinden dolayı olarak mağdur olur (Potter, 1999). Bu açıdan değerlendirdiğimizde, medyanın şiddet haberlerini, daha fazla izlenme amacıyla yoğun ve şiddet dozunu yüksek biçimde vermesi, izleyiciler/okuyucular üzerinde olumsuz etkiler bırakabilir (Köse, 2010).

Kitle iletişim araçları insanların yaşamında giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Çevresi dışındaki gelişmeleri kitle iletişim araçları vasıtasıyla takip etmeye çalışan modern birey, bu araçlar vasıtasıyla sunulan haberlerdeki dil ve üsluptan ister istemez etkilenmektedir. Kitle iletişim araçlarında kadın ve erkek toplumsal cinsiyetlerinin nasıl temsil edildiğine yönelik araştırmalar, bu araçlarda var olan imgelerin cinsiyetçi kalıp yargılar içerdiğini ortaya koymaktadır. Cinsiyete dayalı ayrımcılık; en geniş anlamıyla kadın ve erkeğin toplumsal cinsiyetine dayalı olarak geliştirilen kalıp yargıları içermekle birlikte özünde kadın cinsine yönelik ayrımcılığı ifade etmektedir. (Timisi, 1997: 24).

Yukarıda anlatılanları dikkate alarak, bu çalışma ile Türk basınında kadına yönelik şiddete ilişkin haberlerin yer bulma sıklığı ile temsil edilme biçiminin ortaya koyulması amaçlanmaktadır. Çalışma kapsamında, birinci bölümde genel olarak şiddet ve kadına yönelik şiddet tanımlanacak, şiddetin sebepleri ve sonuçları üzerinde durulacaktır. İkinci bölümde, iletişim araçlarında kadınların temsil ediliş biçimi ele alınacak ve bu araçlar içinde yer alan gazetelerdeki temsiller ile çalışma

konusu itibariyle kadına yönelik şiddetin temsil ediliş biçimine odaklanılacaktır. Üçüncü ve son bölümde, kadına yönelik şiddet konusunun Türk basınında ne kadar ve nasıl yer bulabildiği sorusunun cevabını aramak için, bazı açılardan ayrışan, bazı açılardan örtüşen söylemsel perspektifleri olan üç gazete; Hürriyet, Habertürk ve Yeni Şafak içerik analizi yöntemiyle incelenecektir. Bu gazetelerde Eylül-Ekim-Kasım 2013 döneminde yayınlanan kadına yönelik şiddet haberleri çalışmaya esas olarak alınacaktır. Böylelikle Türk basınında kadına yönelik şiddetin nasıl algılandığı ve okuyucuya nasıl aktarıldığının gazetelere göre karşılaştırmalı olarak izlenme imkânı da mümkün olacaktır.

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1 Şiddet Kavramı

Çalışmanın temel kavramlarından biri olan şiddetin ne anlama geldiğinin anlaşılması gerekmektedir. Şiddet kavramının farklı kurumlar ve akademisyenler tarafından tanımları yapılmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda öncelikle bu tanımların genel bir sıralamasını yapmakta fayda vardır.

Şiddet; bir kişiye maddi ya da manevi yönden zarar vermek amacıyla girişilen her türlü hareket olarak tanımlanabilir. Bir davranışın şiddet özelliği gösterip göstermediğine karar verirken, o davranışın kasıtlı olması, kötü niyetle yapılmış olması, karşıdaki bireye zarar vermesi, bireyin davranışının kötü niyetle yapılmış olduğunu düşünmesi gibi kriterler açısından değerlendirilmesi gerekir (Mutlu, 2006).

Şiddet, toplumsal açıdan, uygulayıcısı tarafından başka kimseler üzerinde üstünlük sağlamak, hakimiyet kurmak, bu kimseleri belli şekillerde davranmaya zorlamak, maddi-manevi çıkar elde etmek gibi amaçlarla uygulanmaktadır. Şiddet; fiziksel, psikolojik, ekonomik ya da cinsel içerikli bir takım eylemlerde bulunmak suretiyle, bu eylemlere maruz kalan kimselerin maddi- manevi bütünlüğünü, temel hak ve özgürlüklerini ihlal eden ya da geçici süre ile bu hakların kullanılmasını engelleyen her türlü eylemi ifade etmektedir (Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü [ASAGM], 2008).

Şiddeti bu açıdan değerlendirdiğimizde, bireylerin canına ve malına yönelik olarak gerçekleştirilen zarar verici davranışları ifade etmek için kullanılan bir kavramdır. Bununla birlikte şiddet olgusunu sadece fiziksel ve mala yönelik zarar verici eylemler olarak değerlendirmek onu dar açıdan ele almak anlamına gelecektir. Şiddet, bir insanın rahatça gelişmesini ya da bu gelişimini tamamlamasını engellemek üzere bazı doğal süreçlere, alışkanlıklara yersiz kısıtlamalar getirmekten, bir insana iradesi dışında kabul ettirilen bir duruma, davranışa, manevi veya fiziksel

baskı uygulamaya, onu hırpalamaya, zor kullanmaya, işkence yapmaya, sakat bırakmaya hatta öldürmeye kadar uzanan eylemler bütünü olarak tanımlanabilmektedir (Amargi Kadın Akademisi 2005'den aktaran Alpago, 2006: 23-24).

Şiddet olgusu, çok farklı uygulama şekilleri ve boyutları ile tüm dünyada genel bir sorun alanını oluşturmaktadır. Günümüzde yaygın şekilde varlığını sürdüren şiddet pratiklerini ev içinde, okullarda, kitle iletişim araçlarında, iş yerlerinde, sokaklarda kısaca özel ve kamusal yaşamın her aşamasında farklı şekilleriyle gözlemlemek mümkündür. Bu bağlamda, gündelik yaşamın bir parçası olarak şiddet, insanların iletişim ve etkileşim içinde bulunduğu tüm alanlarda karşımıza çıkmaktadır (Kızmaz, 2006: 247- 267).

Ancak, insanın biyolojik özelliklerinin yanı sıra yüzyıllar süren toplumsal/kültürel yaşantıları sonucunda varlık kazandığı ve aynı zamanda da düşünsel bir varlık olduğu görüşünden yola çıkıldığında; bu kuramlar tartışmalı hale gelmektedir. Bu konuda insanın şiddetini tek başına; “atalarından devraldığı bir dizi hayvani güdüye”, “genetik olarak insan doğasına” ya da “şiddete yönelik bir beyine sahip olmasına” bağlamak yeterli görülmemektedir (Şiddet Üzerine Bildiri, 1996: 37-39).

Şiddet, bireyin psikolojik ve biyolojik yapısıyla sosyo/ekonomik ve kültürel yaşantısının etkileşimi sonucunda ortaya çıkan bir durumdur. Bunun yanı sıra bazı psikolojik rahatsızlıkların, alkol ve madde kullanımının, bireyin çocukluk dönemlerinde tanık olduğu ya da maruz kaldığı şiddetin, kalabalığın, sosyo/ekonomik sorunların ve toplumlarda ateşli silah kullanımındaki artışın bireyde şiddet eğilimine yol açabileceğine ilişkin bulgular bulunmaktadır (Subaşı ve Akın 2012). Ancak bu noktada, şiddetin ortaya çıkışında birçok faktörün rol oynadığını, şiddet nedeninin tek bir faktöre indirgenemeyeceğini ve her şiddetin de yukarıdaki faktörlerle açıklanamayacağını belirtmek gerekmektedir.

Genel olarak şiddet, nasıl ortaya çıktığı konusunda tam fikir birliği olunmayan, bilim tarihi boyunca farklı görüşlerin ağırlık kazandığı, oldukça karmaşık nedenlerle ortaya çıkan bir olgudur. Konu ile ilgili bilim dalları birbirinden farklı açıklamalarla konuyu izah etmeye çalışmaktadırlar. Şiddet, fiziksel ruhsal ve sosyal sağlığı bozarak sağlığın bütün boyutlarını olumsuz etkilemektedir. Sorunun yaygınlığı şiddetin bir halk sağlığı problemi olarak görülmesini sağlamıştır (Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006).

Bugüne kadar yapılmış olan araştırmalardan elde edilen bulgulara göre bireysel ve toplumsal nedenler şiddeti ortaya çıkarmaktadır. Şiddet, çok değişik türlerde ortaya çıkmaktadır ve şiddet türlerinin kendi içerisinde ciddiyeti değişiklik göstermektedir. Şiddet türlerinin ortaya çıkış sıklığı tarihsel süreç içerisinde var olan konjonktüre bağlı olarak değişim göstermektedir. Şiddet, farklı türleri olsa da çözüm için bütün şiddet tiplerinin bir arada düşünülmesi gerekmektedir (Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006)

1.2. Kadına Yönelik Şiddet

Şiddet çoğu zaman, toplumdaki güç/iktidar ilişkilerinin bir sonucu olarak ortaya çıkmakta ve bu ilişkilerde ikincil konumda olan kesimleri hedef almaktadır. Kadınlar ise bu kesimlerin başında yer almaktadır (Dursun, 2010: 21).

Kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyete dayalı şiddettir. Bu şiddet, toplumun her alanında var olan cinsiyet eşitsizliğinin de göstergesidir. Toplumsal cinsiyet ilişkilerinden kaynaklanan şiddet, toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında, kadınları olduğu kadar erkekleri de kapsamakta; kadınların ve erkeklerin toplumsal olarak tanımlanmış kadınlık ve erkeklik rollerinden kaynaklı olarak yaşadıkları tüm şiddet türlerini içermektedir (Altunay ve Arat, 2008: 16).

Kadına yönelik şiddet evde, sokakta, işyerinde veya okulda taciz, tecavüz, zorla evlendirme, namus gerekçesi ile öldürme, kadınların insan ticaretinin öncelikli aracı haline getirilmesi, başlık parası adı altında satılması, savaş ganimeti olarak

görülmesi, toplumsal yaşamdan izole edilmesi gibi farklı görünümüleriyle tüm dünyada kadınların varlığını tehdit etmektedir (Kadın Dayanışma Vakfı, 2005: 11). Hangi toplumsal sınıftan, kültürden, coğrafyadan, ırktan olursa olsun, milyonlarca kadın, başta yaşam arkadaşları olmak üzere, yakınları tarafından psikolojik baskı, dayak ve tecavüzdən öldürmeye kadar varan çeşitlilik ve ağırlıkta şiddet eylemlerine maruz kalmaktadır. (Bhasin ve Khan, 2003: 23).

Günümüzde şiddet kavramı sadece fiziksel ve mala yönelik eylemleri içermez bireylerin psikolojik durumlarını etkileyen onların ruh sağlığını tehlikeye atan eylemler de şiddet olarak algılanmalıdır. Konumuz açısından değerlendirdiğimizde, aile içi şiddet ve buna paralel olarak kadına yönelik gerçekleştirilen şiddet eylemleri psikolojik etki yaratacak sözel eylemleri de içine alacak bir şekilde genişletilerek okunmalıdır. Şiddet eyleminin temelinde yatan saldırganlık güdüsü öğrenilebilen ve taklit edilen bir olgudur. Bu durum bizi şiddet olgusunun toplumsal bir boyutu bulunduğu sonucuna götürmektedir (Kocacık, 2009: 27)

Kadına yönelik şiddet, fiziksel, cinsel ya da psikolojik herhangi bir zararlı sonuçlanacak ya da böyle bir zarara yol açma olasılığı bulunan herhangi bir alandaki herhangi bir tehdit ya da davranış olarak tanımlanmıştır. Bir insan hakları ihlali ve toplumların ilerlemesinin önünde önemli bir engel olan kadına yönelik şiddet ve ayrımcılığın önlenmesi ile mağdurların korunması amacıyla uluslararası kuruluşlar ve devletler çeşitli yasal ve idari tedbirler almaktadırlar (Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, KSGM: 2009, Kadın Sığınma Evleri Kılavuzu, KSGM: 2008).

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nda, Aralık 1993’te kabul edilmiş olan Birleşmiş Milletler Kadınlara Yönelik Şiddetin Önlenmesi Bildirgesine göre aile içi şiddet, “ister kamusal, isterse özel yaşamda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik acı veya ıstırap veren veya verebilecek olan, cinsiyete dayanan bir eylem veya bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma” olarak tanımlanmaktadır (Damka, 2009).

1995 yılında Pekin’de gerçekleştirilen ve bir taahhütler konferansı olarak nitelendirilen Dördüncü Dünya Kadın Konferansı sonunda, Pekin Deklarasyonu ve Pekin Eylem Platformu adlı belgeler kabul edilmiştir. Pekin Eylem Platformu’nda, kadına yönelik şiddetin, kadınların temel hak ve özgürlüklerini kullanması önünde engel oluşturduğu belirtilmiş, erkek hakimiyeti ve kadına karşı ayrımcılığa yol açtığı, kadınlara erkek arasında çağlardır süregelen eşit olmayan güç ilişkilerinin bir yansıması olduğu vurgulanmıştır (Bozkurt, 2010).

Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Tasfiye Edilmesine Dair Sözleşme kadınların belirli haklardan yararlanmasının engellenmesini ayrımcılık olarak tanımlar. Sözleşme açıkça cinsiyete dayalı şiddeti vurgulamasa da bir üye devlette cinsiyete dayalı şiddetin varlığı, sözleşmenin ihlal edilmesi anlamına gelmektedir’ (Halıcı 2007: 31). Bu bakımdan değerlendirdiğimizde, söz konusu sözleşmenin kadına yönelik şiddet eylemlerini ayrımcılığın bir türü olarak algılayıp, şiddetin, kadını temel haklarından mahrum etme anlamına geleceğini zımni olarak vurgulamış olduğunu belirtmek, yanlış bir değerlendirme olmayacaktır (Damka, 2009).

Aile içi şiddet eylemleri, cinsiyetler arasındaki güç ilişkilerinin eşitlik temeline dayanmadığı toplumlarda, sosyalleşme süreci ile öğrenilen davranış biçimleridir (Mor Çatı, 1996). Cinsiyet ayrımcılığı ile yakından ilişkili olan aile içi şiddet, kadının yuva olarak nitelendirdiği ve toplumdaki en güvenilir yapı olarak kabul edilen “aile” içinde gerçekleşen, kadın üzerinde hakimiyet ve baskı kurmayı amaçlayan, fiziksel-psikolojik-cinsel-ekonomik zararlarla sonuçlanan ya da sonuçlanması mümkün olan her türlü eylemi ve tehditi kapsamaktadır (Bozkurt, 2010).

Aile içi şiddetin doğal sayılmasının temelinde, toplumca kadına ve erkeğe atfedilen farklı özellikler, cinsiyetçi işbölümü yani geleneksel kadınlık-erkeklik kalıpları ve bu kalıpların doğal olduğuna dair inanç bulunmaktadır. Bu kalıpların, erkeğin kadına karşı hem özel alanda hem de toplumsal alanda üstünlük kurmasına olanak sağlaması, buna karşın kadına, her koşulda erkeğe karşı boyun eğmeyi

dayatması; yani katı cinsiyet rolü sosyalizasyonu sonucunda kadının öğrenilmiş çaresizliği şiddeti beslemektedir (Bozkurt, 2010).

İşsizlik, yoksulluk, kültürel değişimler, alkol gibi etkenler ise yaygın inanın tersine; tek başlarına şiddeti doğuran birer neden değil, var olan bir eğilimin dışı çıkmasını kolaylaştıran etkenlerdir (Bozkurt, 2010). Bunları şiddet riskini artırıcı faktörler olarak adlandırmak mümkündür.

Belirtilen bu faktörlerin yanı sıra daha önce şiddet uygulanmış olması-şiddetin sıklığı, ayrılık-boşanma olasılığının yükselmesi, silah bulundurma-kullanma, depresyon, intihar tehdidi, aşırı kıskançlık-sahiplenme, ataerkil tutumlar gibi etmenler, uluslararası çalışmalarda son derece yüksek tehlike düzeyi için risk etmenleri olarak saptanmıştır (Logar, 2006).

Kadına yönelik şiddetin ortaya çıkmasını, tekrarlanmasını, türü ve ağırlığını etkileyen birçok faktör bulunmakla birlikte, şiddetin temel kaynağı asıl olarak toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadın ve erkek arasında, ataerkil toplum yapısından kaynaklanan asimetrik güç ilişkileridir (Mor Çatı, 1996). Buna paralel olarak da kadına yönelik şiddet ve bir alt tür olarak kadına yönelik aile içi şiddet; ataerkil düzeni sürdürmek, itaat sağlamak ve süregelen güç dengesizliğini korumada en etkin araçtır (Arın, 1996: 305- 312).

Çok boyutlu bir sorun alanı olan kadına yönelik aile içi şiddeti doğuran etkenler toplumsal cinsiyet eşitsizliği temelinde çoklu ve karmaşık bir yapı sergilemektedir. Şiddete boyun eğişin toplum tarafından desteklenmesi ve kadına yönelik şiddete bir hoşgörü ortamı hazırlanması gibi kültürel faktörler, evlilik içinde çatışma yaşama, ilişkideki sorunları çözememe gibi ilişki faktörleri; kadının ekonomik bağımsızlığının olmaması, istihdam olanaklarına erişimde sınırlılıklar gibi ekonomik faktörler ile karar alma mekanizmalarında ve yasal düzeyde kadın-erkek eşitliğinin sağlanamamış olması şiddetin ortaya çıkmasını etkileyen temel faktörlerdir (Bozkurt, 2010).

Bu genellemeyi aile içerisinde yaşanan şiddet çerçevesinde değerlendirecek olursak erkek tarafından kadına yönelik şiddet; kadının istemediği halde cinsel ilişkiye, ev işlerine zorlanması, aile ve arkadaşlarıyla görüştürülmemesi, çalışma ve okuma hakkının elinden alınması, alaya ve hakarete maruz kalması, aşağılanması vb. çerçevesinde düşünülebilir (Yıldırım, 1998).

Toplumun kadına yönelik şiddete bakış açısı da önemli bir diğer faktördür. Kadına yönelik şiddet sıklığının farklı olduğu 16 ülkede yapılan bir çalışmada, en düşük sıklıklar kadına yönelik şiddete kesin toplumsal yasakların getirilmiş olduğu, şiddet gören kadınlara aile ve sığınma evleri aracılığıyla korunma sağlanan toplumlarda bulunmuştur. Toplumsal yasaklar, yasal düzenlemeler ya da çevredeki aile bireyleri ya da komşuların ayıplaması şeklinde ortaya çıkan müdahaleler olabilmektedir (Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006).

Bazı araştırmacılara göre erkeklerin ailede ekonomik yönden baskın ve esas karar verici konumunda oldukları, kadınların çeşitli nedenlerle kolay boşanamadıkları, yetişkinlerin çatışmaları çözmek için şiddete başvurdukları toplumlarda kadınlar eşlerinden daha fazla şiddet görmektedir (Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006).

1.3. Kadına Yönelik Şiddet Türleri

1.3.1. Fiziksel Şiddet

İlk olarak fiziksel şiddete bakıldığında bu şiddet türünün, hafif yaralanmalara neden olan eylemlerden cinayete kadar geniş bir yelpazede gerçekleşebildiği görülmektedir. Yumruk-tokat atmak, tekmelemek, itip kakmak, kadının üzerinde sigara söndürmek veya üzerine kaynar su dökmek, kadının sağlık hizmetlerinden yararlanmasına engel olarak bedensel zarar görmesine neden olmak, kesici-delici aletle yaralamak fiziksel şiddete örnek olarak gösterilebilir (Bozkurt, 2010).

Fiziksel şiddet vücut bütünlüğüne zarar veren her türlü davranışı içerir. Şiddetin en yaygın yaşanan biçimidir ve daha belirgin ve kalıcı izler bıraktığından en çok dikkati çeken ve üzerinde konuşulan şiddet türüdür. Dayak atma, vücutta sigara söndürme, sert bir cisimle vurma, boğazını sıkarak nefessiz bırakma, ateşli, kesici, delici bir aletle yaralama, saç yolma, bir yere kilitleyip aç susuz bırakma gibi davranışları içerir (Kadın Sığınma Evleri Kılavuzu, 2008).

Fiziksel şiddetin kadına yönelik şiddetin aile içinde en çok görülen tipi olduğunu görürüz. Bireye uygulanan fiziksel acı verici eylemlerden oluşan bu şiddet tipine örnek olarak; dayak, bir cisim ile vurma, kesici aletle tehdit ve kişinin üzerine yürüme gösterilebilir. Gelişmiş ülkelerde yapılan çalışmalarda kadınların 1/3'ü ile 2/3'ünün eşi tarafından şiddete maruz kaldığı saptanmıştır. Gelişmekte olan ülkelerde ise bu oran daha yüksek olup %20-50 civarındadır (Güler, 2005: 52).

Türkiye genelinde yaşamın herhangi bir döneminde fiziksel şiddete maruz kaldığını belirten kadınların oranı %39'dur (Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2009). Başka bir deyişle her 10 kadından 4'ü eşi ya da birlikte olduğu kişi tarafından fiziksel şiddete maruz kalmıştır. Türkiye'de fiziksel şiddetin yaşanması açısından, bölgeler arasında belirgin bir farklılaşma vardır. Batı Marmara bölgesinde yaşayan kadınlar arasında fiziksel şiddete maruz kalma oranı %25 iken Kuzeydoğu Anadolu bölgesindeki kadınlar arasında bu oran %53'tür (Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2009).

Fiziksel şiddete belli aralıklarla maruz kalan kadınlar zamanla şiddeti normal bir olaymış gibi görmektedirler. Fiziksel şiddete uğrayan kadınlar buna katlanarak, kocalarını bu davranıştan kaynaklanan problemlerden kurtarabileceklerini zannetmektedirler. Kocalarının şiddet uygulama nedenlerinin işsizlikten veya diğer problemlerden kaynaklandığını düşünmektedirler. Kadınlar şiddetin günlük yaşamda var olup olmadığını bilmek istemezler. Bazı kadınlar şiddetin hiç olmazsa bir kısmı için kendilerini suçlarlar. Dini baskılar veya çekirdek aileye olan bağlılık nedeniyle şiddete katlanırlar. Böylece bazı kadınlar bu tür değişik rasyonelleştirme yolları

kullanarak şiddeti normalleştirmekte ve durumu değiştirmek için herhangi bir davranış sergilememektedir (Damka, 2009).

Birçok şiddet türünün birlikte gerçekleştiği savındaki gibi, fiziksel şiddet de çoğu durumda tek başına gerçekleşmemektedir. Diğer şiddet türleri de fiziksel şiddete eşlik etmektedirler. Psikolojik şiddet bu şiddet türlerinin başını çekmektedir.

1.3.2. Psikolojik (Duygusal) Şiddet

Kadın üzerindeki hakimiyeti sürdürmenin önemli araçlarından olan duygusal şiddet, şiddetin bir diğer boyutunu oluşturmaktadır. Korkutmak, tehdit etmek, kadının akrabaları ve arkadaşlarıyla iletişim kurmasını engellemek, telefonu kullanmasını yasaklamak gibi eylemlerle tecrit etmek, çocuklarla ilgili olarak kendini suçlu hissettirmek, öfkesini çocuklardan çıkarmak, küfretmek, eşyalara ya da evcil hayvanlara zarar vererek yıldırımak, kadının hal ve hareketlerini alaya almak-küçümsemek geniş bir yelpazede gerçekleşen psikolojik şiddet uygulamalarına birer örnektir (Logar, 2006).

Duygusal şiddet, söz ve hareketlerin düzenli ve devamlı olarak korkutmak ve sindirmek amacıyla kullanılmasıyla oluşan şiddet biçimidir. En çok kadınların özgüvenlerini yitirmesi, inandıkları şeylere inançlarını kaybetmelerinde etkisini gösterir. Genellikle aşağılayıcı lakaplar takmak, dış görünüşle dalga geçmek, küfür etmek gibi davranışlarla uygulanır. Esasen aile içi şiddetin büyük bir parçası olsa da genellikle kadınlar arasında yapılan araştırmalarda kadınların bu tipten şiddeti şiddet olarak görmediği saptanmıştır (Damka, 2009).

Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması (2009) sonuçlarına göre ülke genelinde kadınların % 44’ü duygusal istismarı hayatlarının herhangi bir döneminde yaşamışlardır. Her dört kadından biri son 12 ay içerisinde duygusal şiddet yaşamıştır. Duygusal şiddet, fiziksel şiddet içermese de her an fiziksel şiddete dönüşme tehdidini taşımaktadır. Çok uzun süreli duygusal şiddet yaşamış kadınlarda bedensel yakınmalar görülmektedir. Aşağılama, küçümseme, sindirme, korkutma,

isim takma gibi yaklaşımların yanı sıra hayati önem taşıdığı sezdikleri nesne veya kişiyi uzaklaştırmakla, zarar vermekle tehdit etmek de duygusal şiddet kapsamına giren etkili bir yöntemdir (Kadın Hakları El Kitabı 2008; Kadın Sığınma Evleri Kılavuzu, 2008). Duygusal şiddetin tehdit unsurları arasında ilk sırayı çocuklar almaktadır.

Psikolojik şiddet, fiziksel şiddetten bağımsız olarak gerçekleşse dahi her zaman fiziksel şiddete ya da diğer bir şiddete dönüşme tehlikesini içinde barındırmaktadır. En yaygın şiddet türü olan psikolojik şiddet, fiziksel zarara yol açmasa da kadının psikolojik bütünlüğünü ağır şekilde ihlal etmektedir. Psikolojik şiddetin tehlikesi çoğu kez normalleştirilmesinde saklıdır. Çünkü çoğu durumda şiddetin bu türü meşrulaştırılmakta, bir suç, kişilik hakkına tecavüz olarak algılanmamaktadır. Bu şiddet türü aynı zamanda, kadının kendine olan inancını, kimliğini kaybetmesine yol açabilmektedir (Bozkurt, 2010).

1.3.3. Cinsel Şiddet

Kadını kabul edemeyeceği şekilde-yerde-zamanda cinsel ilişkiye zorlamak, cinsel içerikli imalarda bulunmak, cinsel içerikli sözler söylemek, çocuk doğurmaya ya da tam tersine kürtaja zorlamak, fuhuşa zorlamak, cinsel organlara zarar vermek gibi eylemler ise cinsel şiddeti oluşturmaktadır. Kadınların cinsel kimliklerinin kontrol altında tutulması, kadınlar üzerinde egemenlik kurabilmek için kullanılan güçlü bir araçtır (Bozkurt, 2010).

Kadına yönelik bu şiddet türü birçok sağlık sorunu yanında sosyal ve ekonomik sorunlara da neden olmaktadır. Cinsel şiddete maruz kalan kadın “hırpalanmış kadın sendromu” yaşamaktadır. Bu sendrom depresyon, kabus görme, uykusuzluk, asosyallik gibi rahatsızlıklarla kendini gösterir. Tecavüz olaylarının kadın sağlığı üzerinde akut yaralanmalar, cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve istenmeyen gebelikler gibi kötü sonuçlarının yanı sıra korku, umutsuzluk ve intihar gibi etkileri de bulunmaktadır (Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006).

Çoğu durumda fiziksel şiddet ile birlikte uygulandığı araştırmalarla da ortaya konmuş olan cinsel şiddetin temelinde de geleneksel kadınlık ve erkeklik rolleri yatmaktadır. Toplumda mahrem bir alan, bir tabu olarak görülen cinsel şiddet çoğu zaman gizlenen, bu nedenle tespiti oldukça güç bir olgudur. Cinsel şiddetin, buna maruz kalan bir kadının, üzerinde konuşmakta en çok zorlandığı şiddet türü olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır (Bozkurt, 2010).

Cinselliğin, toplumsal cinsiyet kalıplarının sınırladığı çerçevede tanımlandığı; kadının kendi bedeni, cinsel bütünlüğü üzerinde söz sahibi olamadığı ve fakat cinsel kimliğinden ailesinin ve varsa kocasının sorumlu tutulduğu erkek egemen bir toplumda, cinsel şiddete sıkça rastlanması, cinsel özgürlüğe karşı suçların çoğu kez gizlenmesi, hatta kimi durumlarda namus cinayetlerine kadar varacak ağır sonuçların ortaya çıkması olasıdır (Amargi Kadın Akademisi [Amargi] 2009, Düzel ve Bayraktar 2005).

Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması (2009) sonuçlarına göre Kadınların yüzde 15’i cinsel şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir (zorla cinsel ilişkiye girilmesi, istemediği halde korktuğu için cinsel ilişkiye girmesi, cinsel olarak aşağılayıcı ya da küçük düşürücü eylemlere zorlanma).

1.3.4. Ekonomik Şiddet

Toplum tarafından kadınlara ve erkeklere atfedilmiş olan roller ve sorumluluklar, diğer bir ifadeyle toplumsal cinsiyet rolleri gereği evi geçindirme, para kazanma yükümlülüğünün asıl olarak erkeğe verilmiş olması, kadına ekonomik şiddet uygulanmasına zemin oluşturmakta, ayrıca çoğu kez ekonomik şiddetin göz ardı edilmesine, çoğu durumda da ekonomik şiddetin varlığına dair bir algı, farkındalık oluşmamasına yol açabilmektedir (Bozkurt, 2010).

Ekonomik şiddet, kadının kaynaklara, hizmetlere erişimini, çalışma hayatına katılımını engellemek ya da kadının kendi geliri üzerinde söz sahibi olmasının ve ekonomik bağımsızlık kazanmasının önüne geçmek amacıyla kadının gelirini ve

emeğini kontrol altına almak, yarattığı değerlere el koymaktır. Aynı zamanda, ailenin kaynaklarına erişim ve kontrolde eşitsizliği ifade etmektedir (Bozkurt, 2010).

Kadının çalışmasına izin vermemek, kadını istemediği işte zorla çalıştırmak, parasını elinden almak, kredi kartına el koymak, kadının mal/mülkünü ve nereye para harcadığını kontrol etmek, kendi hesap numarasına sahip olmasına izin vermemek, evin masraflarını karşılamamak, aileyi ilgilendiren ekonomik konularda kadının fikrini almamak, kadının mesleki becerilerini geliştirmesini ve iş bulmasını kolaylaştıracak faaliyetlere katılmasına engel olmak sık rastlanan ekonomik şiddet şekilleri arasında yer almaktadır (Kadın Dayanışma Vakfı, 2006).

Kadının ekonomik kaynaklara erişimini kontrol altına almak ya da sınırlandırmak; kadını, özellikle gıda, giyecek, sığınma gibi temel ihtiyaçların karşılanması konusunda, şiddet uygulayana tamamen bağımlı hale getirmektedir. Bu bağımlılık, şiddet ortamını terk etmesi halinde kadının yoksulluk, evsizlik gibi sorunlarla karşı karşıya kalması riskini taşımaktadır (Bozkurt, 2010).

Ekonomik şiddet maddi açıdan emeğin sömürüldüğü davranışları içermektedir. Başka bir deyişle ekonomik kaynakların ve paranın kadın üzerinde bir yaptırım, tehdit ve kontrol aracı olarak düzenli bir şekilde kullanılmasıdır. Kadının çalışmasına ya da çalışmamasına izin vermeme, geliri üzerinde söz sahibi olmasını engelleme, parasını, malını, ziynet eşyalarını elinden alma, evin ihtiyaçları için para vermeme, kadının üzerinde denetim ve baskı kurma türünde davranışları içermektedir. Evin ve kadının gelirini yalnızca kendisi için harcama davranışları da ekonomik şiddet kapsamındadır (Damka, 2009).

Yapılan araştırmalar sonucunda aile içinde ekonomik şiddetin varlığını işaret eden bazı ortak davranış şekilleri saptanmıştır. Kadının çalışmasına ve düzenli bir işte tutulmasına engel olmak, kadının iş hayatında ilerlemesine yardımcı olabilecek fırsatları değerlendirmesine engel olmak, kadının maaşına, gelirine ve mal varlıklarına el koymak, çok kısıtlı harçlık vermek, bununla yapılması mümkün

olmayan şeyler talep etmek, yerine gelmezse olay çıkarmak. Çalışmayı reddedip kadının gelirini harcamak. (Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006)

Türkiye’de kadınların %23’ü eşi veya birlikte olduğu kişinin çalışmasına engel olduğunu ya da işten ayrılmasına neden olduğunu belirtmektedirler (Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2009).

Yukarıda belirtilen şiddet türlerinin dışında, kadını intihara zorlama, kız çocuklarına yönelik çeşitli biçimlerde ortaya çıkan şiddet, yaşlı kadınların yaşadıkları şiddet, kadınların sokakta yaşadıkları cinsel taciz, kapkaç şeklinde yaşanan şiddet, kadına yönelik politikalar aracılığı ile oluşan şiddet, kadınların çalıştırılmaması, iş yaşamında düşük ücretle çalıştırılması gibi çeşitli biçimlerde ortaya çıkan diğer şiddet türlerinden de söz edilebilir. Bu nedenle kadına yönelik şiddetin bireysel, sosyal ve kültürel nedenlere ve koşullara bağlı olarak ortaya çıktığı düşünülmektedir. Şiddet sorununun çözülebilmesi için bütün şiddet türlerine yönelik önleyici bir yaklaşıma ihtiyaç vardır (Damka, 2009). Çünkü genelde bir şiddet türünün görüldüğü ortamda diğerlerinin ortaya çıkma olasılığı daha yüksektir. Kadınlar, şiddet türlerinin tümü ile karşılaşmaktadır. (Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006).

1.4. Kadına Yönelik Şiddeti Artıran Unsurlar

Kadının aile ortamındaki eşitsizliğe dayanan konumu ve ev içindeki emeğinin değersizliği, ataerkil toplum yapısı içinde belirlenen güç ve iktidar ilişkileri çerçevesinde kadının, kendinden güçlü konumda olan ve dolayısıyla iktidar sahibi kocasına bağımlı hale gelmesine ve dolayısıyla, kocasının onun üzerindeki gücünün bir göstergesi olarak sergilediği şiddete maruz kalmasına yol açmaktadır (Gödelek, 2005).

Bireylerin ateşli silahları kolayca edinebildikleri, kadın erkek ilişkilerinin sağlıklı olmadığı ortamlarda kadının şiddet görme olasılığı artmaktadır. Ekonomik ve sosyal ortamlarında kadınların daha özgürleştiği, aileye ekonomik olarak katkı sağlayabilmek için daha fazla sorumluluk aldıkları, erkeklerin ise ailenin korunması

ve geçiminin sağlanması gibi geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine uygun davranmadıkları görülmektedir. Bu durum kadınların şiddet görme riskini arttırmaktadır (Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006).

Günümüzde şiddet uygulaması olarak görülen ve suç sayılan çocuğa yönelik şiddet davranışının pek çok toplumun geçmişinde ve günümüz toplumlarının bazılarında eğitmek, terbiye vermek amacıyla meşru olarak kullanıldığı bilinmektedir. Genellikle çocukluk çağında şiddete maruz kalmış olanların yetişkinlik dönemlerinde de şiddete maruz kaldıkları görülmektedir (Bozkurt, 2010).

Türkiye’de kadına yönelik olarak gerçekleştirilen şiddet eylemlerinin büyük çoğunluğunu aile içi şiddet vakaları oluşturmaktadır. Aile içi şiddet konusunda yapılan Türkiye Nüfus Sağlık Araştırması ülkemizde aile içi şiddetin yaygınlığını göstermesi açısından önemlidir. Bu çalışmaya göre, çalışmaya katılan kadınların %39’unun kadının yemeği yakması, kocasına karşılık vermesi, parayı lüzumsuz yere harcaması, çocuklarının bakımını ihmal etmesi, cinsel ilişkiye girmeyi reddetmesi gibi durumlardan en az birinin gerçekleşmesinin, kocanın karısını dövmesi için haklı gerekçe oluşturacağını belirtmişlerdir. Doğu’da bu oranın %49, Güneydoğuda da %50’nin üzerinde olduğu saptanmıştır (Dişsiz ve Şahin 2008: 53).

Ailede şiddete yol açan faktörlerin incelendiği çalışmalarda, erkeğin isteklerinin (cinsel ilişki, çocuk doğurma gibi) karısına fiziksel saldırıda bulunmasına yol açan başlıca faktör olduğunu vurgulanmaktadır. Ekonomik sıkıntı, alkol, çocukların bakımı ve yetiştirilmesi, evlilik dışı ilişki ve başkalarının müdahalesi gibi risk etmenleri sıklıkla bildirilmektedir (Işılıoğlu, 2006; Özmen, 2004). Kadınların ekonomik özgürlükleri ile şiddete maruz kalmaları arasında da ilişki olduğu düşünülmektedir (İçli, 1995).

Kadına karşı fiziksel şiddet bütün sosyo-ekonomik gruplarda görülen bir durum olmasına karşılık, yoksul kadınların fiziksel şiddetten daha fazla etkilendiği gösterilmiştir. Yoksulluk içinde yaşayan erkeklerin tükenme duygusu ve ailenin geçimini sağlama konusunda oluşan kültürel beklentiyi karşılamakta yetersiz

kalmaları gibi nedenlerle yaşadıkları stresi yaşamlarının her anına genelleyebildikleri görülmektedir (Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006).

Ayrıca bu durum evlilikte çatışmaların, fikir uyuşmazlıklarının ortaya çıkmasına neden olmakta ya da kadınların şiddet içeren, yetersiz bir ilişkiyi terk etmesini engelleyen bir faktör olarak ortaya çıkabilmektedir (Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006). Hangi biçimlerde ya da hangi yoğunlukta yaşanırsa yaşansın, şiddet eylemlerinin genellikle birbirlerini tanıyan birey ya da gruplar arasında yaşandığı bilinen bir gerçektir (Kocacık, 2004)

Yukarıdaki ifadelerde belirtildiği gibi kadına yönelik şiddet nedenleri ve doğası gereği önemli toplumsal bir sorundur. Bu bağlamda kadınların bakış açısından şiddetin nedenlerine eğilmek önem kazanmaktadır.

1.5 Türkiyede Kadına Yönelik Şiddet

Türkiye’de kadına yönelik şiddetin boyutlarını incelediğimizde karşımıza benzer bir tablo çıkmaktadır. Ataerkil aile yapısı, cinsiyete dayalı iş bölümü, kız ve erkek çocuklarının bu değerler doğrultusunda yetiştirilmesi gibi etkenler kadına yönelik şiddetin yaygınlığına neden olan dolaylı faktörler olarak değerlendirilebilir. Türkiye’de kadına yönelik şiddet eylemlerinin toplumsal bir sorun olarak ele alınması ve sivil toplum kuruluşlarının bu konu hakkında etkin çalışmalarda bulunması özellikle 1980’lerden sonra gerçekleşmeye başlayan bir olgudur (Gökkulu, Hosta: 2013).

Toplumsal değer yargıları gereği çoğu kez özel yaşamın mahremiyet alanında görülerek gizlenmesi ve özel alana müdahale edilmesinin yanlış olduğuna dönük inanç, aile içinde yaşanan şiddet vakalarının kamusal alana, adli makamlara yansımaya engel olduğu gibi, bu alanda yürütülecek çalışmalar ve araştırmalar bakımından da büyük bir engel oluşturmaktadır. Şiddetin bir terbiye biçimi olduğuna dönük algı da ailede ve kamusal alanda bu eylemlerin meşruiyet kazanmasına neden

olarak şiddetin hem yeniden üretilmesine hem de gizlenmesine yol açmaktadır (ASAGM, 1995).

Oysa aile içi şiddet eylemlerinin kamusal alana yansması, şiddetin ne denli yaygın ve bu bağlamda ciddi bir toplumsal sorun olduğunun yapılan araştırmalar sonucunda görünürlük kazanmasında ve bu kapsamda sağlam ve etkin politikaların geliştirilmesinde büyük öneme sahiptir (Bozkurt: 2009)

Türkiye’de kadına yönelik şiddet ve aile içinde şiddet konusunda en kapsamlı araştırma KSGM tarafından gerçekleştirilen 2009 tarihli Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması’dır. Söz konusu Araştırma, ülke çapında temsil niteliğine ve en geniş örnekleme sahip ilk araştırma olup kadınların yaşadığı aile içi şiddetin yaygınlığı, şiddet biçimleri, neden ve sonuçları ile risk faktörlerinin anlaşılması konusunda gereksinim duyulan veriyi de sunmaktadır (KSGM, 2009). Bu kapsamda Araştırma sonucunda elde edilen çarpıcı veriler şu şekilde sıralanabilir:

- Her 10 kadından 4’ü, yaşamının herhangi bir döneminde fiziksel şiddete maruz kalmaktadır. Kent-kır ayrımında oranlar konusunda çok fazla farklılaşma bulunmamaktadır.

- Evlenmiş kadınların eşleri veya birlikte yaşadıkları kişilerden gördükleri şiddet oranı %39 iken; yakın ilişkide bulunmadıkları kişilerden gördükleri şiddet oranı %18’dir.

- Evli kadınların %15’i cinsel şiddet içeren davranışlardan en az birine maruz kalmıştır.

- Kadınların %42’si birçok durumda fiziksel ve cinsel şiddete aynı zamanda maruz kalmaktadır.

- Hayatının herhangi bir döneminde, duygusal şiddetin biçimlerinden birine maruz kaldığını belirten evlenmiş kadınların oranı %44’tür.

- Çalışmak istemediğini ya da böyle bir durumun olmadığını belirtenlerle birlikte, yaklaşık 10 kadından 4’ünün ekonomik şiddete maruz kaldığı görülmektedir.

- Fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalan evlenmiş her 4 kadından biri yaşadığı şiddet sonucunda yaralanmıştır.

- Şiddet yaşayan kadınların sağlık sorunları yaşama, intihar etmeyi düşünme ya da deneme olasılıkları en az iki kat artmaktadır.
- En az bir kez fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmış kadınlardan eğitimi olmayanların oranı %55,7, lise ve üzeri düzeyde eğitim alanların oranı ise %27'dir.
- 'Bazı durumlarda erkekler eşlerini dövebilir.' ifadesine katılan kadınların oranı %14,2'tir.
- Sadece eğitim düzeyi düşük olan kadınlar şiddete maruz kalmamaktadır. Eğitim düzeyi daha yüksek olan kadınlar arasında bile her 10 kadından 3'ü eşleri tarafından fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmıştır.
- Kadınlar sağlık kuruluşlarından, polisten veya başka destek hizmetlerinden nadiren yardım istemektedirler.
- Eşi veya birlikte olduğu kişi(ler)den fiziksel veya cinsel şiddet yaşamış kadınların %49'u yaşadığı şiddeti kimseye anlatamamaktadır (Bozkurt: 2009).

Zeminini toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin oluşturduğu kadına yönelik şiddet, tüm biçimleriyle, kadınların yakın çevrelerindeki erkeklerden, tanımadıkları erkeklere ve aile içindeki kadınlara kadar uzanan geniş bir yelpazede gerçekleşebilmektedir (KSGM: 2009).

Risk faktörü olan hamilelik döneminde tam tersi davranış beklenirken araştırma sonuçları aksini söylemektedir. Kadınların özellikle hamilelik döneminde şiddete maruz kalmalarının nedenleri de, ekonomik zorluklar, günlük işlerin aksaması, eşin psikolojik sorunları, eşe göre ev işlerinin yapılmaması, eş tarafından istenmeyen hamilelik, tıbbi olarak sık rahatsızlanması olarak belirtilmiştir (Öztürk ve Sevil, 2003).

Hamilelik sırasında fiziksel şiddet yaşanması kadınlar kadar çocukların sağlığını da etkilemektedir. Türkiye genelinde yapılan araştırma sonuçlarına göre en az bir kere hamile kalmış her on kadından biri, hamilelik esnasında eşi veya birlikte olduğu kişi tarafından fiziksel şiddete maruz kalmıştır. Herhangi bir gebeliği sırasında fiziksel şiddet yaşadığını belirten kadınların yüzdesi Kuzeydoğu Anadolu

bölgesinde %18 iken, Batı Marmara bölgesinde yaşayan kadınlar arasında %5'tir (Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, KSGM: 2009).

Türkiye genelinde evlenmiş kadınların dörtte biri eş veya birlikte oldukları kişi tarafından maruz kaldıkları şiddet sebebiyle yaralandığını belirtmişlerdir. Bu oran kırsal veya kentsel yerleşim alanlarına göre çok büyük farklılık göstermemektedir (Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2009).

2. MEDYA VE KADIN

2.1. İletişim Araçlarında Kadınların Temsil Ediliş Biçimi

Medya; televizyon, radyo, gazete, dergi, reklam panoları, vs. tüm bileşenleriyle birlikte sadece var olan toplumsal cinsiyet ilişkilerini yansıtmakla kalmaz, dönemin toplumsal, politik ve ekonomik konjonktürü ile bağlantılı olarak yeni bir geleneğin inşasının da öznelereinden biri olur. Medya, teknoloji alanında kaydedilen gelişmelere paralel olarak yeni iletişim araçlarının da devreye girmesiyle beraber toplumsal yaşantının her alanındadır. Sinemadan televizyona, gazeteden internete, video kliplerden reklâmlara kadar yazılı ya da yazılı olmayan çok değişik biçimlerde üretilen medya metinleri, çok çeşitli iletişim araçları aracılığıyla bireylere ulaşmaktadır. Yaşanan bu değişim doğrultusunda medya, bireylerin düşüncelerinin, davranışlarının ve değer yargılarının oluşumunda ve değişiminde önemli bir role sahiptir (Toker, 2010)

Medya kısa sürede ve süreklilik ilkesiyle büyük kitlelere ulaşma imkânına sahiptir. Medya, toplumun yapısını, kurulu düzenini ve bireyler arasında cereyan eden toplumsal ilişkileri yeniden yaratma, yeniden şekillendirme, yeniden üretme ve yorumlama gücüne, yeteneğine sahiptir. Semboller, işaretler, sayılar, sözcükler ve resimlerden ya da bunların bileşkesinden oluşan iletiler yalnızca mesaj taşımazlar. Aynı zamanda insanların dünyasını yeniden şekillendirip yorumlar, ona yeni boyutlar kazandırır (Rivers, 1982: 213).

Günümüzde kitle iletişim araçları, aktardıkları mesajlarla toplumları çok büyük ölçüde etkileme gücüne sahiptir. Medya, düşüncelerin, davranışların, değerlerin ve yaşam biçimlerinin oluşturulmasında yani sosyal kavramların ve yapının oluşturulmasında güçlü bir araçtır. Medya, topluma ulaşacak bilgilerin önemliliklerini sıralamakta ve belirli bir düzen içerisinde filtre ederek sunulmasını ya da öğrenilmesini sağlamaktadır. Hangi bilgilerin toplum için önemli olduğunu belirlemekte; neyin ya da hangi konunun haber değeri taşıdığını; örneğin bir haberi gazetede gerek birinci sayfasına ve gerekse de fotoğraflarını büyüterek ya da büyük

puntolu başlıklarla sunarak, topluma dikte ettirmektedir. Örneğin gazeteler, meydana gelen olaylar arasında bir seçim yaparak kimisine hiç yer vermemekte, kimisini büyük puntolarla birinci sayfada manşetten yayınlanırken, kimisini de sayfanın alt kısmına ya da iç sayfalarda yayınlanmaktadır. Medya, konular arasında bir sıralama içinde, eş deyişle belli bir değerlendirme yaparak bunları belirli bir gündemle sunmaktadır (Yengin, 2009). Gündem belirleme kuramına göre “kitle iletişim araçlarının bir konuya verdikleri önemle, izleyenlerin aynı konuya verdikleri önem arasında bir paralellik olduğunu” temel tez olarak iddia etmektedir. (Yüksel, 2001: 25)

Kitle iletişim araçlarının etkinliği konusu, iletişim bilimleri ve diğer bilimler açısından büyük öneme sahiptir. Kitle iletişim araçlarının okuyucu ve izleyicilerinin tutumlarını etkileyici, onların zihinsel hayatlarına hükmedici bir etkisi olduğu iddiası önemli bir yaklaşımdır. (Palabıyıkoglu, 1997).

Bununla birlikte basın ve yayıncılık alanı erkeklerin hakim olduğu medya endüstrileridir; hiyerarşik olarak basamaklar yükseldikçe kadın çalışan görme olasılığı daha azdır; kadınlar deneyim ve eğitimlerindeki farklılıklara bakılmaksızın iletişimde daha çok ev içi sorumluluklarının bir uzantısı gibi görülebilecek alanlarda çalışırlar; kadın çalışanlar aynı iş için daha az ücretlendirilirler; çoğu kadın, işyerinde erkek meslektaşlarının cinsiyetçi davranışına maruz kalır; işyerlerindeki mekanizmaların eksikliği ve var olan toplumsal değerler nedeniyle anne olanlar için medyada çalışmak ise hep zorlaştırılır. Bu eşitsizliklerin nedenleri ise dolaylı olarak sürdürülen, meslekteki ayrımcı pratikler ve karar vericilerin ayrımcı tutumlarıdır (Altun, A., Altun, E., Gencel, M., 2007).

Temsil meselesi günümüzde, sadece eşit haklar ve olanaklar konusunda değil sembolik düzlemde de mücadele veren kadın hareketi için önemli alanlardan birisi olmuştur (Toker, 2010). “Temsil” kavramının sözlük anlamına bakıldığında “göstergelerin, anlamlarının yerine geçirilmesi süreci; bir şeyin yerini tutmak, simgesi ya da işareti olmak, onun örneği olarak bulunmak; bir şeyi göstermek, belirgin özellikleriyle yansıtmak; bir şeyin yeniden sunumu” olarak tanımlandığı

görülmektedir (Mutlu, 2004: 278). Bu açıdan renkler, biçimler, sözcükler belli kurumları, kavramları, kişileri temsil etmektedir. Bu temsiller, temsil edilenlerin gerçek hayattaki yerini ve onlara atfedilen anlamı yansıtmakta olup, farklı temsiller bir araya gelerek kişilerin dünyaya, topluma, insanlara bakışını biçimlendirmektedir (Tanrıöver, 2007: 153).

Kitle iletişim araçlarının toplumsal gerçekliği inşa ettiği ve yeniden ürettiği varsayımı temelinde medyanın belli konu veya meseleleri, kullandığı dil ve haber kalıplarıyla yorumlayarak ilgi ve dikkatimizin yöneldiği konu ve meselelerle ilgili önceliklerimizi belirlediğini öne sürmektedir (McLeod ve ark, 2003: 144) . Bu çerçevede medya ürünlerinin metinsel ve söylemsel özelliklerine göre kadının temsil biçimiyle ilgili olarak yapılmış araştırmalar (Butler, Paisley 1980; Danacı Yüce, 2008; Saktanber, 1993; Tanrıöver, 2007; Gencel, Bek ve Binark, 2000: 4-15) sonucunda çeşitli kategoriler oluşturulmuştur. Buna göre medya içeriklerinde kadınlar 6 farklı şekilde temsil edilmektedir (Köse, 2010)

- **Doğal/eşit varlık:** Kadınların, hayatın herhangi bir alanında erkekler ile eşit biçimde “doğal” olarak temsil edildiği durumlardır.
- **Eş, anne, fedakar kadın:** Kadınların salt eş ya da annelik konumunun altını çizen ve/veya “fedakarlık” niteliğini ön plana çıkaran içeriklerdir.
- **Üçüncü sayfa/magazin nesnesi:** Kadınların, genelde “üçüncü sayfa” olarak tanımlanan haber türleri kapsamında canı, suçlu ya da tersine kurban olarak yer aldığı haberler ve özellikle gösteri dünyasındaki yıldızların, aşk ilişkileri, giyim-kuşamları, gezdikleri yerler gibi içerikler bu kategoride yer almaktadır.
- **Cinsel nesne/haz nesnesi:** Haber ya da içerikle doğrudan ilişkisi olmadığı halde kadınların bedenlerini/cinselliklerini ön plana çıkaran içeriklerdir.
- **Örgüt /eylem öznesi:** Kadınların herhangi bir eyleme (toplumsal, siyasal, kültürel) doğrudan katılır biçimde ya da belli bir örgüte dahil olarak sunuldukları içeriklerdir.
- **Araçsal varlık:** İçerikle doğrudan ilgili olmadığı durumlarda kadınların, gündelik deyimle “konu mankeni” biçiminde temsil edildikleri içeriklerdir (Köse, 2010).

Kitle iletişim araçlarında kadın ve erkek toplumsal cinsiyetlerinin nasıl temsil edildiğine yönelik araştırmalar, bu araçlarda var olan imgelerin cinsiyetçi kalıp yargılar içerdiğini ortaya koymaktadır. Cinsiyete dayalı ayrımcılık; en geniş anlamıyla kadın ve erkeğin toplumsal cinsiyetine dayalı olarak geliştirilen kalıp yargıları içermekle birlikte özünde kadın cinsine yönelik ayrımcılığı ifade etmektedir (Toker, 2010). Kadını toplumda ikincil ve aşağı konumda gösteren bütün tutum, davranış ve etkinlikler ile bunları yeniden üretmek için bütün kurumsal ve ideolojik olanakların kullanılmasıdır (Timisi, 1997: 24).

Medya aynı zamanda toplumsal değerlerin ne olduğunu, neyin “doğru” ve neyin “yanlış” olduğunu göstermektedir. Medyada yer alan temsillerde basmakalıp toplumsal cinsiyet rolleri pek çok kez yeniden üretilmekte ve onaylanmaktadır. Birçok araştırmanın da ortaya çıkardığı gibi medyada erkek ve kadın temsillerinin tek tip ve kliőe bir biçimde sunulması, toplumdaki geleneksel eğilimleri desteklemektedir. Çünkü medya birçok kişi için gündelik hayatın üstesinden gelinmesinde uyum sağlamayı kolaylaştırma işlevine sahiptir (Dorer, 2006).

İletişim araçları genel olarak incelendiğinde, bu araçların belirli kesim ve gruplar adına tanımlamalar yaptıkları; ancak bu kesimlerin sözlerine yer vermedikleri görülmektedir. Bu gruplardan birini ise kadınlar oluşturmaktadır (Timisi, 1997: 1). Kadınların kamusal alanda yer almayışı onların kamusal bilgi ve enformasyona sahip olmasını da engellemektedir. Sahip olunan bilginin içeriği ise kadın ve erkek kimliğini önemli ölçüde etkilemektedir. Bu bilgi, söz konusu bilginin üretimi de dahil olmak üzere bazılarını üretici, bazılarını ise kullanıcı olarak konumlandırmaktadır. Bu durumda kadınlar alan, kullanan ve tüketen konumuna indirgenmektedir. Herhangi bir toplumsal grubun belirli alanlarda kendi adına söz söyleyemiyor olması ise onun bu alanlarda yok sayılmasını ya da yanlış temsil edilmesini doğal hale getirmektedir (Timisi, 1997: 12). Bunun en belirgin örneğini daha önce de bahsedildiği üzere iletişim araçlarındaki temsiller oluşturmaktadır (Toker, 2010)

Medya metinlerinde kadın çoğu zaman basmakalıp iki tiplene içerisinde yer almaktadır: ya “fettan ve kötü kadın” ya da “toplumun attığı rollerine uygun olarak anne ve iyi eş olarak kadın”. Kadınların çalışma yaşamına dahil olmaları da kadınlara uygun iş tanımları temelinde sunulmakta, bu tanımların dışına çıkan kadınlar marjinalleştirilmektedir. Ayrıca kadınlar “bedene” indirgenmekte; ilgi çekme, izlenirliği artırma ve sansasyon yaratma kaygılarıyla kadınlar bedenleri üzerinden sömürülmektedir (Toker, 2010). Toplumsal dinamiklere koşturarak kadının yaşamındaki değişimler ve yeni sorunlar medya metinlerinde ihmal edilmekte, farklı kadınlık durumu ve yaşamları medya metinlerinde temsil edilmemektedir (Gencel, Bek ve Binark, 2000: 4). Kadınlar medyada temsil edilirken çeşitli kalıpların içine sokulmakta, diğer bir deyişle egemen ideolojiler bağlamında çeşitli roller içinde sunulmaktadır (Uğur Tanrıöver, 2006: 18).

2.2. Yazılı Medyada Kadına Yönelik Şiddetin Temsil Ediliş Biçimi

Kadınlara dair genel olarak üretilen imge ve söylemler, medyada şiddeti araştıran çalışmaların bulgularıyla birlikte değerlendirildiğinde şunları saptamak olanaklıdır: Şiddetin temsili, erkeğin kadından daha güçlü olduğunu öne süren ‘biyolojik farklılıklar’ söylemine dayanmaktadır. Dolayısıyla kadınları doğaları gereği itaatkar, pasif, bağımlı, güçsüz olarak gören bu anlatıda erkekler, saldırgan, her zaman etkin ve güçlü olarak resmedilmektedir. Medyanın da inşasında payı olduğu bu gerçeklik iddiası, kadın ve erkek arasındaki farklılığı bir zıtlık olarak tasarlamakta ve insani ilişkileri de güç ilişkileri temelinde tanımlamaktadır (Dursun, 2010)

Gazeteler, medyanın bir kolu olarak, satma yani yüksek tiraj peşinde koşmaktadırlar. Bu bakımdan gazeteler halkın ilgisini çekecek haberlere yer vermektedirler. Medya toplumda meydana gelen şiddet eylemlerini, gerilim yaratması ve olumsuzluk taşıması, olağandışı bir olay olması ve bireyler üzerinde duygusal bir etki yaratma olasılığı nedeniyle haber yapmaktadır. İşlenen suçun toplumda yaratacağı etki ne kadar büyük ise medyanın o suç olayını haber yapma olasılığı o kadar fazladır. Bu açıdan değerlendirdiğimizde yazılı basın kadına yönelik

şiddet haberlerini okuyucunun ilgisini çeken bir haber türü olarak sıklıkla verebilmektedir (Gökulu, Hosta, 2012: 68).

Medya ve aile içi şiddet konulu araştırmalar, ağırlıkla metin analizine dayansalar da, araştırmacıların medya içeriğinde, haberlerin inşa edilme biçimlerinde gördükleri sorun odakları; aile içi şiddetin görünür olup olmadığı, ya da başka bir ifadeyle, haber değeri taşıyıp taşımadığı; temsil edilen olaylarda ise hangi kaynakların sözünün kamusallaşıp hangilerinin sessiz kaldığı gibi tartışmalar da ister istemez konuyu haber sosyolojisiyle ve haberin üretim dinamikleriyle ilişkilendirilmektedir (Altun, A., Altun, E., Gencel, M., 2007).

Kadına yönelik şiddet haberleri, bir haber kategorisi olarak 1980'lerden itibaren Türk basınında yer almaya başlamış ve 1990'lardan itibaren de artış göstermiştir. Basında şiddet kullanımını konu alan görece az sayıda çalışma incelendiğinde bu haberlerdeki genel eğilim kadının bağımlı konumunda gösterilmesi, özel hayatın dokunulmazlığı ilkesinin kadınlar söz konusu olunca açıkça ihlal edilmesidir (Dursun, 2008: 73). Kadınların olaydan önceki yaşamları ayrıntılarıyla verilmekte, belirli çağrışımlarla “tuhaflik”ların altı çizilmekte, egemen değerler sistemine uygun abartmalar içerikte yer almaktadır. Erkeklerin yalnızca psikolojik sorunları nedeniyle ya da kadınlar tarafından kışkırtıldığında şiddet eylemine yöneldikleri izlenimi sunulmaktadır (Aziz vd., 1994: 18).

Bu alanda yapılan öncü çalışmalardan olan 1993 yılında Türk basınında kadınlara yönelik şiddetin yer alış biçiminin ele alındığı “Medya, Şiddet ve Kadın” araştırması ile kadına yönelik şiddet haberlerinde ayrımcılık yapıldığı ve kadınların genellikle ikincil olarak konumlandırıldığı bulgulanmıştır. Kadınların çeşitli şiddet biçimlerine maruz kalan “kurban” olarak sunulması, gazetelerde çok sık karşılaşılan temsil edilme biçimlerinden biri olarak ortaya konmuştur. Kadına yönelik şiddet ile ilgili haberlerde çoğu zaman şiddet, çeşitli bahanelerle meşrulaştırılmıştır. Gazetelerin üçüncü sayfalarında yoğunlaşan bu haberlerde toplumsal bir olgu olan şiddet, kişisel bir sorun olarak ele alınarak polis-adliye vakası olarak nitelendirilmekte; haberlerde olay genellikle magazin haberi biçiminde algılanmakta

ve haber verme açısından klasikleşmiş kurallara bile uyulmamaktadır (Erdoğan, 2010). Kadına yönelik şiddet biçimlerinden öldürme, basında en çok karşılaşılan şiddet türüdür. Bunun nedeni de diğer şiddet biçimlerinin meydana gelmemesi ya da az olması değil; dayak ve cinsel taciz gibi daha yaygın şiddet türlerinin olağan olaylar olarak görülüp gazetelere yansımamasıdır (Aziz vd., 1994: 23-53).

Şiddet uygulayanların çoğunun yabancı değil, kadınların yakınındakiler, tanıdıkları olmasına rağmen, medyada özellikle cinsel içerikli suçlarda aile içinde gerçekleşenlerden daha çok, yabancından gelen beklenmedik seri saldırılar temsil edilir. Bunlar her gün cereyan eden ve ‘sıkıcı’ bulunan şiddet olaylarından daha fazla haber değerine sahip görülür (Kitzinger, 2004: 28). Böylece bu tür suçlar arada bir gerçekleşen, normal olmayan, patolojik suçlar olarak ele alınarak toplumsal reformu gerektirecek bir toplumsal sorun olmak yerine bir hukuk ve düzen meselesine indirgenir. Her şiddet olayı, ataerkil iktidar ilişkilerinin bir sonucu olarak görülmek yerine sanki ilk kez oluyormuş gibi izole ve tesadüfi bir olay gibi haberleştirilir (Altun, A., Altun, E., Gencel, M., 2007).

2008 yılında gerçekleştirilen “Basında ve Televizyon Haberlerinde Aile İçi Şiddetin Temsili ve Haber Üretim Dinamikleri” başlıklı araştırmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Gazetelerde Eylül 2006-Ağustos 2007 tarihleri arasındaki 1 yıllık dönemde aile içi şiddete ilişkin haberlerin yer bulma sıklığı ile temsil edilme biçimini ortaya koymayı amaçlayan çalışmanın sonuçlarına göre, aile içi şiddet haberleri çoğunlukla birinci sayfada yer bulmamakta; ağırlıklı 3. sayfada verilmektedir. Aile içi şiddet konusu ağırlıklı adli vaka ve magazinsel olarak ele alınmaktadır. Gazeteler, aile içi şiddet konusunu, ağırlıklı bireysel öykülere dayalı olarak haberleştirmektedir. Kadına yönelik şiddet olgusunu toplumsal sistem ile ilişkilendirebilecek, siyasal yönünü vurgulayacak kavram ve tanımların haber metinlerinde yer alma düzeyi son derecede düşüktür. Aile içi şiddet haberlerinde kullanılan fotoğraflar ise neredeyse klişeleşmiştir. Saldırgan ya da mağdurun eski “mutlu” dönemlerine ait fotoğraflar sıklıkla kullanılmaktadır (Altun ve Gencel Bek, 2008).

Yukarıda bahsi geçen çalışmalar, kadına yönelik şiddetle ilgili haberlerin basında yer alış biçiminin oldukça sorunlu bir nitelik taşıdığını ortaya koymaktadır. Bu durumun, medyada kadının temsil ediliş biçimiyle paralellik taşıdığını söylemek mümkündür. Kadına yönelik şiddeti özendirip, magazinleştirip erotikleştirerek sunan gazete haberleri kadınların insan haklarını ihlal etmektedir (Altun, A., Altun, E., Gencel, M., 2007).

Medyayı takip eden bireylerin medyadan ne kadar etkilendiği ve medyanın gerçekten ne kadar 'güce' sahip olduğu önemlidir. Medyanın etkileri konusunda şiddet gösterimi ve saldırgan tutumlar arasındaki ilişkiyi ele alan kuramcılar, davranış üzerindeki doğrudan ya da dolaylı etkilere dikkat çekmektedir. Yapılan araştırmalar iletişim araçlarında şiddet gösteriminin toplumda şiddetin yaygınlaşmasında etkili olduğunu göstermiştir (Malamuth ve Briere, 1996).

3. TÜRK BASININDA KADINA YÖNELİK ŞİDDETİ KONU ALAN GAZETE HABERLERİNİN İNCELENMESİ

3.1. Araştırma Çerçevesi ve Yöntemi

Günümüzde şiddet sadece yakın bireysel ilişkiler aracılığıyla gözlemlenen bir olgu değildir. Aynı zamanda bireyler ve toplum kitle iletişim araçları vasıtasıyla da şiddet eylemlerine tanık olurlar ve bu eylemlerin yansıtılış biçimlerinden etkilenirler. Daha açık bir biçimde ifade etmek gerekirse, medyanın şiddet olgusunu haber yapma tarzı ve bu haberlerde kullandığı üslup, bireylerin şiddet algısını etkileyen bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle şiddetin nedenleri kadar, şiddetin yansıtılış biçimi de onunla mücadele açısından önem kazanmaktadır.

İletişim araçlarında kadına yönelik şiddet haberlerine sıklıkla yer verilmesinin konuya ilişkin farkındalık ve algıda seçicilik düzeyinin gelişimindeki önemli rolü yadsınamaz. Son yıllarda medyanın, kadına yönelik şiddet konusuna artan ilgisi dikkat çekmektedir. Gazetelerde kadına yönelik şiddet konulu çok sayıda haber yer almakla beraber bu rakamsal artışın yanında, haberlerin veriliş şekli, kullanılan dil ve anlatım da önemli olmaktadır.

Çalışmada Türkiye basınının bir habercilik geleneği yaratmış olması itibarıyla en önemli organlarından gazetelerin kadına yönelik şiddet konusunu nasıl ele aldığı araştırılması ve konunun gazetelerde ne kadar yer bulabildiğinin gözlemlenmesi amaçlanmıştır. Kadına yönelik şiddet konulu gazete haberlerinin ele alınması, baskın kabullerin egemen iktidar biçimlerince nasıl normalleştirildiğinin ortaya konması açısından önem taşımaktadır.

Kitle iletişim araçları genelde, kullanım işlevi olarak kısa vadeli ve değişken toplumsal olay ve olguların aktarımına yatkındırlar. Örneğin günlük gazete bir önceki günün olaylarıyla ilgilenirken sayfalarının az bir kısmını dönemsel sorunlara ayırır. Çok daha uzun erimli, tarihsel, ilkesel, stratejik veya felsefi genellemelere, çıkarsamalara, teorilere büyük oranda yer vermez.

Yine kitle iletişim araçlarının kullanımı kapsamlı bir örgütlülüğü ve alt-besleme sistemini gerektirir. Böylece toplumdaki insanlar arası ilişkilerin önemli bir ögesi olan iletişimin belirleyici biçimi, doğrudan toplumun kendisi tarafından değil, mesleği bu olan profesyoneller tarafından üretilir. Bu haliyle kitle iletişimi tamamen bir siyasal-ideolojik olgudur. Her kitle iletişim organının kendisi, kapsamı ve amacı ne olursa olsun siyasal-kültürel veya sosyal bir erktir.

Bu bağlamda gazetelerin çeşitliliği göz önüne alındığında, araştırma çerçevesini belirlemek için sınırlandırma yapılması öngörülmüştür. Bu sebeple, tirajları yüksek ana akım basında kadına yönelik şiddet haberlerinin yer bulma sıklığı ile temsil edilme biçimini ortaya koymayı amaçlayan çalışmanın inceleme alanı olarak Hürriyet, Habertürk ve Yeni Şafak gazeteleri seçilmiştir. Çalışma kapsamında bütünlüklü ve anlamlı bir sonuç elde edebilmek amacıyla üç aylık bir dönem belirlenmiştir. Araştırmanın mümkün olduğunca yakın bir dönemi kapsamaması için inceleme tarih aralığı Eylül-Ekim-Kasım 2013 olarak tesbit edilmiştir.

Çalışmada yayın politikaları ve siyasal perspektif açısından farklı gazetelerin seçilmesine dikkat edilerek bu yayınların bakış açıları tespit edilip karşılaştırma yapmak amaçlanmıştır. Bu çerçevede gazetelerin özelliklerine ilişkin bazı tespitler yapılabilir. Hürriyet gazetesi, konulara yaklaşım ve sunumda daha çok kitle gazetesi özellikleri sergilerken, siyasal perspektif olarak daha liberal bir çizgide durmaktadır. Habertürk gazetesi, Hürriyet gazetesine yakın habercilik perspektifleri göstermekle birlikte kadına yönelik şiddet haberlerinin sayısal olarak en çok yer aldığı günlük gazete olma özelliğine sahiptir. Yeni Şafak gazetesi ise, söylemsel açıdan muhafazakâr bir duruş sergilemektedir. Dolayısıyla farklı kulvarlarda yer alan bu üç gazetenin, farklı bakış açılarını yansıttığı düşünülebilir.

Gazetelerin tirajları açısından genel durumlarını belirlemek için çalışma kapsamında inceleme yapılan üç aylık verileri içeren aşağıdaki tablo temel alınabilir (Basın İlan Kurumu, 2013).

Tablo 1: Gazetelere Ait Tirajlar (Eylül-Ekim-Kasım 2013 Tarihleri Arası)

GAZETELER	Eylül 2013	Ekim 2013	Kasım 2013
HÜRRİYET	14.723.728	14.692.845	14.217.419
HABERTÜRK	7.517.588	7.636.770	7.912.981
YENİ ŞAFAK	4.681.395	4.668.172	4.253.193

Tabloda görülebileceği gibi incelenen gazeteler arasında en yüksek tiraj Hürriyet gazetesine aitken, Yeni Şafak gazetesinin tirajı diğer gazetelere göre daha azdır.

Araştırma yapılırken bir medya takip sitesi aracılığıyla “kadına yönelik şiddet”, “şiddet”, “cinsel saldırı”, “taciz, tecavüz” gibi anahtar kelimeler ile arama yapılmıştır. Çalışmada kadına yönelik şiddet, yukarıda da ele alındığı gibi geniş bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir. Örneklem kapsamına giren gazetelerin ekleri ve taşra baskıları değerlendirilmeye alınmamıştır.

Örneklem kapsamına giren gazetelerde yer alan kadına yönelik şiddet haberlerinin incelenmesinde kullanılan içerik analizi tekniğinde belirlenen ana kategoriler şunlardır:

- Çalışma evrenini/çerçevesini tanımlamaya dönük veriler,
- Haberde kullanılan görsel malzemeye ilişkin veriler,
- Şiddete maruz kalan kadının-kadınların kimliğine ilişkin veriler
- Habere konu olan olaydaki şiddetin türü ve gerekçesine ilişkin veriler,
- Haber içeriğinde kadına yönelik şiddeti tanımlarken kullanılan dile ve kavramlara ilişkin veriler.

Tarama sonuçlarına göre 3 gazetede kadına yönelik şiddet konusuna değinen toplam 197 haber belirlenmiştir.

3.2. Araştırma Sonuçları

3.2.1. Niceliksel Metin Analizi: Rakamların Dili

3.2.1.1. Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Gazetelere Göre Dağılımı

İncelenen haberlerin gazetelere göre dağılımı aşağıdaki tabloda görülmektedir. Haberlerin %51'i Habertürk gazetesinde yayınlanmıştır. Bu durumda 3 gazete arasında kadına yönelik şiddet konulu haberlere en çok yer veren gazete Habertürk'tür. Onu, Hürriyet ve Yeni Şafak gazeteleri izlemektedir.

Tablo 2: Haberlerin Yer Aldığı Gazeteler

	Sayı	Yüzde
Hürriyet	67	34
Habertürk	100	51
Yeni Şafak	30	15

3.2.1.2. Haberlerin Yer Aldığı Sayfalara Göre Dağılımı

Manşetlerde sınırlı sayıda yer bulabilmekle birlikte baş sayfadaki haberlerde en sık işlenen konulardan biri de kadınların şaşırtıcı başarıları örneği olarak haber öznesine dönüşmeleridir. Bu tür haberlerde özellikle kadınların aldıkları eğitime ve çalışma hayatındaki üstün başarılarına gönderme yapılmak suretiyle insani gelişim ve temel hak ve özgürlüklere sahip olmak için gerekli olan koşullara işaret edilmektedir. Ancak başarılarıyla, mücadeleleriyle, yükselen sesleri ve sözleriyle kadınların medyada görünebilmesinin belli kuralları vardır. Bu kuralların başında ise, bu başarının beklenmedik ve şaşırtıcı olduğuna vurgu yapmak suretiyle kadınların toplumdaki ikincil konumuna gönderme yapılması gelir. Bu noktada görsellik, kadınların cinsel nesne ya da üçüncü sayfa-magazin amaçlı temsilini pekiştirici bir etkiye sahiptir.

Gazeteler bazen de kadınları ve kadınlara yönelik işlenen suçları magazinleştirerek ve bu suçları erotik röntgenciliği besleyecek şekilde reyting

malzemesine dönüştürerek kullanılmaktadır (Tanrıöver, 2008: 116). Bu bağlamda “hayatın esası kabul edilen alanlarda” yani politikada, ekonomide, hatta magazinde fotoğraflarıyla, görüntüleriyle erkekler konuşurken, kadına bu “ciddiyet dünyası”nda “mağdur”, “kurban”, “vitrin malzemesi”, “namus taşıyıcılığı” gibi roller düşmekte ve bu roller sürekli yeniden üretilmektedir. Bu yaygın temsil biçiminden hareketle “kadınlar ne zaman haber olur?” sorusuna verilebilecek yanıtlardan biri “kadınlar mağdur ya da kurban olunca haberleştirilir” şeklinde olacaktır (Mater ve Çalışlar, 2007: 175). Benzer şekilde kadınlar, genelde şiddetin nesnesi, savaş, çatışma, doğal olaylar ve ailevi dramlarda acının simgesi olduklarında haber öznesine dönüşebilmektedir (Mater ve Çalışlar, 2007: 178). Bu haberlerde kadınların temsil edilme biçimleri olabildiğince şiddet içerikli ve duygu sömürsü odaklıdır.

Manşetlerde kadınlar genelde dünyanın bütününden kopmuşçasına “iyi eş”, “iyi anne”, “fedakar kadın” olarak hem “anne-eş” hem de “zavallı-merhamet dilenen” nitelikleriyle birarada haberleştirilmektedir. Bu bağlamda özellikle şehit haberleri sunulurken acı içindeki annelere, eşlere geniş yer verilmektedir. Öyle ki sıkça kullanılan bir konumlandırma olarak eş ve annelik rolü çerçevesinde, çocuğu ya da eşi için fedakarlıkta bulunan anneler, günlük gazetelerin “baş tacı”dır (Tanrıöver, 2007: 157). Ancak medya, kadının insan hakları ihlalleri açısından en kötü notu “geleneksel rollerde kadın temsili” konusunda almaktadır. Zira medya metinlerinde kadınlar, haberlerde kadın adlarının önüne getirilen “iyi eş”, “fedakar anne”, becerikli ev kadını”, “şahane aşçı” gibi niteliklemlerle sunulmaktadır (Doğan, 2008: 117). Buna karşın bu kadınların kişisel özelliklerine ilişkin herhangi bir bilgiye rastlamak mümkün değildir.

Yerleşik gazetecilik anlayışında, “önemli” haber birinci sayfada verilmektedir. Bunun yanı sıra, gazetecilikteki kimi gelişmeler gazetelerin sayfalarını belli konulardaki haberleri bir araya getirecek biçimde “tematik” olarak düzenlemeleri sonucunu doğurmuştur (Altun, 2006). Oluşturulan bu kategorilerden biri de daha çok adli vakalara dayanan bireysel şiddet öykülerinin işlendiği haberlere yer veren 3. sayfalardır. Gazetelerdeki bu kullanım nedeniyle “üçüncü sayfa haberi”

deyimi neredeyse, bir tür olarak bireysel şiddet öykülerini içeren haberleri tanımlayan bir mesleki terime dönüşmüştür (Altun ve Gencil Bek, 2008).

Çalışma kapsamında belirlenen haberlerin %18,8'i gazetelerin 3. sayfasında verilmektedir. Buna 1. sayfada başlayıp 3. sayfada devam eden haberler eklendiğinde, bu oran %22,4'e ulaşmaktadır. Araştırmada kadına yönelik şiddet haberlerinin, %53,3 oranı ile en çok gazetelerin iç sayfalarında yer alması dikkat çekmektedir. Bu orana 1. Sayfada başlayıp iç sayfalarda devam eden haberler ilave edildiğinde ortaya çıkan sonuç ise %75,6'dır.

Tablo 3: Haberin Yer Aldığı Sayfa

	Sayı	Yüzde
Birinci sayfa	2	1
İkinci sayfa	2	1
Üçüncü sayfa	37	18,8
Birde başlıyor üçüncü sayfada devam ediyor	7	3,6
Birde başlıyor iç sayfalarda devam ediyor	44	22,3
İç sayfalar	105	53,3
Toplam	197	100

Kadına yönelik şiddet haberlerinin yer buldukları sayfalar, gazetelere göre de farklılık gösterebilmektedir. Bu haberlerin, birinci ve üçüncü sayfadan verilme biçimlerine göre dağılımları özetle şöyledir:

- Hürriyet'te yer alan haberler arasında birinci sayfada verilen ve duyurulanlar %29,9, üçüncü sayfada verilenler %28,4;
- Habertürk'te yer alan haberler arasında birinci sayfadan verilen ve duyurulanlar %25, üçüncü sayfada verilenler %13;
- Yeni Şafak'ta yer alan haberler arasında birinci sayfadan duyurulan %26,6, üçüncü sayfada verilenler ise %16,7 oranındadır.

Tablo 4: Gazetelere Göre Haberin Yer Aldığı Sayfa

	HÜRRİYET		HABERTÜRK		YENİ ŞAFAK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Birinci sayfa	1	1,5	1	1	-	-
İkinci sayfa	1	1,5	1	1	-	-
Üçüncü sayfa	19	28,4	13	13	5	16,7
Birde başlıyor üçüncü sayfada devam ediyor	3	4,5	3	3	1	3,3
Birde başlıyor iç sayfalarda devam ediyor	16	23,9	21	21	7	23,3
İç sayfalar	27	40,2	61	61	17	56,7
Toplam	67	100	100	100	30	100

3.2.1.3 Haberlerin Türlerine Göre Dağılımı

Çalışma kapsamında, kadına yönelik şiddet konusunu işleyen bütün haberler belirlenmiş; ana konuları ve bağlamlarına bağlı kalınarak, türlerine göre sınıflandırılmıştır. Kadına yönelik şiddet konusu en çok %50,8 oranı ile polis-adliye haberlerinde işlenmiştir. İkinci sırada ise eğitim, araştırma, toplantı haberleri (%27,5) yer alırken onu siyaset haberleri (%17,2) ve magazin/güncel haberler (%4,5) takip etmektedir.

Gazetelerin aile içi şiddet olaylarına ilişkin haberleriyle ilgili bu çalışmada, haberlerde konunun toplumsal bir sorun olarak değil, daha çok bireysel şiddetle ilişkili, polis adliye vakaları olarak değerlendirildiği, okuyuculara da öyle yansıtıldığı ortaya konmaktadır. Kadına yönelik şiddet olgusunu toplumsal sistem ile ilişkilendirebilecek kavram ve tanımların haber metinlerinde yer alma düzeyi son derecede düşüktür. En belirgin yapısal sorunun “sansasyonelleştirme” olduğu ve bu sorunla mücadele edilmesi gerektiği görülmektedir

Gazetelerde kadına yönelik şiddet konusunun ağırlıklı olarak tirajı arttırmak amaçlı adli vaka olarak ele alındığı söylenilebilir. Siyasal ve toplumsal sorunu

yansıtan bu haberler, bireysel olaylarmış gibi gösterilmektedir. Dayanın ve psikolojik şiddetin sıradan bir olay gibi görülmesi, sonuç ölüm olana kadar uygulanan şiddetin ciddiye alınmaması da gazetecinin haberi yaparken izleyeceği yolu çizerek haber yapma ölçütünü oluşturuyor. Bununla beraber kadına yönelik şiddetle mücadele için eğitim, araştırma, toplantı, protesto haberlerinin ikinci sırada yer alması olumlu bir gelişme olarak değerlendirilebilir.

Tablo 5: Haberin Türü

	Sayı	Yüzde
Magazin/Güncel	9	4,5
Polis/Adli	100	50,8
Siyaset	34	17,2
Eğitim/Araştırma/Toplantı	54	27,5
Toplam	197	100

3.2.1.4. Haberde Görüşlerine Başvurulan Kaynaklar

Gazetelerdeki önemli sorun da kaynağı ya da ciddiyeti belirli olmayan ‘araştırmalara’ göre haberler yapılması ve böylelikle de kadınlarla ilgili birçok olumsuz haber ya da başlığın yaratılmasıdır. Bu durumu örneklersek “Kadınlar kalın kafalı çıktı: Erkekleri sevindirecek bir haber daha! Bayanların kafası erkeklerden daha kalın!” haberidir (Habertürk, 27 Ocak 2008). Güncel bir diğer örnek olan, “Dekolte, erkek kitle imha silahı mı?” başlıklı 1. sayfa haberinde ise şunlar yazılmaktadır: “İngiltere’de yapılan bir araştırmaya göre kadınlar, erkeklerle girdiği savaşları kazanabilmek için kendi kitle imha silahını kullanıyor: Göğüs dekoltesi!” (Habertürk, 31 Mart 2012).

Gazetecilerin başvurduğu kaynakların kimlikleri ve nitelikleri, olayla ilgili verdikleri bilginin ve aktardıkları görüşlerin niteliğini, dolayısıyla da haberin yaklaşımını büyük ölçüde etkilemektedir. Çalışma kapsamında kadına yönelik şiddet konusu ile ilgili olduğu belirlenen haberlerde kullanılan kaynaklar ile kullanılma sıklıkları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Çalışmada incelenen 197 haberden 100’ü

doğrudan bir şiddet vakası ile ilgili olduğu için görüşlerine başvuru alan kişi ve kaynaklara ilişkin veriler hesaplanırken sadece bu haberler dikkate alınmıştır. Haberlerde görüşlerine başvuru alan kaynakları aşağıda yer alan tabloda görmek mümkündür.

Tablo 6: Haberde Görüşlerine Başvuru Alan Kişi ve Kaynaklar

	Sayı	Yüzde
Polis-jandarma	35	19,2
Adli birim-mahkeme-avukat	34	18,7
Şiddet uygulayanın kendisi	26	14,3
Mağdurun kendisi	22	12,1
Mağdurun yakınları – arkadaşları	20	10,9
Görgü tanıkları-komşular-uzmanlar , ambulans şoförü, vb. ve kaynağı belirtilmeyenler	45	24,8
Toplam Kaynak	182	100

Kadına yönelik şiddetin çoğunlukla polis-adliye vakası olarak görülmesine rağmen haberde kaynaklar yeterince belirtilmemektedir. Görgü tanıkları, komşular, uzmanlar, ambulans şoförü, vb. ve kaynağı belirtilmeyen anlatımların oranı %24,8'dir. Bu kategorinin taranan haberler içerisinde en yüksek yüzdeye sahip olması düşündürücüdür. Mağdur'un (%12,1) kaynak gösterilmesi oranının düşüklüğü, uygulanan şiddetin ölümlerle sonuçlanmasına, mağdurun konuşacak halinin kalmamasına, şiddetin tekrarlanma korkusuna veya konuşmak istememesine bağlanabilir.

İncelenen haberlerde şiddet uygulayanın (%14,3) ifadelerine oldukça yer verilmektedir. Kimi zaman şiddet uygulayıcının sözleri başlığa kadar çıkabilmektedir.

Resim 1:

27.11.2013 – YENİ ŞAFAK

Kıskançlıktan öldürdüm

Diyarbakır'da "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü"nde eşi tarafından boğularak öldürülen bir çocuk annesi Songül Malçok cinayetinin ayrıntıları ortaya çıkmaya başladı. inayet zanlısı M.Ç.E'nin ilk ifadesinde, eşini kıskançlık yüzünden öldürdü-

ğünü itiraf ettiği bildirildi.

HAMİLE DEĞİLMİŞ

Yapılan otopside ayrıca Malçok'un hamile olmadığı da ortaya çıktı. Otopsi raporunda Malçok'un kesin ölüm sebebinin cesetten alınan örnekler üzerinde yapılacak tetkikler

neticesinde belirleneceği ifade edildi. M.Ç.E'nin uyuşturucu kullandığını ve hırsızlık suçundan sabıkasının bulunduğunu iddia eden Malçok'un ablası 20 yaşındaki Aysel Malçok, çocuk yaşta evlenen kızkardeşinin mutlu olmadığını anlattı.

© DİYARBAKIR - AA

Resim 2

13.11.2013 – HABERTÜRK

'Son bir kez döveyim'

Evden uzaklaştırılan 67'lik koca, "Madem boşanıyoruz, gel son kez döveyim" diyerek eşini bastonla dövdü. 4'te

Resim 3

31.10.2013 – HÜRRİYET

67 yaşındaki dededen bastonla 'son gün' dayağı

Nesimi Z.

Çiçek Z.

ANKARA Dikmen'de 1.5 ay önce evlendiği karısı Çiçek Z.'ye (51) şiddet uyguladığı gerekçesiyle 15 gün evden uzaklaştırma cezası alan Nesimi Z. (67), eşyalarını toplamak için gittiği evde eşine, "Madem boşanacağız, gel seni son bir kez dövüyüm" diyerek bastonla saldırdı.

Olaya semt karakolu el koyarken, evden uzaklaştırma cezasının başladığı tarihte bir kez daha eşinin şiddetine uğrayan Çiçek Z., yeniden şikâyetçi oldu. Önümüzdeki günlerde başlayacak olan boşanma davasında, mağdur eş dayakçı kocadan maddi ve manevi toplam 100 bin TL ile bin TL yoksulluk nafakası talep etti. ■ Cemal DOĞAN/ANKARA

Resim 4

31.10.2014 - HÜRRİYET

Cesetle bir hafta ağladım

BİR hafta boyunca hiçbir şey olmamış gibi işe gidip gelen Yeşil'in polise verdiği ifade-sinde, "Her gece ceset başında ağladım, korkundan polise de gidemedim. Çok pişmanım, onu çok seviyordum" dediği öğrenildi.

Haşim Yeşil tutuklandı.

ANKARA'da evli ve 2 çocuk babası Haşim Yeşil (60), birlikte yaşadığı sevgilisi Emine Biçer'i (39) kafasına sıktığı tek kurşunla öldürdü. Bir hafta evde sevgilisinin cesediyle yaşayan Yeşil, kokular gelmesi üzerine karakola giderek polise teslim oldu. Yeşil, "Şakalaşırken yanlışlıkla vurdum. Korkumdan bir hafta olayı sakladım" dedi. Emine Biçer'in ailesinin 6 ay önce emniyete giderek, kızları için kayıp ilanı verdiği de öğrenildi. ■ Fevzi KIZILKÖYÜN / ANKARA

3.2.1.5. Haberin Ana Konusu

Gazeteler kadına yönelik şiddet konusunu genellikle bireysel öykülere (%52,3) dayalı olarak haberleştirmektedir. Bu tarz haberlerin %52,4'ü Habertürk gazetesinde yer almaktadır. Genel olarak kadına yönelik şiddet konusunda bilgiler veren, konuyla ilgili politikalardan bahseden haberlerin oranı ise %28,9 dur. Bu tarz haberler genellikle “fikir gazeteleri” diye adlandırabileceğimiz gazetelerde daha çok yer bulmaktadır. Genellikle “sıcak haber” yapan kitle gazetelerinde, kadına yönelik şiddet konusu tartışan haberlerden çok tiraj kaygısı içermektedir. Kadına yönelik şiddet haberlerinin çoğu sadece olaylar üzerinden yapılandırılmaktadır.

Tablo 7: Haberin Ana Konusu

	Sayı	Yüzde
Bireysel şiddet öyküsü	103	52,3
İnsan hakları, kadın hakları açısından şiddet ve şiddete karşı politikalar	57	28,9
Şiddet protestosu/eleştirisi	29	14,7
Diğer	8	4,1
Toplam	197	100

Tablo 8: Gazetelere Göre Haberin Konusu

	HÜRRİYET		HABERTÜRK		YENİ ŞAFAK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Bireysel Şiddet Öyküsü	37	55,2	54	54	12	40
İnsan hakları, kadın hakları açısından şiddet ve şiddete karşı politikalar	22	32,8	22	22	13	43,3
Şiddet protestosu/eleştirisi	5	7,5	19	19	5	16,7
Diğer	3	4,5	5	5		
Toplam	67	100	100	100	30	100

Tablo 9: Haberlerin Konusuna Göre Gazete Oranları

	Bireysel		İnsan hakları, kadın hakları açısından şiddet ve şiddete karşı politikalar		Şiddet protestosu/ Eleştirisi		Diğer	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
HÜRRİYET	37	35,9	22	38,6	5	17,2	3	37,5
HABERTÜRK	54	52,4	22	38,6	19	65,6	5	62,5
YENİ ŞAFAK	12	11,7	13	22,8	5	17,2		
TOPLAM	103	100	57	100	29	100	8	100

3.2.1.6. Haberlerde Görsel Malzeme Kullanımı

Fotoğraf kullanımı da medyada kadın hakları ihlallerinin önemli göstergelerindedir. Kadınları cinsel nesne olarak sunan fotoğrafların yanı sıra kadınları simgesel olarak yok eden fotoğrafları da unutmamak lazım. Bir de şiddet öğelerini ve kadın bedenini neredeyse “pornografik” bir unsur olarak sunan ve hem cinsiyetçi bakışın hem de şiddetin yeniden üretimine katkıda bulunan fotoğraflar var.

Aslında kadının ancak şiddete uğradıktan sonra haber olabilmesi başlı başına bir hak ihlalidir. Ama kadın haber olduğunda da şiddetten uzak kalamamaktadır. Şiddete uğrayan bir kadın haberleştirildiğinde gazetelerde genellikle şiddet uygulayan erkeğin değil de şiddete maruz bırakılmış kadının fotoğraflarını görüyoruz. Ya “cinsel bir nesne” olarak kurgulanmasına imkan verecek fotoğraflarıyla ya da “kurban” olarak, şiddete maruz bırakılmış haliyle yer almaktadır. Haber erkeğin ya da “erkek” polis bültenlerinin aktardıkları üzerinden kurgulanmaktadır. Kadına yönelik şiddet haberlerinde en az söylem kadar görselin kullanımı da önemli bir anlatım aracıdır. Bu haberleri okura önemsettirmek ya da tersi bir tutum izlettirmek görsel malzeme kullanımı tercihleriyle doğru orantılıdır.

Yapılan incelemede, bireysel temelli kadına yönelik şiddet olayları üzerine kurulu haberlerin %85,1’inde görsel malzeme kullanıldığı belirlenmiştir. Kullanılan görsel malzemelerin tamamı fotoğraftır.

Daha çok çeşitli yasal engeller dolayısıyla, olayın taraflarına ilişkin fotoğrafların yayınlanamadığı durumlarda okuyucuya, olayların gelişme biçimini aktarmak amacıyla kullanılabilen illüstrasyonlar ise incelenen bireysel temelli kadına yönelik şiddet haberlerinde kullanılmamıştır.

Tablo 10: Haberde Görsel Malzeme Kullanımı

	Sayı	Yüzde
Fotoğraf	86	85,1
İllüstrasyon	-	-
Görsel malzeme kullanılmamıştır	15	14,9
Toplam	101	100

Fotoğraf kullanılan 86 haberde toplam 183 adet fotoğraf yer almaktadır. Kadına yönelik şiddet haberlerinde kullanılan fotoğraflar neredeyse klişeleşmiştir. Kullanılan fotoğraflar, olay anı ya da olay yeri fotoğrafı olmaktan çok, mağdurun ya da şiddet uygulayanın eski dönemlerine aittir. Bu fotoğraflar daha çok vesikalık ya da “eski mutlu günleri”ne dair fotoğraflardır. İncelenen haberlerde, bazı fotoğrafların şiddet öncesi ya da sonrasına mı ait olduğu anlaşılmamakla beraber; röportajlarda da mağdurun kimi zaman net kimi zaman da açıkça gösterilmeyen fotoğrafları yer almaktadır. Mağdur yakınlarının fotoğrafları, avukat, görüşüne başvurulmuş kişilerin de fotoğrafları haberlerde yer almaktadır. Yapılan taramalara göre, şiddet uygulayanın tutuklu ya da yargılanırken çekilen fotoğraflarının kullanım oranı da dikkat çekmektedir.

Tablo 11: Haberlerde Kullanılan Fotoğrafların İçerikleri

	Sayı	Yüzde
Mağdurun şiddet görmüş haline ait fotoğraf	5	2,7
Mağdurun eski günlerine ait herhangi bir fotoğraf	51	27,8
Mağdurun şiddet uygulayanla birlikte eski mutlu günlerine ait fotoğrafı	9	4,9
Şiddet uygulayanın tutuklu ya da yargılanırken fotoğrafı	18	9,9
Şiddet uygulayanın eski günlerine ait herhangi bir fotoğrafı	35	19,1
Olay yeri fotoğrafı	25	13,7
Mağdur ve fail haricinde kullanılan fotoğraflar(uzman, avukat, mağdur yakınları)	40	21,9
Toplam	183	100

Tablo12: Gazetelere Göre Haberde Kullanılan Fotoğrafların İçerikleri

	HÜRRİYET		HABERTÜRK		YENİŞAFAK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Mağdurun şiddet görmüş haline ait fotoğraf	1	1,2	4	4,9	0	0
Mağdurun eski günlerine ait herhangi bir fotoğraf	21	25,7	24	29,6	6	30
Mağdurun şiddet uygulayanla birlikte eski mutlu günlerine ait fotoğrafı	2	2,4	5	6,2	2	10
Şiddet uygulayanın tutuklu ya da yargılanırken fotoğrafı	6	7,3	7	8,7	5	25
Şiddet uygulayanın eski günlerine ait herhangi bir fotoğrafı	18	21,9	15	18,5	2	10
Olay yeri fotoğrafı	10	12,2	12	14,8	3	15
Mağdur ve fail haricinde kullanılan fotoğraflar(uzman, avukat, mağdur yakınları)	24	29,3	14	17,3	2	10
Toplam	82	100	81	100	20	100

Şiddete maruz kalan kadınların fotoğraflarının kullanımında ise kimliği gizlemeye yönelik tedbirler alınmamaktadır. Şiddete maruz kalan kadınlara ait 95 fotoğraf saptanmıştır. Bu fotoğrafların %70,5'inde şiddete uğrayan kadınlar teşhir edilmektedir. Gazeteler, şiddeti uygulayandan çok mağdurun fotoğrafını göstererek mağduru zor durumda bırakmaktadır. Bu da haberlerin sunumunda önemli bir hak ihlalinin varlığını göstermektedir. Geriye kalan bölümde gizleme tekniği olarak flulaştırma kullanılmakta ya da mağdurun kimliğinin net belli olmadığı kareler seçilmektedir.

Tablo 13: Fotoğraflarda Şiddete Maruz Kalan Kadınların Kimliğini Gizlemeye Dönük Tekniklerin Kullanımı

	Sayı	Yüzde
Gizleme yapılmayan, açıkça gösterilen	67	70,5
Flulaştırma, Gizleme	28	29,5
Toplam	95	100

3.2.1.7. Şiddet Uygulayanın Kimliği

Bireysel temelli kadına yönelik şiddeti uygulayanların kimliği açısından yapılan incelemede, şiddete başvuranların yarısından çoğunu mağdurun kocası-eski kocası (%53,8) oluşturmaktadır. Şiddet uygulayan kişiler arasında yabancılar, kimliği belirlenemeyen saldırganlar da azımsanmayacak düzeydedir (%21,2). Şiddet uygulayan kişilerin mağdurla yakınlık derecesi ve gazetelere göre oranı aşağıdaki tablolarda yer almaktadır. Tablolarda da açıkça görülebileceği gibi kadınlar çoğunlukla kendilerini en çok güvende hissetmeleri gereken kişilerden şiddet görmektedirler.

Tablo 14: Şiddet Uygulayan Kişilerin Mağdurla Yakınlık Derecesi

	Sayı	Yüzde
Koca	56	53,8
Nişanlı - Sevgili - Erkek Arkadaş- Partner	12	11,5
Baba	6	5,8
Erkek kardeş - Ağabey - Çocuk	8	7,7
Yabancılar - Kimliği belirlenemeyen saldırganlar	22	21,2
Toplam	104	100

Tablo 15: Gazetelere Göre Şiddet Uygulayan Kişilerin Mağdurla Yakınlık Derecesi

	HÜRRİYET		HABERTÜRK		YENİŞAFAK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Koca	17	44,7	31	57,4	8	66,7
Nişanlı - Sevgili - Erkek arkadaş- Partner	5	13,2	6	11,1	1	8,3
Baba	2	5,3	3	5,6	1	8,3
Erkek kardeş - Ağabey - Çocuk	4	10,5	4	7,4		
Yabancılar - Kimliği belirlenemeyen saldırganlar	10	26,3	10	18,5	2	16,7
Toplam	38	100	54	100	12	100

3.2.1.8. Habere Konu Olan Olaydaki Şiddetin Türü

Çalışma kapsamında incelenen kadına yönelik şiddet haberlerinde (197) en fazla fiziksel şiddete değinilmektedir. Cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddetin haberlere konu edilmiş oranları oldukça düşüktür. Şiddet politikaları, şiddete karşı eleştiri, protesto, eğitim, araştırma ve bilgi paylaşımı haberlerinin oranı da yüksektir. Artan bu haberlerin sebebi algıda seçiciliğe bağlanabilir.

Tablo 16: Habere Konu Olan Olaydaki Şiddetin Türü

	Sayı	Yüzde
Fiziksel	97	47,6
Cinsel	9	4,4
Psikoloji	12	5,9
Ekonomik	2	0,9
Şiddet Politikası-Protestosu- Eleştirisi-Araştırması Haberleri	84	41,2
Toplam	204	100

Tablo 17: Gazetelere Göre Habere Konu Olan Olaydaki Şiddetin Türü

	HÜRRİYET		HABERTÜRK		YENİŞAFAK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Fiziksel	32	45,7	51	49,1	14	46,7
Cinsel	4	5,7	5	4,8		
Psikolojik	4	5,7	7	6,7	1	3,3
Ekonomik	1	1,4	1	0,9		
Şiddet politikası- protestosu eleştirisi- araştırması	29	41,5	40	38,5	15	50
Toplam	70	100	104	100	30	100

3.2.2 Niteliksel Metin Analizi: Haberlerde Kullanılan Dil ve Söylem

3.2.2.1 Alıntılama

Gazeteciler olguları haber anlatılarına dönüştürerek, “aktaran mekanizma” niteliği taşıyabilmektedir. Çalışmada, gazetecilerin doğrudan bilgi alma kapasitesini belirleyebilmek açısından, haber yazımında doğrudan alıntılama kullanılıp kullanılmadığı araştırılmıştır. Yapılan incelemede, 197 haberin %60,9’unda doğrudan alıntılama tekniğine başvurulduğu görülmüştür.

Tablo 18: Haberde Doğrudan Alıntılama Kullanımı

	Sayı	Yüzde
Alıntılama VAR	120	60,9
Alıntılama YOK	77	39,1
Toplam	197	100

Tablo 19: Gazetelere Göre Doğrudan Alıntılama

	HÜRRİYET		HABERTÜRK		YENİŞAFAK	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Alıntılama VAR	47	70,1	56	56	17	56,6
Alıntılama YOK	20	29,9	44	44	13	43,4
Toplam	67	100	100	100	30	100

3.2.2.2. Haberlerde Sözel Tercihler

Kadına yönelik şiddet olaylarında ağırlıklı fiziksel şiddet uygulandığı anlaşılmakla birlikte, bu olaylar sırasında “koca dayağı, boğarak öldürdü, öldüresiye dövüldü, tekme tokat döven, fuhuş yoksa dayak, boğazını keserek öldürdü, dövdü-bıçakladı-bekledi, enseden 5 kurşun, enseden bıçak, eşini kesti” gibi bedensel tahribe ilişkin ifadeler haberlerde yer bulabilmektedir.

Yaşadıkları şiddet sonucunda kadınlarda ortaya çıkan stres, depresyon ve bunalım gibi ruhsal tahribe ilişkin kavramlara, haberlerde nadir rastlanmaktadır.

Bunlar da gazetecinin tanımları değil, habere konu olan şiddet uygulayanın, mağdurun ya da mağdur yakınlarının ifadeleridir. Basın, kadına yönelik şiddetin daha çok “görünür tahribatı” ile ilgilenmektedir. Aşağıdaki örneklerde, mağdurun psikolojisini yansıtan ifadeler az da olsa görülmektedir.

- “Yaşayan Ölüyüm” 02.09.2013, Hürriyet (1. ve 4. sayfa) – Kullanılan ifade: “yaşayan ölüyüm”
- “Dır dır etme lafına 6 ay uzaklaştırma” 18.10.2013, Hürriyet (1. ve 3. sayfa) – Kullanılan ifade: mağdura karşı “sen bilemezsin, sen karışma, kadın, dır dır etme vb.”
- “Üzgünüm Leyla” 16.11.2013, Hürriyet (1. ve 6. sayfa) – Kullanılan ifade: mağdur için “çok acı çekti, çok üzüldü”

Mağdur ya da şiddet uygulayana ilişkin tanımlamalar için kullanılan sıfatlar da habere konu olan olgunun algılanma biçimini farklılaştırmaktadır. Gerek mağdur gerekse şiddet uygulayana ilişkin tanımlamalar, uygulanan şiddetin haklılaştırılmasını ya da eleştirilmesini, karşı çıkılmasını sağlayabilmektedir. Çalışmada yapılan incelemede, haberlerde kullanılan olumsuz nitelermeler aşağıdaki gibidir:

- “Cani Baba Bayramı” 16.10.2013, Yeni Şafak (19. sayfa) – Kullanılan terim: “cani baba”
- “Hamile eşini eşarpla boğdu” 26.11.2013, Yeni Şafak (1.ve 3. sayfa) – Kullanılan terim: “çılgın koca”
- “Ayrılmak isteyen sevgilisini başından vurdu” 02.09.2013, Habertürk (3. sayfa) – Kullanılan terim: “çılgın aşık”
- “Basını almayın, rencide oluyorum 04.09.2013, Habertürk (3. sayfa) – Kullanılan terim: “eş katili koca”
- “Canavar Baba” 05.10.2013, Habertürk (1.ve 25. sayfa) – Kullanılan terim: “canavar baba”
- “Şiddetçi damada kurşun” 23.10.2013, Hürriyet (3. sayfa) – Kullanılan terim: “şiddetçi damat”
- “Aile katili baba: müsait değilim” 16.11.2013, Hürriyet (3. sayfa) – Kullanılan terim: “aile katili baba”

3.2.2.3 Haberlerin Bilgilendirici ve Yol Gösterici Yönü

Haberler olay ya da olguları tarif eden anlatılar olmanın yanı sıra, benzer olaylarla karşılaşanlar için deneyim paylaşımı yolu ile aynı zamanda birer kılavuzdur. Bu haberler, özellikle sorunla doğrudan ilgili olanlara, çözüme yönelik bilgilendirici ve yol gösterici araçlara dönüşebilir. Gazeteciler, kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin politikalar yapıldığında, tedbirler alındığında, düzenlemeler getirildiğinde yeni bir uygulama gündeme geldiğinde, bu olguyu bağımsız olarak haberleştirmektedir. Ancak, kadına yönelik herhangi bir şiddet olayını işleyen haberlerde bunlar ilişkilendirilmemektedir. Haberlerin bilgilendirici ve yol gösterici yönü adına olumlu bir gelişme olarak; Hürriyet gazetesinde iki haberde, aile içi şiddet yardım numarasının verildiği logo ile bu ilişkilendirme örneği görülmektedir.

Resim 5

“Şiddetten dağa kaçtı” 05.09.2013, Hürriyet (6. sayfa)

Şiddetten dağa kaçtı

Şiddetten kaçan kadını arayan jandarma önce evine gitti. Jandarmayı gören koca, iki çocuğu tüfekle rehin aldı. Çocuklar kurtarıldı. 3 gün sonra da kadın dağda aç-susuz halde bulundu.

AA

ANATALYA'nın Elmalı ilçesine bağlı Gölterli köyünde yaşayan Merve Ö. (26), koca dağağına dayanmayıp evden kaçtı. Elmalı Jandarma Komutanlığı'na bağlı ekipler, ailesinin ihbarı üzerine ilk olarak kadının yaşadığı eve gitti. Jandarma ekiplerini karşısında gören Raşit Ö., cinnet getirerek 6 yaşındaki oğlu ve 5 yaşındaki kızını av tüfeğiyle rehin aldı. Çocuklar kurtarıldı, Raşit Ö. tutuklandı.

3 GÜN DAĞDA KALDI

Jandarma Suatlı Arama Kurtarma Timi ve iz takip köpeklerinin katıldığı üç günlük arama çalışmalarının sonucu Merve Ö., köye 2.5 kilometre uzaklıktaki Tekkatran mevkinde bir ağacın altında bitkin halde yatarak bulundu. Su ve yiyecek verilen kadın, daha sonra köye getirildi.

'YAPRAKTAKİ ÇİĞİ İÇTİM'

Merve Ö., "Gözüm kararmış ne yaptığımı bilmiyorum.

Kendime geldiğimde dağda bir kayanın başındaydım. Üç gün dağda kaldım. Hiçbir şey yemedim. Çok susadım. Çiğ düşen yapraklardaki sularla dudaklarımı ıslatıyordum. Baygınlık geçirmişim. Kendime geldiğimde jandarmalar elimi yüzümü yıkıyordu" dedi.

'KOCAM SİNİR HASTASI'

Kocasının sinir hastası olduğunu öne süren kadın, "Çok başı ağrırdı. Hastanelere gitti. İlaç verdim ama ilaçları kullanınca uyuyup kaldığı için hayvanlara bakamıyordum. Ö yüzden ilaçlarımı kullanmıyordum" diye konuştu. Ailesinin evine dönen Merve Ö., eşinden boşanmak ve çocuklarıyla yaşamak istediğini söyledi.

Jandarmanın bulunduğu Merve Ö. köye döndüğünde duyusalsalınlar yaşandı. Çocukları görmesini görür görmez koşarak sarıldılar.

Resim 6:

“Ayrı koca 7 kurşunla ölüm saçtı”, 15.09.2013, Hürriyet (4. sayfa)

26 yaşında-ki 1 çocuk annesi Sedef Berberoğlu muhasebecilik yapıyordu.

AYRI KOCA 7 KURŞUNLA ÖLÜM SAÇTI

MUĞLA'da gıda ürünleri pazarlaması yapan Lütfü Sefa Berberoğlu (37), işten çıkarılıp para sıkıntısı çekmeye başlayınca eşi Sedef Berberoğlu'ndan (26) ayrı yaşamaya başladı. Lütfü Sefa Berberoğlu, önceki gece ayrıldığı eşi ni Muğla-Marmaris Karayolu Sakartepe Mevkisi'ndeki seyir terasında park halindeki bir otomobilde, O.D. (31) ve Abdullah Tekin (18) ile gördü.

Eşi ve bir arkadaşını öldüren Lütfü Sefa Berberoğlu, Muğla Avcılar ve Atıcılar İhtisas Kulübü üyesi.

KORKULUKTAN KAÇTI

Bunun üzerine otomobilini park eden Lütfü Sefa Berberoğlu'nun elinde pompalı tüfekte geldiğini gören O.D. kaçtı. Lütfü Sefa Berberoğlu, ayrı yaşadığı muhasebeci eşi ve yanındaki Tekin'e peşpeşe 7 el ateş etti. Berberoğlu ve Tekin olay yerinde öldü. Berberoğlu daha sonra suç aleti tüfekte birlikte polise teslim oldu.

■ Cavit AKGÜN / DHA

Kadına yönelik şiddet haberlerinin sosyoekonomik yapıyla olan ilişkisi göz ardı edilmektedir. Eleştirel ve sorgulayan habercilik yerine, çok satma üzerine kurulu bir anlayış benimsendiği görülmektedir. Temel kitle iletişim aracı olan gazeteler, bu

haberleri yayınlarken okurları üzerinde oluşturdukları etkiler açısından sorumluluk sahibidirler. Bakış açısının ve zihniyet yapısının değiştirilmesiyle bu durumun önüne geçilebilmesi söz konusudur.

3.2.2.4 Şiddet Uygulayan Erkeklerin Açıklamalarına Dayandırılarak Kurulan Nedensellik İlişkileri

Haberlerde şiddet uygulayanların “gerekçe”leri genellikle belirtilmektedir. Bu gerekçelerle uygulanan şiddet arasındaki ilişki ise genelde pek sorgulanmamakta; dolayısıyla şiddet uygulayanın bakış açısı habere hâkim olmaktadır. Ayrıca bu gerekçelerle birlikte seçilen sözcükler de şiddet uygulayan kişinin perspektifinden çerçevelendirilmektedir. Böylelikle belli nedenlerin şiddete yol açabileceği bilgisi okuyuculara iletilmekte ve şiddet dolaylı olarak meşrulaştırılmaktadır. Bu gerekçeler, dolaşım özgürlüğü, boşanma hakkı, ayrılma hakkında olduğu gibi kadının en temel insan haklarını ve özgürlüklerini ihlal eden gerekçeler de olabilmektedir. Bu durumda ahlak ağırlıklı kültürel kodlarla şiddet mağdurları kadınlar, “hakeden” gibi gösterilip nesneleştirilmekte; toplumdaki cinsiyet ayrımcılığı beslenmekte ve mağdur tekrar mağdur edilmektedir.

- “Boşanmak isteyen eşini öldürdü” 29.11.2013, Yeni Şafak (23. sayfa)
- “Ayrılmak isteyen sevgilisini başından vurdu” 02.09.2013, Habertürk (3. sayfa)
- “Sevdiği adamla kaçıp evlenen öz kızını 9 kurşunla öldürdü” 26.09.2013, Habertürk (15. sayfa)
- “Barışmayan eşini bıçakladı” 30.09.2013, Habertürk (3. sayfa)
- “Canavar baba-Sevgilisiyle kaçan kızını öldürdü” 05.10.2013, Habertürk (1. ve 25. sayfa)
- “Eşe mini etek dayağı” 13.10.2013, Habertürk (1.ve 3. sayfa)
- “Boşanmak isteyen eşini kurşunladı” 26.10.2013, Habertürk (16. sayfa)
- “Beni aldatıyor musun? Diye sordu, dayağı yedi” 08.11.2013, Habertürk (6. sayfa)
- “Evlilik bitince eşine verdiği mücevherleri geri istedi” 25.11.2013, Habertürk (5. sayfa)

- “Boşanmak isteyen karısının boğazını keserse öldürdü” 29.11.2013, Habertürk (20. sayfa)
- “Boşanmak isteyen eşini kesti” 29.11.2013, Hürriyet (3. sayfa)

3.2.2.5 Kişiselleştirme, Dramatize Etme, Sansasyonelleştirme ve Doğallaştırma

Medya, kadına yönelik şiddeti toplumsal bir sorun olarak kavramak yerine bunu magazinleştirerek, kişiselleştirerek, dramatize ederek ve/veya sansasyonelleştirerek işlemektedir. Bu bir anlamda medyanın ideolojik işlevidir. İncelenen kadına yönelik şiddet haberlerinde de buna ilişkin örnekler mevcuttur.

- “03.00’te uzlaşma 06.00’da ölüm, saati ölüme kurmuşlar” 16.09.2013, Hürriyet (1.ve 3. sayfa)
- “Kanlı evin muhabbeti” 18.09.2013, Hürriyet (6. sayfa), (Bu haberde cinayetin işlendiği evdeki muhabbet kuşu ile başlık arasında bir bağ kurularak söz oyunu yapılmıştır.)
- “Oyuncuya koca dayacağı” 01.10.2013, Habertürk (5. sayfa)
- “Cesetle bir hafta ağladım” 31.10.2013, Hürriyet (3. sayfa)
- “Son bir kez döveyim” 13.11.2013, Habertürk (1. ve 4. sayfa)
- “Beni aldatıyor musun? Diye sordu, dayacağı yedi” 08.11.2013, Habertürk (6. sayfa)

3.2.2.6 Haberlerde Kadına Yönelik Şiddetin Gizlenmesi, Arka Plana Atılması ve Gerekçelenilmesi

Haberlerde kadına yönelik şiddetin adı konulmamakta; “aşk cinayeti” vb. tanımlamalar kullanılmaktadır. Ayrıca haberlerde kimi zaman, şiddet uygulayanın “işsizliği”, “uyuşturucu bağımlısı olması” vurgulanmakta, böylelikle de şiddet gerekçelenilmektedir. Söz konusu şiddet toplumsal bağlamından kopartılarak, farklı toplumsal olayların altına saklanarak meşrulaştırılarak sunulmaktadır.

- “Para vermedin cinneti: 2 ölü” 13.10.2013, Habertürk (1.ve 3. sayfa)
- “Adalet için hamile eşe satır” 13.09.2013, Hürriyet (3. sayfa)
- “Kıskançlıktan öldürdüm” 27.11.2013, Yeni Şafak (23. sayfa)

- “Annemiz bizi kötü yola itecekti” 15.09.2013, Habertürk (1.ve 14. sayfa)
- “Laz Ziya’dan ürperten ifadeler” 04.09.2013, Hürriyet (3. sayfa)
- “Ayrı koca 7 kurşunla ölüm saçtı” 15.09.2013, Hürriyet (4. sayfa)
- “Hamile eşini eşarpla boğdu” 26.11.2013, Yeni Şafak (1. ve 3. sayfa)

3.2.3. Gazeteler Arasındaki Farklılıklar

Kadına yönelik şiddetin temsil ediliş biçimleri, çalışma kapsamında araştırma çerçevesine dâhil edilen gazeteler –Hürriyet, Yeni Şafak ve Habertürk- açısından değerlendirildiğinde farklılaşmaların olduğu göze çarpmaktadır. Gazetelerde, kadına yönelik şiddetin temsil ediliş biçimi açısından olumlu ve sorunlu olarak değerlendirilebilecek noktalar bulunmaktadır.

Kadına yönelik şiddet haberleri en çok Habertürk gazetesinde yer almaktadır (%51). Araştırılan üç gazete, logo kullanarak kadına yönelik şiddete dikkat çekmektedir. Bu olumlu yaklaşıma incelenen haberlerin çok azında rastlanmıştır.

- Yeni Şafak, “kadına yönelik şiddete son” ve “kadına şiddete hayır” yazan logoyu kullanmakta
- Habertürk, “kadına şiddet” yazan logosunda, eşinin tehditleri karşısında koruma talebi kabul edilmeyen ve öldürülen Ayşe Paşalı’nın fotoğrafını kullanmakta
- Hürriyet, “aile içi şiddet acil yardım hattı”nın telefon numarasını verdiği logoyu kullanmakta

Haberin ana konusu açısından değerlendirme yapıldığında ise, Hürriyet ve Habertürk gazetelerinde en çok bireysel şiddet öyküsünün yer aldığı görülmektedir. Hürriyet gazetesinde konu büyük ölçüde bireysel öykülere dayalı olarak verilmektedir (%55,2). Habertürk gazetesinde de durum Hürriyet ile aynıdır (%54). Yeni Şafak gazetesi bireysel şiddet öyküsüne dayalı haberlere kendi içinde fazla (%40) yer verse de, kadına yönelik şiddeti diğer iki gazete kadar haberlerine taşımamasıyla dikkat çekmektedir. Her üç gazetede, (Hürriyet: %40,3, Habertürk: %41, Yeni Şafak: %60) insan hakları, kadın hakları açısından şiddet ve şiddetle mücadeleyle yönelik politikaların, şiddet eleştirisi ve protestolarının yer aldığı

haberlerin oranının dikkate değer oluğu olumlu bir gelişmedir.

Haberlerin dağılımı açısından değerlendirme yapıldığında, Hürriyet gazetesinde yer alan haberlerin %52,3'ü polis-adliye haberleridir. Konunun ağırlıklı olarak adli bir vaka olarak ele alınması, kadına yönelik şiddetin tek tek “sıradan” insanların yaşadığı bir olay olarak ele alındığını, konunun siyasal ve toplumsal bağlamının kurulmadığını göstermektedir. Yeni şafak gazetesinde yer alan haberlerin ise %30'u kadına yönelik şiddet hakkındaki eğitim- araştırma-toplantı haberleridir. Ayrıca Yeni şafak gazetesinde kadına yönelik şiddet magazin haberi olarak yer almamıştır. Seçilen gazetelerde şiddetin türüne göre yapılan incelemede ise Yeni şafak gazetesinde cinsel ve ekonomik şiddetin yer aldığı haberler görülmemektedir.

Haberlerde kullanılan görsel malzeme açısından yapılan değerlendirmede; Hürriyet gazetesinin %91,7'sinde görsel malzeme kullanıldığı görülmektedir. İkinci sırada ise %83,3 oranı ile Yeni şafak gazetesi yer almaktadır. Ardında da %81,1 oranıyla Habertürk gazetesi gelmektedir. Genel olarak habercilik ilkeleri açısından sorunlu bir nitelik taşıyan fotoğraf seçimi ve kullanımını azaltıcı olumlu bir yöntem olarak değerlendirilmekte olan ve daha sık başvurulması gereken bir yöntem olduğu düşünölen illüstrasyon, üç gazetede de incelenen bireysel öyküye dayalı şiddet haberlerinde kullanılmamıştır.

Fotoğrafta şiddet mağdurlarının kimliğini gizlemeye dönük tekniklerin kullanımını açısından değerlendirme yapıldığında; Yeni şafak gazetesinde yayınlanan haberlerden sadece bir tanesinde flulaştırma kullanılmıştır. Hürriyet ve Habertürk gazeteleri ise, flulaştırma-gizleme yöntemine daha sık başvurmaktadır.

3.2.4. Aynı Haberin Hürriyet, Habertürk ve Yeni Şafak Gazetelerinde Ele Alınışı

Taranan haberler içerisinde aynı haberin farklı gazetelerde nasıl ele alındığını incelemek için aşağıdaki haberler seçilmiştir.

Örnek :

- “Boşanmak İsteyen Eşini Kesti” 29.11.2013, Hürriyet , (3. sayfa)
- “Boşanmak İsteyen Karısını Boğazını Keserek Öldürdü” 29.11.2013, Habertürk (20. sayfa)
- “Boşanmak İsteyen Eşini Öldürdü” 29.11.2013, Yeni Şafak (23. sayfa)

Resim 7:

29.11.2013, HÜRRİYET (3. sayfa)

Resim 8:

29.11.2013, HABERTÜRK (20. sayfa)

Boşanmak isteyen karısını boğazını keserek öldürdü

ÖZEL bir hastanede sekreter olarak çalışan 3 çocuk annesi Nesrin Dayangencevim (36), aralarındaki sorunlar nedeniyle bir süredir ayrı yaşadığı, bir lokantada çalışan eşi Bünyamin Dayangencevim'den boşanmak istedi. İddiaya göre, önceki gün koca eşinin çalıştığı hastaneye giderek barışmak istedi. Karısı boşanmakta kararlı olduğunu söyleyince öfkeyle ayrıldı. Dün sabah erken saatlerde yeniden hastanenin önüne gitti. Bir kez daha ret yanıtı alınca bıçakla karısının boğazını kesip karnın-

dan bıçakladı ve kaçtı. Kadın, hemen acil servise kaldırıldı ancak kurtarılamadı. 1 saat sonra polise teslim olan Bünyamin Dayangencevim, eşini kendisini aldattığı için öldürdüğünü iddia etti.

2 KEZ UZAKLAŞTIRMA

Ali Taşkın, "Damadım sürekli kızıma kötü davranırdı. 4-5 kez karakolluk oldular. 2 defa uzaklaştırma kararı çıktı. Kızımın 3 tane çocuğu var ve şu anda yetiştirme yurdundalar" dedi.

■ Yusuf KILIÇ / GAZİANTEP (AHT)

Resim 9:

29.11.2013, YENİ ŞAFAK (23. sayfa)

Boşanmak isteyen eşini öldürdü

Eşini öldüren Bünyamin D., kendisine yöneltilen soruları cevapsız bıraktı.

Gaziantep'te bir kadın, ayrı yaşadığı eşi tarafından bıçaklanarak öldürüldü. Olay, dün sabah saatlerinde 23 Nisan Mahallesi'nde meydana geldi. Bünyamin D. bir süredir ayrı yaşadığı eşi Nesrin D.'yi boşanmaktan vazgeçirmek için çalıştığı hastanenin önüne gitti. Eşinin, barışma teklifini reddetmesi üzerine taraflar arasında çıkan tartışma kısa sürede büyüdü. Kendisini kaybeden Bünyamin D., cebinden çıkardığı bıçakla eşini boynundan bıçakladı. Kanlar içinde kalan 36 yaşındaki Nesrin D., çalıştığı hastanede hayatını kaybetti. Zanlı, olaydan sonra polise teslim oldu. © GAZİANTEP- DHA

Haberin başlığı açısından ele aldığımızda; “Boşanmak isteyen eşini öldürdü” başlığıyla Yeni Şafak gazetesinin olayın boyutundan daha sakin bir başlık attığını belirtebiliriz. Habertürk “Boşanmak isteyen karısını boğazını keserek öldürdü” ve Hürriyet “Boşanmak isteyen eşini kesti” başlıklarıyla olayı sansasyonelleştirerek vermiştir. Ancak her üç gazete de eşin boşanmak istediği gerekçesini göstererek, bu vahim olayı şiddet uygulayan kişinin perspektifinden çerçevlendirmiştir. Bu gibi ifadelerle şiddetin meşrulaştırıldığını söyleyebiliriz.

Her üç gazete bazı haberlerinde, logo kullanarak kadına yönelik şiddete dikkat çekmeye çalışsa da bu haberde logo kullanmamıştır. Oysaki haberlerin bilgilendirici ve yol gösterici yönü her zaman dikkate alınmalı ve uygulanmalıdır. Tutarsız şekilde sadece birkaç habere şiddete karşı yardım numaralarının verilmesinin yeterli bir medya sorumluluk anlayışı olmadığı ifade edilebilir.

Olayın nerede gerçekleştiğini, habere giriş cümlesi ile Yeni Şafak ve Hürriyet gazeteleri vermiştir. Habertürk ise sadece muhabirin adının yanında yer vermiştir. Hürriyet gazetesi bu haberi 3. Sayfadan girerken; Habertürk (20. sayfa) ve Yeni Şafak (23. sayfa) daha iç sayfalarda işlemiştir.

Görüşüne başvuru kaynakları açısından incelediğimizde; Habertürk gazetesinde mağdur yakınının sözlerine yer verilmiştir. Ancak genel olarak üç gazetede de kaynağın tam belirtilmediğini söyleyebiliriz.

Görsel malzeme açısından yapılan incelemede de ise, Yeni Şafak ve Habertürk gazeteleri mağdurun vesikalık fotoğrafını, flulaştırma- gizleme yöntemi kullanmadan yayınlamıştır. Üç gazetede failin fotoğrafı açık şekilde yer almaktadır. Fail ve mağdurun kimliğini Hürriyet ve Habertürk gazeteleri açıkça verirken Yeni Şafak soyad bilgisini kısaltma ile vermiştir.

Haberlerin işlenişinde gazeteler arasında çok büyük farklar görülmemesinin temel nedenlerinden birisi, yerleşik gazetecilik ve haber yapma geleneğinin çok az dönüşerek devam etmesidir. Gazetecilik dili ve klişeleri, değişmekte olan toplumun çok gerisindedir. Ayrıca bu tür haberler çoğunlukla tek bir kaynaktan çıkarak gazete

editörlerinin eline gelmektedir. Haberi hazırlayan muhabirler de, haber metnini kendileri nasıl hazırlarsa hazırlasınlar, haberin editörün elinde gazetecilik klişeleri içinde müdahaleye uğrayarak değiştirileceğini düşünmektedirler (Altun, A., Altun, E., Gencel, M., 2007).

SONUÇ

Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, toplumun demokratik, adaletli ve refah üreten bir bütün olabilmesi için kaçınılmaz bir zorunluluktur. Bu bağlamda Türkiye'ye bakıldığında bir yandan büyük bir değişim söz konusu olup, kadınlar toplumun birçok alanında ve yönetim kademelerinde etkin statüye sahip olmaya başlamakta, haklarını daha fazla sahiplenmekte iken diğer tarafta yerleşik, kalıp yargısal tutumlar da yerini korumakta ve ilerleme önünde engel oluşturmaktadır.

Günümüz dünyasında medyanın sahip olduğu büyük güç ise adeta iki tarafı keskin bir bıçak gibi kadın algısını dönüştürebilmek adına -tüm mecralar bazında- büyük handikaplara ama aynı zamanda büyük imkanlara sahiptir. Eşitlikçi ve etik değerlere yaslanan bir medya, Türkiye'de kadınlara yönelik ayrımcılıkla mücadelede büyük öneme sahip olacaktır. Ancak zihinsel değişimlerin bir anda olmasını, birçok mecradan oluşan, çok çeşitli arka planlara sahip olabilen medyanın bugünden yarına değişmesini beklemek gerçekçi değildir. Fakat tüm medya kuruluşlarının altına imza koydukları "Etik İlkeler"de yer alan din, ırk, mezhep, cinsiyet ayrımı yapmama ölçütlerine nasıl ırkçılık, dinsel ya da mezhepsel ayrımcılık anlamında önemli ölçüde uyuluyorsa aynı hassasiyeti kadına karşı ayrımcılık anlamında da gösteren bir zemine olan ihtiyaç da çok nettir (Pira, Elgün: 2004).

Dolayısıyla afaki beklentilerle meseleye yaklaşmayan ancak süreklilik ilkesiyle yürütülecek ve her biri büyük bir yapbozun küçük parçaları olarak daha eşitlikçi ve insani temsillerin hâkim olacağı bir medya düzeninin oluşumuna katkı sağlayacak adımların atılması değişimi mümkün kılacaktır.

Bir başlangıç olarak, söylemsel düzeyde medyadaki kadın ve kadına yönelik şiddet temsillerinin normalleştirilmesinin sağlanması elzemdir. Bu bağlamda kadını erkekten ayrı bir varlık türü olarak gösteren, ona aslında toplumsal olarak atfedilen, toplum tarafından tarih içinden kurulmuş olan özelliklerini doğallaştıran temsillere karşı önlemler alınması gerekmektedir.

Araştırmada da görüldüğü gibi medyanın kullandığı eril dil genelde kadına karşı şiddet haberlerini taraflı yansıtır. Çoğu şiddet haberinde kadın edilgen ve mağdur, erkek ise saldırgan, şiddete meyilli ve etken olarak temsil edilmektedir. Ana akım medyada eril bakışla yazılan, yayınlanan şiddet haberleri her geçen gün artmaktadır. Yazılı ve görsel basında yayımlanan bu haberler var olan düzenin devamlılığını ve yeniden üretilmesine neden olur. Yani sistem medya aracılığıyla kendisini tekrarlar. Erkek ve kadın “nasıl kadın ve erkek olunacağını” bu yolla öğrenmekte ve içselleştirmektedir. Kitle iletişim araçlarının yaşamlarımız üzerinde derin bir etkisi vardır. İletişim araçları yalnızca eğlendirmez; gündelik yaşamımızda kullandığımız bilginin büyük bölümünü sağlar ve bu bilgiyi biçimlendirir (Pira, Elgün: 2004).

Medya organları, yaptıkları haber ve magazin programlarıyla tecavüzü meşrulaştırıp, şiddetin yaygınlaşmasını sağlayarak kadın kimliğine daha fazla zarar vermektedirler. Medyada cinsel taciz ve tecavüz kurbanı kadınlara ilişkin yayımlananlar, tecavüze dair hatalı düşünceler oluşmasına neden olmaktadır. 'Kadın baştan çıkarmaktadır', 'Kadının hatasıdır', 'Kadın tecavüze uğradığına dair yalan söylemektedir', 'Tecavüzcünün psikolojik ya da biyolojik olarak dürtülerini kontrol altına alamamasına yol açan bir hastalığı vardır' gibi gerçek dışı düşüncelerin yerleşmesine neden olan bu tür yayınlar şiddetin yaygınlaşmasına zemin hazırlamaktadır.

Genel olarak haber başlıklarında ve metinlerinde temsil edilen, kadınların çaresizliği, zavallılığı, hatta kimi zaman da bu durumu “hak etmiş” olmalarıdır (Tanrıöver, 2007: 159). Zira doğal felaketlerden siyasi skandallara ve bireysel facialara kadar uzanan yelpaze içinde haber, gizli ve açık biçimde toplumsal suçun failine bir beden inşa etmektedir. Bu şekilde özellikle manşetlerde kadın bedeni suçlu ya da kurban olarak seçilerek eril bilinçdışının dile dökülmesine aracılık edilmektedir. Böylece haber, olup bitenin bir aktarım aracı olmaktan çok, mevcut iktidar güçlerinin inşa ettiği gerçeklik kurgusunun güvenilir bir aktarım aracına dönüşmektedir (Köker, 2007: 136). Buna bağlı olarak kadınların işsizlik, eğitimsizlik, sağlık ve sosyal güvencelerden yoksunluk gibi gerçek sorunları üçüncü sayfa ya da magazin malzemesi olarak kullanılarak bir anlamda

önemsizleştirilmektedir. Toplumsal cinsiyete dayalı cinsel rol ayrışmasını belirginleştiren ve dolayısıyla kadın ve erkek eşitsizliğini derinleştiren bu sunum şekli sosyal açıdan kadınların haklarının ihlal edilmesini de beraberinde getirmektedir. Zira karşılaştığı şiddet sonrası hırpalanan kadınları, saldırı kurbanı mağdur kadınları, açlık ve yoksulluk içindeki kadınları ya da ölü kadın bedenlerini sergileyen haber medyası, aslında kadınların insanlık onuruyla temellenen haklarını ihlal etmektedir (Köker, 2007: 140). Bu noktada kadınları manşet ya da sürmanşette haberleştirirken kullanılan temsil biçimleri arasındaki farklılıklara işaret etmek medyanın kadına bakışını ortaya koymak açısından önemlidir.

Söz konusu “üçüncü sayfa” haberleri olduğunda ise bu listeye “canavar anne”, “vicdansız anne”, “aldatan eş”, “sapık sevgili” gibi nitelermeler eklenmektedir. Bu bağlamda öfke, empati, şefkat, sempati veya merhamet duyguları uyandıran sıfatlar veya kişisel portreler kadınların temsilinde yoğun olarak kullanılmaktadır. Bu adlandırmalar ve kurulan bu duygu dili üzerinden kadından “beklenen” ve “beklenmeyen” davranışlarla ilgili zihinlerdeki toplumsal kalıplar yeniden üretilmektedir. Bu tür haberlerde ayrıca olayı skandalize edip magazinelleştirmeye ve böylece reytingi artırmaya yardımcı olacak fotoğraflar seçilmektedir.

Oysa ki bu tarz haberlerin başlıklarında ve spotlarında yargı ifadelerindense olayın toplumsal, hukuki ve psikolojik nedenlerine ve sonuçlarına vurgu yapan bir dil kullanmak ve böylece kamusal bir farkındalık yaratmak gerekmektedir. Bu haberler ayrıca, kadınların yaşadıkları sosyal eşitsizliklere dikkat çekmek ve bu eşitsizlikleri gidermeye yönelik toplumsal bir hassasiyet yaratmak açısından da işlevseldir. Haber kurgularında ve içeriklerinde hangi öykülerin ele alınacağına yönelik tercih, kamunun algılayışı üzerinde etkili olması açısından önemlidir. Çünkü medya çerçeveleri, olaylar hakkında belli yönde bir anlayış oluşturmaya yönelik algı ve düşünmeyi teşvik eden belli haber anlatılarıdır. Bu çerçeveler, bir haber metninde öne çıkarılan anahtar sözcükler, kavramlar, semboller ve nitelermelerde gizlidir. Bu yüzden, olayların ve haberlerin kitle medyasında çerçevelenmesi ve sunumu, haberi izleyenlerin bunları anlayışlarını sistemli biçimde etkilemektedir. (Tanrıöver, 2007:).

Bu anlamda iyi bir mağduriyet haberi ya da öznesi kadın olan “cinsel içerikli” bir haber, gazeteler için daha yüksek baskı sayısı anlamına gelmektedir (Doğan, 2008:117). Burada dikkat çeken nokta ise kadınların en fazla mağduriyetleriyle manşet olurken başarılarının ancak küçük bir haber olarak baş sayfalarda yer bulabilmesidir. Bu bağlamda kadınların başarılarının değil yaşadıkları felaketlerin ve mağduriyetlerinin daha fazla haber değeri taşıdığı sonucuna ulaşmak mümkündür.

Kitle iletişim araçları, toplumdaki şiddetin başlıca kaynağı olarak nitelendirilemezse de yaşanan olayları meşrulaştıran, onların etkilerini artıran ve mağdurlar üzerinde ikinci bir mağduriyet yaratan bir işleve bürünebilirler. Genelde medyanın, özelde ise yazılı basın kadına yönelik şiddete çanak tutan ve onu meşrulaştıran rolünün önüne geçilebilmesi için sorumlu bir gazetecilik anlayışıyla hareket etmesi ve bu haberlerde kullanılan dile dikkat etmesi gerekmektedir. Yazılı basın, yapmış olduğu haberi toplumun her kesiminden bireylerin okuyacağını bilincinde olarak şiddeti onaylayan bir üsluptan kaçınmalıdır. “Ortalık kan gölüne döndü”, “30 parçaya ayırdı”, “Bıçakla boğazını doğradı”, tarzında ifadeler hem gazetecilik etiğine uymamakta hem de olayın aktarılması sırasında ikinci bir sözel şiddet eylemini beraberinde getirmektedir. İncelenen haberlerde şiddete maruz kalmış kadınlara ait yaralı resimlerin kullanılması, özel hayatla ilgili bilgilerin en açık ayrıntısına kadar verilmesi suça maruz kalan kadınların ikinci bir mağduriyet yaşamalarına neden olmaktadır. Okuyucular açısından değerlendirdiğimizde ise şiddetin en ince ayrıntısına kadar verilmesi bu suça maruz kalan ya da maruz kalma riski olan kadınların suç korkusunu artıracaktır. (Gökkulu, Hosta: 2013)

Bütün bu başlıklardaki kullanılan kelimeler ve üslup basının kadına yönelik şiddet haberlerini özensiz ve şiddet eylemlerini açıkça gösteren bir şekilde verdiğini ortaya koymaktadır. Basın kadına yönelik şiddet haberlerini sunarken genellikle başlığı sert ifadelerle vererek haber yapmaktadır. Bu durum özellikle haberi okuyan şiddete maruz kalan kadınları ayrıca etkileyebilir. Bu bakımdan bu haberlerin şiddete maruz kalan kadınlar üzerinde ikincil bir mağduriyet yarattığı söylenebilir.

Kadına yönelik şiddet haberlerinin sunumunda ilgi çeken bir diğer unsur ise, basının şiddete maruz kalan kadınları kimi zaman zavallı ve savunmasız, kimi zaman da şiddete neden olabilecek yapıda göstermesidir. Bu haberlerde kadınlar genellikle meslekleri, evli olup olmadıkları ve yaş durumuna göre tanımlanmaktadırlar. “Bir çocuk annesi kadın” “Liseli genç kız”, “Maddi sıkıntı içerisindeki kadın”, “Ayrılmak isteyen genç kız” bütün bu kullanımlara örnek teşkil edecek ifadeleri oluşturmaktadır (Gökulu, Hosta, 2012: 68).

Basın kimi zaman, kadına yönelik şiddet haberlerini sunarken kadının cinselliğini ön plana çıkararak olayı haber yapmakta ve eyleme bir anlamda gizli meşruiyet kazandırmaktadır. “Kot pantolon giyip cilveli şekilde yürüyen kadın”, “Tek başına yaşayan kadın”, “Konsomatris kadın”, “Sevgilisiyle birlikte yaşayan kız”, “Pavyonda çalışırken evlenen eş” gibi kadına yönelik tanımlamalar kadınlara yönelik gerçekleştirilen şiddet eylemini kültürel açıdan gizli ve dolaylı olarak onaylayan ifadeler olarak değerlendirilebilir. Gazetelerin kadına yönelik şiddet haberlerini ne şekilde ele aldığını incelediğimiz nitel analizde özellikle 3. Sayfa haberlerinin şiddet dozu yüksek ifadeler eşliğinde haber yapıldığı ve bu haberlerde kadına yönelik şiddetin ayrıntılı biçimde tarif edildiği ortaya çıkmıştır. Gazetelerin kadına yönelik şiddet haberlerinde kullandığı üslubun birbirine yakın şiddet dozuyla verildiğini söyleyebiliriz (Gökkulu, Hosta: 2013).

Ancak unutmamak gerekir ki; toplumsal alandaki cinsiyetçi söylemi yeniden üreten medyadaki cinsiyetçi söylemin varlığının, yeni bir haber dili ve eleştirel bir haber anlatımı kurarak bugünden yarıya ortadan kaldırılması mümkün değildir. Bu noktadan hareketle, kadına yönelik şiddet haberlerinde geliştirilecek alternatif bir haber anlayışının, tek başına kadına yönelik şiddetin azaltılmasında etkili olabilmesi mümkün değildir; ancak bu şiddetin zeminini oluşturan toplumsal cinsiyet eşitsizliği söylemini zayıflatabilme olanağına katkı sağlayabileceği de açıktır (Dursun, 2008: 65).

Öncelikle kadına yönelik şiddetin münferit değil sistematik olduğunu, kadınların kadın oldukları için şiddete maruz kaldıklarını, tek tek kadınlara yönelen şiddetin arkasındaki temel gerekçenin “erkeklerin kadınlar üzerindeki tahakküm

talepleri” olduğunu unutmamalıyız. Erkek şiddeti, olayın mağdurunu değil failini odağa alarak, kadını kurban olarak konumlandırmadan haber konusu yapılmalıdır (Gökkulu, Hosta: 2013).

Medya konusunda çalışan kamu kurumlarını toplumsal cinsiyete duyarlı hale getirmek, medya profesyonellerine yönelik çalışmalar yürütmek, fakültelerde toplumsal cinsiyet derslerinin yaygınlaştırılmasını sağlamak, geleceğin medya profesyonellerine yönelik eğitim çalışmaları yapmak, yerel medyaya yönelik farkındalık artırıcı eğitimler düzenlemek, medya okuryazarlığının yaygınlaşmasını sağlamak, ödüllendirme mekanizmalarını kullanmak ve kamu yayıncılığının toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı hale getirilmesi için düzenlemeler yapmak gerekmektedir.

Cinsiyetçi dille şiddeti yeniden üretmemeye, kadına yönelik şiddeti haberleştirirken kadınlara yönelik yeni hak ihlalleri yaratmamaya, kadınları teşhir etmemeye, haberlerde şiddeti gerekçelendirmemeye özen gösterilmelidir. Kadına yönelik şiddetin “bazı kötü, hasta, sapkın, cahil” erkeklerin “bazı şanssız” kadınlara uyguladığı şiddet üzerinden kurgulanmasına, sistematik şiddet göz ardı edilirken “erkek şiddeti”nin okurun çok uzağında konumlanmasına karşı çıkılmalıdır. Genel algının aksine hiçbir kadın ya da erkeğin, erkek şiddetinden kurtulmuş sayılamayacağı hep akılda tutulmalıdır (Dursun, 2008).

Tüm bu hususların farkında olarak, medyada suçun nasıl temsil edildiğini bilmek, bize hem bu tür haberler karşısında daha bilinçli durabilmeyi ve bu konuda medyaya eleştirel bakabilmeyi hem de hayata bakışımız üzerinde özellikle medyadan etkilenmeden kontrol sahibi olabilmeyi sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Abadan Unat, N. (1995). Kadın Araştırmalarının Neden, Amaç ve Kapsamı. N. Arat, (Ed.), Türkiye’de Kadın Olgusu (İkinci Basım). İstanbul: Say Yayınları.
- Abisel N. (2000). Yeşilçam Filmlerinde Kadının Temsilinde Kadına Yönelik Şiddet. N. B. Ankara: Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı Yayınları.
- Adorno, Theodor W. (2009) Kültür Endüstrisi-Kültür Yönetimi, (Cev: Nihat Ulner, Mustafa Tuzel, Elcin Gen) İletişim Yayınları, İstanbul
- Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü. (2010). Medya Profesyonellerinin ve Medyanın Aile Algısı, Ankara.
- Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü. (2012) Türkiye’nin Aile Yapısı. Yayınlanmamış Araştırma, Ankara.
- Akdoğan, H. (2001). Medyada Kadın. İstanbul: Ceylan Yayınları.
- Alankuş, S. (2009). Yeni Habercilik Arayışları: Hak Odaklı Habercilik, Yurttaş Gazeteciliği,
- Alankuş, S., (2007), “Neden Kadın Odaklı Habercilik?”, S. Alankuş, (Derl.), Kadın Odaklı Habercilik, İstanbul: IPS İletişim Vakfı Yayınları,.
- Alemdar, Z. (1990), Oyunun Kuralı: Basında Özdenetim, (Ankara: Bilgi Yayınevi,
- Altan, H. Z. (2006). Kadın İmgesindeki Simgesel Yokluk ve Medya Egemenliği. İletişim Çalışmaları Dergisi, (3).
- Altınay, A. G. ve Arat, Y., (2008), Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet, İstanbul: Punto Baskı Çözümleri.
- Altun, A. ve Gencel Bek, M. (2008), Basında ve Televizyon Haberlerinde Aile İçi Şiddetin Temsili ve Haber Üretim Dinamikleri, Medyada Aile İçi Şiddetin Temsili ve Üretim Pratikleri. Yayınlanmamış Araştırma.
- Altun, A., (2006), Türk Basınının Değişen Yüzü, Ankara: BYEGM Yayınları.
- Altun, Abdülrezak (1995). Türkiye’de Gazetecilik ve Gazeteciler. Ankara: ÇGD Yayınları.
- Altun, A., Altun, E., Gencel, M., (2007), Aile İçi Şiddet Haberlerinin Üretim Süreci ve Medya Profesyonelleri, Ankara, İletişim Araştırmaları Dergisi.
- Amargi Kadın Akademisi, (2009), Cinsellik Üzerine Neler Konuştuk, <http://www.amargi.org.tr/?q=node/389>.

Armutçu, Emel (yayına hazırlayan) (2008). Aile İçi Şiddete Son Konferans 2007, Medya ve Aile içi Şiddet. Hürriyet: İstanbul.

Atakul, S. (2002). Popüler Feminist Bir Yayın Deneyimi: Kadınlara Mahsus Gazete Pazartesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi.

Atauz A. Kardam F. Saktanber A. vd. (1999). Toplumsal Cinsiyet Eğitimi El Kitabı. Yayınlanmamış Eğitim Materyali, Ankara: KSSGM.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, (2011), Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi, http://www.ihop.org.tr/dosya/coe/CoE_Sozlesme-KadinaYonelikSiddet.doc.

Aziz A. vd. (1994). Medya, Şiddet ve Kadın 1993 Yılında Türk Basınında Kadınlara Yönelik Şiddetin Yer Alış Biçimi. Ankara: Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü

Aziz, A. (2006) Türkiye’de Kadın ve Medya Çalışmaları. İletişim Çalışmaları Dergisi, (3).

Bayramoğlu, Y. (2008). Reklâmlar ve Cinsiyet Meselesi. <http://bianet.org/bianet/biamag/108605-reklamlar-ve-cinsiyet-meselesi>

Berger, J. (2006). Görme Biçimleri (On İkinci Basım). (Y. Salman, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları. (1972).

Bhasin, K. ve Khan, N. S., (2003), Feminizm Üzerine Bazı Sorular, (M. Yalçın Fuller, Çev.), İstanbul: Kadınlarla Dayanışma Vakfı Yayınları. (2003).

Bhasin, K., (2003), Toplumsal Cinsiyet “Bize Yüklenen Roller”, (K. Ay, Çev.), İstanbul: Kadın Dayanışma Vakfı Yayınları.

Bilgin Nuri (2000), İçerik Analizi, No: 109, İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Bora, Aksu ve İlkur Üstün (2005). “Sıcak Aile Ortamı.” Demokratikleşme Sürecinde Kadın ve Erkekler. İstanbul: TESEV.

Bozkurt Ekin (2010). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddeti Önlemede 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve Değerlendirmesi. Ankara: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Butler Matilda, William Paisley (1980), Women and the Mass Media, Sourcebook for Research and Action, New York: Human Sciences Press.

Butler, J. (1990). Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity. New York: Routledge.

Büker, S. (Eziler) Kıran, A. (1999). Televizyon Reklamlarında Kadına Yönelik Şiddet: Şiddetin Nesnesi Kadın. İstanbul: Alan Yayıncılık.

Büker, Seçil ve Ayşe Eziler Kıran (1999). Reklamlarda Kadına Yönelik Şiddet. Alan: İstanbul.

Cangöz, İ. (2009). İnsanların Savaşı, Kelimelerin Barışı. S. Alankuş, (Derl.), Gazeteciliğe Başlarken Okuldan Haber Odasına. İstanbul: IPS İletişim Vakfı Yayınları.

Cinsiyet, Sağlık ve Kadın (Ed. Akın A), s.231-249. Hacettepe Üniversitesi
Connell Robert William (1998), Toplumsal Cinsiyet ve İktidar, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Çam, Ş. (2009). Televizyon Dizilerinin Kadına Yönelik Şiddet Temsillerinde Ataerkil Rejimin İdeolojisi. Kültür ve İletişim.

Çaplı, B. (2002) Medya ve Etik. Ankara: İmge.

Çelenk, S. Timisi N. (2000). Güldürü Yerli Dramalarda Kadın Temsili ve Şiddet. N. B. Çelik, (Derl.), Televizyon, Kadın ve Şiddet. Ankara: Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı Yayınları.

Çimen, D. (2011). Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bağlamında Televizyon Reklamlarında Kadın. Radyo Televizyon Üst Kurulu Uzmanlık Tezi. Erişim <http://www.rtuk.org.tr/upload/UT/11.pdf>

Damka Zeliha, (2009). Sığınmaevinde Kalan Şiddet Mağduru Kadınlar: Anksiyete Duyarlılığı, Travmaya Bağlı Suçluluk, Travma Sonrası Stres Bozukluğu ve Psikolojik Belirtiler, Ankara: Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Danacı Yüce, (2008)., “Siyasal Kimlikli Gazetelerde Kadın Kimlikleri”, H. Uğur Tanrıöver, (Derl.), Sen Benim Kim Olduğumu Biliyor musun? Toplumsal Yaşamda Kimlik İzdüşümleri, İstanbul: Hil Yayınları.

Doğan Selen (2008), “Daha Çok ‘Tık’, Daha Yüksek Tiraj, Daha Fazla Reyting İçin...”, Başka Bir İletişim Mümkün, Haz. Sevilay Çelenk, İstanbul: IPS İletişim Vakfı Yayınları.

Doğanay, Ü. (2003). Demokratik Usuller Üzerine Yeniden Düşünmek. Ankara: İmge Kitabevi.

Dursun, Ç. “Haberde Gerçekliğin İnşa Edilmesi Ne Demektir?”, Haber, Hakikat ve İktidar İlişkisi, derl. Çiler Dursun (Ankara: Elips Kitap, 2004).

Dursun, Ç., (2008), Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet ve Haber Medyası: Alternatif Bir Habercilik, Ankara: KSGM Yayınları.

Dursun, Ç., (2010). Kadına Yönelik Şiddet Karşısında Haber Etiği, *Fe Dergi* 2, Sayı 19-32

Erdoğan, M., (2010). Medyada Cinsiyete Dayalı Ayrımcılıkla Mücadelede Medya İzleme Gurupları, Ankara: KSGM Yayınları.

Fowler Roger (1991), *Language in the News: Discourse and Ideology in the Press*, London&New York: Routledge.

Gencil Bek M. ve Binark M.,(2000) *Medyada Kadın*, Ankara Üniversitesi, Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ankara,

Gencil Bek, M. (2008). *Medyada Aile İçi Şiddetin Temsili ve Üretim Pratikleri Araştırması*. Yayınlanmamış Araştırma, KSGM .

Gencil Bek, M. Binark M. (2000). *Medya ve Cinsiyetçilik*. Ankara Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi ve KADER Eğitim Kitapçığı. <http://kasaum.ankara.edu.tr/gorsel/dosya/1095679063Mine.rtf>.

Gökkulu, Hosta: (2013), *Basında Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Analizi: Hürriyet, Sabah Ve Posta Gazeteleri Örneği (2005-2008)*, *International Journal of Social Science* Volume 6 Issue 2, p. 1829-1850, February 2013

Gödelek, K. (2005). ‘Güç İktidar Bağlamında Kadına Yönelik Şiddet.’ *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 97-107.

Habercilik, Haz: Sevda Alankuş, İstanbul: IPS İletişim Vakfı Yayınları.

Hall Stuart (1993), “Kültür, Medya ve İdeolojik Etki”, *Medya İktidar İdeoloji*, Çeviren: Mehmet Küçük, Ankara: Ark Yayınları.

HALL, Stuart. (1997)“İdeoloji ve İletişim Kuramı”, (Cev. Ahmet Gurata) :*Medya, Kültür, Siyaset*, Ark Yayınevi.

Işık, S. N., (2007), “Türkiye’de Kadın Hareketi ve Kadına Yönelik Ekonomik Şiddet”, *Kadın Çalışmaları Dergisi*, S. 4.

Iyengar Shanto (1997), “Siyasette Erişim Yanlılığı: Televizyon Haberleri ve Kamuoyu”, *Medya*

İnal, M. A. (1996). *Haberi Okumak*. İstanbul: Temuçin Yayınları.

Kaboğlu İbrahim Ö. (1989), *Kolektif Özgürlükler*, Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.

Kadın Dayanışma Vakfı, (2005), *Aile İçinde Kadına Yönelik Şiddet El Kitabı*, Ankara: Kadın Dayanışma Vakfı Yayınları.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2007). 2008-2012 Dönemi Stratejik Planı. Ankara: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Yayınları.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2008). Kadın Sığınma Evleri Kılavuzu. Ankara: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Yayınları.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2007). Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Eğitim El Kitabı. Ankara: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Yayınları.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2008). Politika Dokümanı “Kadın ve Medya”. Ankara: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Yayınları.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (2012) Türkiye’de Kadının Durumu.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM), (2009), Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, Ankara: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Yayınları.

Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü (KSSGM). (2000). Popüler Kültür Ürünlerinde Kadın İstihdamını Etkileyebilecek Öğeler. Ankara: Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü Yayınları.

Karahan Uslu, Z. (2007) Medyada Kadın. Kadın Çalışmaları Dergisi. 2(4).

Kaypakoğlu, Serdar (2004). Toplumsal Cinsiyet ve İletişim, İstanbul: Naos Yayınları.

Kızmaz, Zahir (2006), “Şiddetin Sosyo-Kültürel Kaynakları Üzerine Bir Yaklaşım”, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 16 (2)

Köker, E. (2007). Kadınların Medyadaki Hak İhlalleriyle Baş Etme Stratejileri, Ankara: KİV Yayınları.

Köker, Eser (2000). “Medya Çalışanlarının Cinsel Şiddeti Yorumlama Biçimleri.”Televizyon,

Köse A. (2010), Sosyal Haklar Uluslararası Sempozyumu, Türk Basınında Kadın:2010 Türkiye’inde Sosyal Haklar Açısından Kadınların Temsili, KATÜ

Kadın ve Şiddet. (der.) Nur Betül Çelik. Ankara: KİV Yayınları.

Kültür Siyaset, Çev: Süleyman İrvan, Ankara: Ark Yayınları.

Kümbetoğlu, B. (2008). Sosyolojide ve Antropolojide Niteliksel Yöntem ve Araştırma (İkinci Basım). İstanbul: Bağlam Yayıncılık.

Marshall Thomas H. ve Tom Bottomore (2006), Yurttaşlık ve Toplumsal Sınıflar, İstanbul: İletişim

Mater Nadire (2008), “Kadın Odaklı Habercilik ve bianet”, Başka Bir İletişim Mümkün, Haz: Sevilay MEDİZ

Mater, N. Çalışlar İ. (2007). Medyadaki Durumu Tersine Çevirmek. S. Alankuş, (Derl.), MEDİZ, (2008).

McLeod Jack M., Gerald M. Kosicki, Zhongdang Pan (2003), “Medya Etkilerinin Anlaşılması ve Yanlış Anlaşılması; Medya Etki Araştırmaları”, Mass Media and Society, Çev: Murat S. Çebi, Ankara: Alternatif Yayınları.

(Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, 2006). http://www.kadininstatusu.gov.tr/upload/kadininstatusu.gov.tr/mce/eski_site/Pdf/tbm_mkom-bolum1.pdf

Medya Tava, (2012), Gazete Net Satışları, <http://www.medyatava.net/tiraj.asp>.

Mies, Maria vd. (2008). Son Sömürge: Kadınlar, Çev. Yıldız Temurtürkan, İstanbul: İletişim

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, (1996), Evdeki Terör: Kadına Yönelik Şiddet, İstanbul: Mor Çatı Yayınları.

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, (2008). Soru ve Yanıtlarla Erkek Şiddetine Karşı Kadın Dayanışması. İstanbul: Mor Çatı Yayınları.

Mutlu, E. (2004). İletişim Sözlüğü (4. Baskı). Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.

Mutlu, F. (2006). Aile İçi Şiddet Sürecinde Kadına Yönelik Şiddet Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Oskay, Ünsal. (2000), Kitle İletişiminin Kültürel İşlevleri (İstanbul: Der Yayınları.

Özbudun, Sibel (Derl.) (2007). Küreselleşme, Kadın ve ‘Yeni’ Ataerki, Ankara: Ütopya

Özgen, M. (2002) Gazetecilikte Özdenetim Mekanizmaları. www.tgc.org.tr/ybs/25-18.htm

Öztunalı-Kayır, G. (1998). Kadına yönelik şiddetin araştırılması sorunları. Geleceğim Elimde, Mor Çatı Kadın Sığınma Vakfı içinde, (s.17-32), İstanbul: Mor Çatı Yayınları

Phillips, A. (1995). Demokrasinin Cinsiyeti. (A. Türker, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları. (1991).

Pira A. ve Egün A. (2004), “Toplumsal Cinsiyeti İnşa Eden Bir Kurum olarak Medya; Reklamlar Aracılığıyla Ataerki İdeolojinin Yeniden Üretilmesi”

cim.anadolu.edu.tr/pdf/2004/1130848482.pdf

Poole, R. (1993). Ahlak ve Modernlik. (M. Küçük, Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Potter, W. J., (1998), Media Literacy, California, USA: Sage Publications.

Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK.) (2005). Televizyon Programlarındaki Şiddet İçeriğinin, Müstehcenliğin ve Mahremiyet İhlallerinin İzleyicilerin Ruh Sağlığı Üzerindeki Etkileri. Ankara: RTÜK.

S. İrvan, (Derl.), Medya Kültür ve Siyaset (2. Baskı). Ankara: Alp Yayınevi.

Saktanber, A. (1993). Türkiye’de Medyada Kadın: Serbest Müsait Kadın veya İyi Eş, Fedakar Anne: İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Scott, J. W. (2007). Toplumsal Cinsiyet: Faydalı Bir Tarihsel Analiz Kategorisi (A. T. Kılıç, Çev.). İstanbul: Agora.

Severin Werner J. ve Tankard James W. (1994), İletişim Kuramları: Kökenleri, Yöntemleri ve Kitle İletişim Araçlarında Kullanımları, Çev. Ali Atıf Bir ve Serdar Sever, Eskişehir: Kibele Sanat Merkezi.

Steeves, L. (2005). Feminist Medya Çalışmaları. (Mehmet Küçük derl. ve çev.) Medya, İktidar, İdeoloji, Ankara: Bilim ve Sanat

Subaşı N, Akın A. (2003) Kadına Yönelik Şiddet; Nedenleri ve Sonuçları. Toplumsal

Şahin, A.G. (2010). Aile İçi Şiddet Kavramı ve Aile İçi Şiddetin Uluslararası ve Ulusal Hukuki Belgelerdeki Düzenlemesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Şiddet Üzerine Bildiri (1996) Cogito, Üç Aylık Düşünce Dergisi, 6-7 (Şiddet), 37-41.

Tanör Bülent (1978), Anayasa Hukukunda Sosyal Haklar, İstanbul: May Yayınları.

Tanör Bülent ve Necmi Yüzbaşıoğlu (2002), 1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (2012, Ankara, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Yayınları No:10

Timisi, N. (1997). Medyada Cinsiyetçilik. Ankara: KSSGM Yayını.

Toker Erdoğan, M. (2010). Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanmasında Okuryazarlığının Rolü. Ankara: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Touraine, A. (2007) Bugünün Dünyasını Anlamak İçin Yeni Bir Paradigma. (Olca Kunal Çev.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

- Uğur Tanrıöver vd.(2008) Medyada Cinsiyetçiliğe Son! İstanbul: MEDİZ.
- Uğur Tanrıöver, H. (2007). Medyada Kadınların Temsil Biçimleri ve Kadın Hakları İhlalleri.
- Uğur Tanrıöver, H., (2006), “Medyada Kadın Temsili”, Uçan Haber: Uçan Süpürge Kadın Dergisi, (24).
- Uluslararası Af Örgütü, (2007), “Her şey Elimizde: Kadına Yönelik Şiddete Son Kampanyası”, Kadın Çalışmaları Dergisi.
- Uygun Oktay (2000), “İnsan Hakları Kuramı”, İnsan Hakları, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Uygur, G., (2011), “Şiddet”, Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Uzak Ahmet ve Mehmet Altunışık (2007), İnsan Hakları Nedir?, Ankara: Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı.
- WHO Consultation. (1996). *Violence against Women*. 03 Mayıs 2009, http://whqlibdoc.who.int/hq/1996/FRH_WHD_96.27.pdf
- Yaşın Dökmen, Z. (2004) Toplumsal Cinsiyet: Sosyal Psikolojik Açıklamalar. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Yavuz, Ş. (2006). Reklam ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini. İletişim Çalışmaları Dergisi, (3).Yayınları, Ankara,
- Yaylagül, L. (2008). Kitle İletişim Kuramları Egemen ve Eleştirel Yaklaşımlar (2. Baskı). Ankara: Dipnot Yayınları.
- Yengin, Hülya. Kitle Kültürü, Medya ve Kadın Bedeni. Kocaeli İletişim Fakültesi 2009
- Yüksel Erkan (2009), “Sizce Bugün Ülkeyi İlgilendiren En Önemli Sorun Nedir?”, Siyasetin İletişim Ed: Abdullah Özkan, İstanbul: TASAM Yayınları

EKLER

Tablo 20: Hürriyet Gazetesindeki Haber Başlıkları ve Türleri

HÜRRİYET				
	TARİH	BAŞLIK	SAYFA	TÜR
1	01.09.2013	KİRALIK KATİL HARÇLIK VERİP ÖLDÜRDÜ	3	POLİS/ADLİ
2	01.09.2013	'KADINA ŞİDDET AZALDI FAKAT HABERLERİ ARTTI'	4	SİYASET
3	02.09.2013	YAŞAYAN ÖLÜYÜM	1, 4	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
4	03.09.2013	KADINLAR OMUZLADI	6	POLİS/ADLİ
5	04.09.2013	LAZ ZİYA'DAN ÜRPERTEN İFADELER	3	POLİS/ADLİ
6	05.09.2013	ŞİDDETEN DAĞA KAÇTI	6	POLİS/ADLİ
7	07.09.2013	BEDELİNİ ÖDERLER	25	SİYASET
8	08.09.2013	O KAREYİ ANLATTILAR	1, 19	SİYASET
9	09.09.2013	DIŞARIDAN YALANLARLA KARALAMA	15	SİYASET
10	11.09.2013	ESKİ SEVGİLİ TUTUKLANDI	3	POLİS/ADLİ
11	12.09.2013	ÖZEL' SİĞİNMA EVİ DÖNEMİ	14	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
12	13.09.2013	ADALET İÇİN HAMİLE EŞE SATIR	3	POLİS/ADLİ
13	13.09.2013	'HAPİSTEKİ ESKİ KOCAMDAN BENİ KORUYUN'	3	POLİS/ADLİ
14	14.09.2013	FACEBOOK'TAN KATLİAMA	3	POLİS/ADLİ
15	14.09.2013	ERKEKLERE DE SİĞİNMA EVİ	6	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
16	14.09.2013	'BÜYÜK EKONOMİ' HEDEFİ KADINLARLA GERÇEKLEŞİR	13	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
17	15.09.2013	SEVMİYORDUK AMA ÖLDÜRECEK KADAR DEĞİL	1, 7	POLİS/ADLİ
18	15.09.2013	AYRI KOCA 7 KURŞUNLA ÖLÜM SAÇTI	4	POLİS/ADLİ
19	16.09.2013	03.00'TE UZLAŞMA 06.00'DA ÖLÜM	1, 3	POLİS/ADLİ
20	18.09.2013	KANLI EVİN MUHABBETİ	6	POLİS/ADLİ
21	21.09.2013	YARALI ÇOCUĞA BİR KURŞUN DAHA	1, 3	POLİS/ADLİ
22	22.09.2013	BABALARI AZMETTİRDİ	3	POLİS/ADLİ
23	26.09.2013	ÖYLEYSE EŞİTİZ	8	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
24	30.09.2013	NİKAHSIZ GELİNİN TAKİ DAVASI	1, 5	POLİS/ADLİ
25	03.10.2013	4 ÇOCUK ANNESİ ÖLDÜRÜLDÜ	3	POLİS/ADLİ
26	05.10.2013	KARAKOLDA İŞKENCE MAHKEMEDE İZLENECEK	5	POLİS/ADLİ
27	06.10.2012	ÖZELDE ERKEK KAMUDA KADIN	12	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
28	07.10.2013	SPIKER EŞİNE 2 AY YAKLAŞAMAYACAK	2	MAGAZİN/GÜNCEL
29	09.10.2013	REKOR TAZMİNAT 1.3 MİLYON	1, 5	POLİS/ADLİ
30	11.10.2013	FUHUŞ YOKSA DAYAK	3	POLİS/ADLİ
31	12.10.2013	BAKANLIK, KATİL KAYNANA DAVASINA MÜDAHİL OLAMADI	3	POLİS/ADLİ
32	12.10.2013	ARTIK ULUSALCI MULUSALCI YOK	22	SİYASET
33	12.10.2013	İŞTE POLİSİN YENİ SİLAHI	26	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
34	14.10.2013	DEKOLTE SİYASETİN KONUSU DEĞİL	1, 12	SİYASET
35	17.10.2013	AB'DEN HÜKÜMETE 3 İYİ, 2 KÖTÜ NOT	1, 16	SİYASET
36	18.10.2013	DIRDİR ETME LAFINA 6 AY UZAKLAŞTIRMA	1, 3	POLİS/ADLİ
37	18.10.2013	DÖVDÜ, BIÇAKLADI BAŞINDA BEKLEDİ	3	POLİS/ADLİ
38	19.10.2013	MAĞDURUN KİMLİĞİ AYNI	3	POLİS/ADLİ
39	21.10.2013	ŞENAY KOMUTAN SICAK TAKİPTE	1, 5	MAGAZİN/GÜNCEL
40	22.10.2013	'AZMİ KADINA ŞİDDETİ BİTİRDİ'	4	MAGAZİN/GÜNCEL
41	23.10.2013	ŞİDDETÇİ DAMADA KURŞUN	3	POLİS/ADLİ
42	23.10.2013	AB'DEN KADIN TESPİTİ	21	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.

43	25.10.2013	ARABADAN KAÇAN EŞE ENSEDEDEN 5 KURŞUN	3	POLİS/ADLİ
44	25.10.2013	POLİSE 'KADINA ŞİDDET' EĞİTİMİ	24	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
45	27.10.2013	SARIGÜL'Ü CHP'YE DAVET ETTİ	1, 18	SİYASET
46	31.10.2013	CESETLE BİR HAFTA AĞLADIM	3	POLİS/ADLİ
47	01.11.2013	KUZEN DE GÖZALTINDA	1, 4	POLİS/ADLİ
48	01.11.2013	AÇIK KONUŞTULAR	1, 18	SİYASET
49	04.11.2013	CUMHURİYETİN OMURGASI KIRILDI	17	SİYASET
50	06.11.2013	SENİN DİRDİN KARMA EĞİTİM	1, 19	SİYASET
51	07.11.2013	GEZİ RÖVANŞINI ALMAYA ÇALIŞIYOR	21	SİYASET
52	09.11.2013	KADINLAR ŞİDDETE KARŞI EYLEMDE	9	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
53	16.11.2013	ŞİDDET GÖRDÜM SUSMADIM	1	MAGAZİN/GÜNCEL
54	16.11.2013	ÜZGÜNÜM LEYLA	1, 6	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
55	16.11.2013	AİLE KATİLİ BABA: MÜSAİT DEĞİLİM	3	POLİS/ADLİ
56	17.11.2013	ŞENAY KOMUTANLAR ÇOĞALACAK	4	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
57	18.11.2013	SURİYELİ KADINA ENSEDEDEN BIÇAK	5	POLİS/ADLİ
58	19.11.2013	MİLYONERİM NİYE TECAVÜZ EDEYİM'	3	POLİS/ADLİ
59	24.11.2013	SAVCIDAN ÖRNEK MÜTALAA	1, 8	POLİS/ADLİ
60	24.11.2013	NİKAHI DEĞİL DAİREYİ BASTIK	8	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
61	24.11.2013	KADINA ŞİDDET ARTTI, BÜTÇE ŞAŞTI	8	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
62	26.11.2013	KADINI ÖLDÜRMEK ERKEKLİK DEĞİLDİR	1, 5	POLİS/ADLİ
63	26.11.2013	CHP'DEN CANLANDIRMA	20	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
64	27.11.2013	KAHROLSUN BAĞZI ŞEYLER	18	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
65	29.11.2013	BOŞANMAK İSTEYEN EŞİNİ KESTİ	3	POLİS/ADLİ
66	29.11.2013	HAPİS ERTELENDİ 1 YIL İZLENECEK	1, 4	POLİS/ADLİ
67	30.11.2013	PENİSİNİ KESİP AĞZINA TIKTI	3	POLİS/ADLİ

Tablo 11: Habertürk Gazetesindeki Haber Başlıkları ve Türleri

	HABERTÜRK			
	TARİH	BAŞLIK	SAYFA	TÜR
1	01.09.2013	'KİRALIK' CİNAYET	1, 4	POLİS/ADLİ
2	02.09.2013	BOŞANDIĞI EŞİNE 5 KURŞUN	3	POLİS/ADLİ
3	02.09.2013	AYRILMAK İSTEYEN SEVGİLİSİNİ BAŞINDAN VURDU	3	POLİS/ADLİ
4	02.09.2013	BUTON GELDİ ŞİDDET BİTTİ	6	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
5	02.09.2013	TECAVÜZ DAVASINA BAKANLIK MÜDAHİL	6	SİYASET
6	03.09.2013	'OYUNUZU İSTEMEYİZ'	1, 22	SİYASET
7	03.09.2013	'KADINA EKONOMİK DESTEK ŞART'	22	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
8	04.09.2013	'BASINI ALMAYIN RENCİDE OLUYORUM'	3	POLİS/ADLİ
9	04.09.2013	LAZ ZİYA: EVET ÖLDÜRDÜM AMA	1, 15	POLİS/ADLİ
10	05.09.2013	MERSİN'DE KADINA ŞİDDET KINANDI	14	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
11	05.09.2013	KOCA DAYAĞINDAN DAĞA KAÇTI	1, 14	POLİS/ADLİ
12	06.09.2013	BIÇAKLAYAN EŞİNİ DURUŞMADA AFFETTİ	4	POLİS/ADLİ
13	09.09.2013	'BİR KÖLELİKTEN DİĞERİNE GEÇTİM'	1, 18	SİYASET
14	12.09.2013	'CEM YILMAZ BANA YARDIM ETTİ KOCAM ZORLA ELİMDEN ALDI'	7	POLİS/ADLİ
15	12.09.2013	ÖZEL SEKTÖR KADIN VE ÇOCUK SİĞİNMA EVİ AÇABİLECEK	12	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
16	12.09.2013	JAPON KIZLARI BIÇAKLAYAN SALDIRGAN CEZAEVİNE KONULDU	15	POLİS/ADLİ
17	15.09.2013	ANNEMİZ BİZİ KÖTÜ YOLA İTECEKTİ'	1, 14	POLİS/ADLİ
18	15.09.2013	ESKİ EŞİ: HAMDİ ALKAN SEVGİLİSİYLE EVİME GİRMİŞ	5	MAGAZİN/GÜNCEL
19	17.09.2013	YAKALANAMADI, ÖLDÜRDÜ	3	POLİS/ADLİ
20	18.09.2013	OKURLAR SORUYOR	23	MAGAZİN/GÜNCEL
21	18.09.2013	BAYAN'A FEMİNİST İTİRAZI	5	POLİS/ADLİ
22	21.09.2013	İNTİKAM KATLİAMINDA ASKERİN MERMİSİ POŞETTE MİYDİ?	14	POLİS/ADLİ
23	22.09.2013	BU İKİ KIZ NASIL ŞUÇ İŞLEDİ?	1	POLİS/ADLİ
24	22.09.2013	50 YIL İSTENEN KOCA	1, 4	POLİS/ADLİ
25	22.09.2013	KAN DAVASI VE ÇOCUK	1, 19	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
26	23.09.2013	SEKİZ ÇOCUĞUNUN ÖNÜNDE KARISINI KALBİNDEN BIÇAKLADI	4	POLİS/ADLİ
27	25.09.2013	KADIN GARSONLAR TUNCELİ'Yİ TERKETTİ	18	POLİS/ADLİ
28	26.09.2013	SEVDİĞİ ADAMLA KAÇIP EVLENEN ÖZ KIZINI 9 KURŞUNLA ÖLDÜRDÜ	15	POLİS/ADLİ
29	30.09.2013	BARIŞMAYAN ESKİ EŞİNİ BIÇAKLADI	3	POLİS/ADLİ
30	01.10.2013	BERDELLE EVLENEN GÜLSÜM CİNAYETE Mİ KURBAN GİTTİ?	4	POLİS/ADLİ
31	01.10.2013	OYUNCUYA KOCA DAYAĞI	5	MAGAZİN/GÜNCEL
32	03.10.2013	İRLANDALI İKİ KADINI ÖLDÜREN GARSON GENÇE ÇİFTE MÜEBBET	3	POLİS/ADLİ

33	05.10.2013	CANAVAR BABA	1, 25	POLİS/ADLİ
34	05.10.2013	'BAKAR MISIN?' SÖZÜNE 1 YIL HAPSI İSTENDİ	25	POLİS/ADLİ
35	06.10.2013	EYLÜL'DE 18 KADIN ÖLDÜRÜLDÜ	4	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
36	07.10.2013	MÜNEVVER'İN DEĞERİ 37 BİN 486 LİRA	1, 14	POLİS/ADLİ
37	08.10.2013	TOPLUM AİLE İÇİ ŞİDDETE DUYARSIZ KALİYOR	23	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
38	09.10.2013	35 ÖLÜM, 38 TECAVÜZ, 24 ŞİDDET	15	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
39	10.10.2013	PROTESTOCU KADINLARIN SAÇINI ÇEKİP VURDULAR	17	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
40	11.10.2013	KİLİTLİ EVDE 3 GÜN İŞKENCE	4	POLİS/ADLİ
41	12.10.2013	'BEN DE TUĞCUBAŞIYDIM'	1, 16	SİYASET
42	12.10.2013	ÖNLEYİCİ POLİSE 'ELEKTROŞOK' TABANCA	14	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
43	13.10.2013	EŞE MİNİ ETEK DAYAĞI	1, 3	POLİS/ADLİ
44	13.10.2013	PARA VERMEDİN CİNNETİ: 2 ÖLÜ	1, 3	POLİS/ADLİ
45	13.10.2013	GELİNLİK YÜZÜNDEN TARTIŞTIĞI NİŞANLISINI VURUP İNTİHAR ETTİ	3	POLİS/ADLİ
46	13.10.2013	ÖLDÜRÜLEN KIZIN 3 AĞABEYİ GÖZALTINDA	3	POLİS/ADLİ
47	13.10.2013	YENGEMİ BACAKLARIMLA AMCAMI YASTIKLA BOĞDUM	4	POLİS/ADLİ
48	15.10.2013	HAYATIM DONMADI YAŞADIK VE BİTTİ	1, 12	SİYASET
49	17.10.2013	UZAKLAŞTIRILAN KOCA 16 KEZ BIÇAKLADI	3	POLİS/ADLİ
50	18.10.2013	ŞEREFSİZ NE DEMEK BİLMİYORDUM KOCAM BANA VURMAKLA HAKLI	4	POLİS/ADLİ
51	19.10.2013	AİLE MAHKEMELERİNDEN 7 BİN KADINA KORUMA KARARI	6	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
52	21.10.2013	FLÖRT BASKICIYSA KAÇIN	6	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
53	22.10.2013	SİVEREKLİ 4 KADIN EŞ DAYAĞINDAN AYNI GÜN ŞİKAYETÇİ OLDU	22	POLİS/ADLİ
54	25.10.2013	EŞİNİN TECAVÜZE UĞRADIĞINI ÖĞRENİNCE KALPTEN ÖLDÜ	4	POLİS/ADLİ
55	26.10.2013	KAPICI, KADIN APARTAN YÖNETİCİSİNİ ÖLDÜRDÜ	4	POLİS/ADLİ
56	26.10.2013	ÖNCE ÖLDÜRDÜ, SONRA CESEDİNE SARILDI	16	POLİS/ADLİ
57	26.10.2013	BOŞANMAK İSTEYEN EŞİNİ KURŞUNLADI	16	POLİS/ADLİ
58	27.10.2013	NİŞANLISINI BIÇAKLAYIP KAFASINI KAYALARA VURDU	4	POLİS/ADLİ
59	28.10.2013	'KOCAM, KARNIDAKİ BEBEĞİ DÖVEREK ÖLDÜRDÜ'	14	POLİS/ADLİ
60	28.10.2013	POLEMİK	19	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
61	31.10.2013	CESET KOKUNCA TESLİM OLDU	3	POLİS/ADLİ
62	31.10.2013	KÜRSÜ İŞGAL YOK	1, 17	SİYASET
63	01.11.2013	KADINLARIN GÜNÜ	1, 15	SİYASET
64	02.11.2013	KADINA DAYAK SAYILACAK	1, 10	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
65	06.11.2013	KADINLARA: UYANIN	1, 17	SİYASET

66	06.11.2013	BAKAN ŞAHİN'DEN YANIT: VERİLEN RAKAMLAR DOĞRU DEĞİL	17	SİYASET
67	07.11.2013	ÇOCUĞUN ÖNÜNDE KATLİAM YAPTI	6	POLİS/ADLİ
68	08.11.2013	'BENİ ALDATIYOR MUSUN?' DİYE SORDU, DAYAĞI YEDİ	6	POLİS/ADLİ
69	08.11.2013	UMUTLAR ÇİÇEK AÇTI	16	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
70	10.11.2013	BAHÇELİ: KÜRT KÖKENLİ KARDEŞİM GÜN BUGÜNDÜR	17	SİYASET
71	12.11.2013	ÇOCUKLARIN GÖZÜ ÖNÜNDE KARISINI BIÇAKLADI	14	POLİS/ADLİ
72	13.11.2013	'SON BİR KEZ DÖVEYİM'	1, 4	POLİS/ADLİ
73	13.11.2013	KATİLİ KORUMA PROGRAMI	1, 4	POLİS/ADLİ
74	14.11.2013	POLEMİK	21	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
75	17.11.2013	RUS EŞİNE 'GİT FUHUŞ YAP' DİYEN KOCAYA 1500 TL CEZA	3	POLİS/ADLİ
76	18.11.2013	İNTERNETTE DÜN	2	MAGAZİN/GÜNCEL
77	19.11.2013	50 DAVADA 29 MÜEBBET	1, 3	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
78	19.11.2013	KADINLARA ŞİDDETE KARŞI ÜCRETSİZ TEKVANDO KURSU	3	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
79	19.11.2013	ŞİDDET: KOCA DAYAK: ERKEK	3	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
80	19.11.2013	BAKAN ŞAHİN HAFTA SONU KAYSERİ'DE	23	SİYASET
81	20.11.2013	KADIN CİNAYETİ TERÖRDÜR	16	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
82	20.11.2013	'AB'YE DAMSIZ GİRİLMEZ'	20	SİYASET
83	24.11.2013	'KOCAM 11 YIL BOYUNCA DEMİR ÇUBUKLA DÖVDÜ'	5	POLİS/ADLİ
84	24.11.2013	KADIN CİNAYETLERİNİ PROTESTO ETTİ	21	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
85	25.11.2013	EVLİLİK BİTİNCE EŞİNE VERDİĞİ MÜCEVHERLERİ GERİ İSTEDİ	5	MAGAZİN/GÜNCEL
86	25.11.2013	AYDA 19 KADIN ÖLDÜRÜLÜYOR	1, 17	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
87	25.11.2013	KADINA ŞİDDET TOPLUMSAL SORUN	17	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
88	25.11.2013	İZMİR'DE KADIN YÜRÜYÜŞÜ	17	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
89	26.11.2013	15'İNDE EVLENDİ 18'İNDE BOĞDU	4	POLİS/ADLİ
90	26.11.2013	KADINLAR HAKLARINI ARIYOR	4	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
91	26.11.2013	DİYARBAKIR'DA KADIN YÜRÜYÜŞÜ	16	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
92	26.11.2013	ÜNİVERSİTELİ KIZLAR ŞİDDETE KARŞI	16	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
93	26.11.2013	YAĞMUR ALTINDA EYLEM	16	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
94	27.11.2013	ÇİRKİN MÜDAHALE	1, 19	SİYASET
95	27.11.2013	'ERKEKSEN ÖFKENİ YEN!'	23	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
96	28.11.2013	GENÇ'E ORTAK TEPKİ	1, 19	SİYASET
97	29.11.2013	'EVE GELDİĞİMDE BOĞULMUŞTU' DEDİ	20	POLİS/ADLİ
98	29.11.2013	BOŞANMAK İSTEYEN KARISINI BOĞAZINI KESEREK ÖLDÜRDÜ	20	POLİS/ADLİ
99	29.11.2013	MİLLETVEKİLİ EŞİNİ DÖVEN İDRİS KOTAN'A TAHRİK İNDİRİMİ YAPILDI	20	POLİS/ADLİ
100	29.11.2013	'EŞİM DE OLSA MÜDAHALE EDERDİM'	22	SİYASET

Tablo 22: Yenişafak Gazetesindeki Haber Başlıkları ve Türleri

YENİ ŞAFAK				
	TARİH	BAŞLIK	SAYFA	TÜR
	01.09.2013	FİLM GİBİ CİNAYET	3	POLİS/ADLİ
2	02.09.2013	ŞİDDET İÇİN SADECE 355 KADIN ARADI	21	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
3	04.09.2013	'LAZ ZİYA' ADLİ TIPA SEVKEDİLDİ	12	POLİS/ADLİ
4	05.09.2013	KOCA DAYAĞINDAN KAÇIP DAĞDA YAŞADI	3	POLİS/ADLİ
5	06.09.2013	GÜLŞAH ÖĞRETMENİN KATİLİNE MÜEBBET	19	POLİS/ADLİ
6	13.09.2013	İMDAT ÇIĞLIĞI	9	POLİS/ADLİ
7	14.09.2013	ŞİDDET MAĞDURU ERKEKLERE KORUMA	12	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
8	20.09.2013	MASKELİ KATLİAM	1, 9	POLİS/ADLİ
9	22.09.2013	DEVLET BU İŞE EL ATSIN	1, 20	POLİS/ADLİ
10	23.09.2013	ÇOCUKLARIN GÖZÜ ÖNÜNDE VAHŞET	3	POLİS/ADLİ
11	25.09.2013	EVLENEN DE BOŞANAN DA ARTIK DANIŞACAK	20	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
12	12.10.2013	YENİ SİLAHI ELEKTROŞOK	3	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
13	12.10.2013	CAHİLİYE DEVRİ KAPANDI	1, 15	SİYASET
14	14.10.2013	BAYRAM ÖNCESİ KOCA VAHŞETİ	3	POLİS/ADLİ
15	16.10.2013	CANI BABA BAYRAMI	19	POLİS/ADLİ
16	01.11.2013	BU ZAFER MİLLETİN	1, 14,15	SİYASET
17	02.11.2013	14 YIL SONRA GELEN BAHAR MEVSİMİ	17	SİYASET
18	05.11.2013	DEĞİŞMEYEN KAFA	14	SİYASET
19	05.11.2013	EŞİNİ HABERSİZ BOŞAYAN KOCAYA 2.5 YIL HAPİS	21	POLİS/ADLİ
20	10.11.2013	FATMA ŞAHİN SORULARI CEVAPLIYOR	24	SİYASET
21	20.11.2013	ERKEKLİK DEĞİL ÜRKEKLİK	17	SİYASET
22	20.11.2013	TEK AİLE BİLE ÖNEMLİ	17	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
23	24.11.2013	ACININ SONU YOK	12	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
24	25.11.2013	KADINLAR ŞİDDETE KARŞI YÜRÜDÜ	23	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
25	26.11.2013	HAMİLE EŞİNİ EŞARPLA BOĞDU	1, 3	POLİS/ADLİ
26	26.11.2013	ŞİDDET KOMEDİSİ	1, 19	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
27	27.11.2013	KADIN AKTİVİSTLER BİZE YABANCI	1, 23	EĞİTİM/ARAŞ./TOP.
28	27.11.2013	KISKANÇLIKTAN ÖLDÜRDÜM	23	POLİS/ADLİ
29	29.11.2013	BOŞANMAK İSTEYEN EŞİNİ ÖLDÜRDÜ	23	POLİS/ADLİ
30	29.11.2013	HADDİNİ BİL KAMER GENÇ	1, 14	SİYASET

Tablo 23: Hürriyet Gazetesindeki Doğrudan Şiddet Haberlerinde Görüşüne Başvurulan Kaynaklar

HÜRRİYET		
	BAŞLIK	GÖRÜŞÜNE BAŞVURULAN KAYNAK
1	KİRALIK KATİL HARÇLIK VERİP ÖLDÜRDÜ	POLİS/MAĞDUR/DİĞER/ŞİDDET UYG.
2	YAŞAYAN ÖLÜYÜM	MAĞDUR/DİĞER
3	KADINLAR OMUZLADI	DİĞER
4	LAZ ZİYA'DAN ÜRPERTEN İFADELER	MAHKEME/ŞİDDET UYG.DİĞER
5	ŞİDDETTEN DAĞA KAÇTI	JANDARMA/MAĞDUR
6	ESKİ SEVGİLİ TUTUKLANDI	POLİS/MAHK./MAĞDR YAKINI
7	ADALET İÇİN HAMİLE EŞE SATIR	ŞİDDET UYG.
8	'HAPİSTEKİ ESKİ KOCAMDAN BENİ KORUYUN'	MAĞDUR
9	FACEBOOK'TAN KATLİAMA	POLİS/DİĞER
10	SEVMİYORDUK AMA ÖLDÜRECEK KADAR DEĞİL	POLİS/MAĞDUR YAKINI/ŞİDDET UYG.
11	AYRI KOCA 7 KURŞUNLA ÖLÜM SAÇTI	DİĞER
12	03.00'TE UZLAŞMA 06.00'DA ÖLÜM	POLİS/MAHK./ŞİDDET UYG..
13	KANLI EVİN MUHABBETİ	DİĞER/MAĞDUR YAKINLARI
14	YARALI ÇOCUĞA BİR KURŞUN DAHA	MAHKEME/DİĞER
15	BABALARI AZMETTİRDİ	MAHKEME
16	4 ÇOCUK ANNESİ ÖLDÜRÜLDÜ	DİĞER
17	KARAKOLDA İŞKENCE MAHKEMEDE İZLENECEK	MAHKEME
18	REKOR TAZMİNAT 1.3 MİLYON	MAHKEME
19	FUHUŞ YOKSA DAYAK	POLİS
20	BAKANLIK, KATİL KAYNANA DAVASINA MÜDAHİL OLAMADI	MAHKEME
21	DÖVDÜ, BIÇAKLADI BAŞINDA BEKLEDİ	DİĞER
22	MAĞDURUN KİMLİĞİ AYNI	POLİS/MAHKEME/MAĞDUR/ŞİDDEY UYG.
23	ŞİDDETÇİ DAMADA KURŞUN	MAĞDUR YAKINI
24	ARABADAN KAÇAN EŞE ENSEDEN 5 KURŞUN	MAĞDUR YAKINI/DİĞER
25	CESETLE BİR HAFTA AĞLADIM	POLİS/ŞİDDET UYG.
26	KUZEN DE GÖZALTINDA	POLİS/MAĞDUR YAKINI
27	ŞİDDET GÖRDÜM SUSMADIM	MAĞDUR
28	ÜZGÜNÜM LEYLA	MAĞDUR/MAĞDUR YAKINI
29	AİLE KATİLİ BABA: MÜSAİT DEĞİLİM	POLİS/ŞİDDET UYG./DİĞER
30	SURİYELİ KADINA ENSEDEN BIÇAK	DİĞER
31	MİLYONERİM NİYE TECAVÜZ EDEYİM'	MAHKEME/ŞİDDET UYG.
32	SAVCIDAN ÖRNEK MÜTALAA	MAHKEME / DİĞER
33	BOŞANMAK İSTEYEN EŞİNİ KESTİ	DİĞER
34	HAPİS ERTELENDİ 1 YIL İZLENECEK	MAHKEME
35	PENİSİNİ KESİP AĞZINA TIKTI	DİĞER

Tablo 24: Habertürk Gazetesindeki Doğrudan Şiddet Haberlerinde Görüşüne Başvurulan Kaynaklar

Habertürk		
	BAŞLIK	GÖRÜŞE BAŞVURULAN KAYNAK
1	'KİRALIK' CİNAYET	MAĞDUR/ŞİDDET POLİS
2	BOŞANDIĞI EŞİNE 5 KURŞUN	DİĞER
3	AYRILMAK İSTEYEN SEVGİLİSİNİ BAŞINDAN VURDU	DİĞER
4	'BASINI ALMAYIN RENCİDE OLUYORUM'	MAHKEME/ŞİDDET DİĞER
5	LAZ ZİYA: EVETÖLDÜRDÜM AMA	ŞİDDET UYG./MAHK./DİĞER
6	KOCA DAYAĞINDAN DAĞA KAÇTI	MAĞDUR/JAND/MAHK
7	BIÇAKLAYAN EŞİNİ DURUŞMADA AFFETTİ	MAHKEME/MAĞDUR
8	'CEM YILMAZ BANA YARDIM ETTİ KOCAM ZORLA M'	MAĞDUR
9	JAPON KIZLARI BIÇAKLAYAN SALDIRGAN CEZAEVİNE	MAHK./DİĞER
10	ANNEMİZ BİZİ KÖTÜ YOLA İTECEKTİ'	ŞİDDET UYG./MADUR YAK./POLİS
11	ESKİ EŞİ: HAMDİ ALKAN SEVGİLİSİYLE EVİME GİRMİŞ	MAHKEME/MAĞDUR
12	YAKALANAMADI, ÖLDÜRDÜ	MAĞDUR YAKINI / DİĞER
13	İNTİKAM KATLİAMINDA ASKERİN MERMİSİ POŞETTE	MAĞDUR YAKINLARI/DİĞER
14	BU İKİ KIZ NASIL ŞUÇ İŞLEDİ?	POLİS/MAĞDUR YAKINLARI MAHKEME/POLİS/ŞİDDET
15	50 YIL İSTENEN KOCA	
16	SEKİZ ÇOCUĞUNUN ÖNÜNDE KARISINI KALBİNDEN	POLİS/DİĞER
17	SEVDİĞİ ADAMLA KAÇIP EVLENEN ÖZ KIZINI 9 ÖLDÜRDÜ	DİĞER
18	BARIŞMAYAN ESKİ EŞİNİ BIÇAKLADI	DİĞER
19	BERDELLE EVLENEN GÜLSÜM CİNAYETE Mİ KURBAN	MAĞDUR YAKINI/DİĞER
20	OYUNCUYA KOCA DAYAĞI	MAHKEME/MAĞDUR
21	İRLANDALI İKİ KADINI ÖLDÜREN GARSON GENÇE ÇİFTE	ŞİDDET UYGULAYAN/DİĞER/MAHK. ŞİDDETİ UYGULAYAN/MAĞDUR
22	CANAVAR BABA	
23	MÜNEVVER'İN DEĞERİ 37 BİN 486 LİRA	MAHKEME
24	PROTESTOCU KADINLARIN SAÇINI ÇEKİP VURDULAR	DİĞER
25	KİLİTLİ EVDE 3 GÜN İŞKENCE	MAĞDUR
26	EŞE MİNİ ETEK DAYAĞI	MAHKEME/DİĞER
27	PARA VERMEDİN CİNNETİ: 2 ÖLÜ	DİĞER
28	GELİNLİK YÜZÜNDEN TARTIŞTIĞI NİŞANLISINI VURUP	DİĞER
29	ÖLDÜRÜLEN KIZIN 3 AĞABEYİ GÖZALTINDA	POLİS
30	YENGEMİ BACAKLARIMLA AMCAMI YASTIKLA	ŞİDDETİ DİĞER/MAHKEME

31	HAYATIM DONMADI YAŞADIK VE BİTTİ	MAĞDUR
32	UZAKLAŞTIRILAN KOCA 16 KEZ BIÇAKLADI	DİĞER
33	ŞEREFSİZ NE DEMEK BİLMİYORDUM	MAHKEME/MAĞDUR
34	SİVEREKLİ 4 KADIN EŞ DAYAĞINDAN AYNI GÜN DU	POLİS
35	KAPICI, KADIN APARTAN YÖNETİCİSİNİ ÖLDÜRDÜ	POLİS/DİĞER
36	ÖNCE ÖLDÜRDÜ, SONRA CESEDİNE SARILDI	ŞİDDET UYGULAYAN/DİĞER
37	BOŞANMAK İSTEYEN EŞİNİ KURŞUNLADI	MAĞDURUN YAKINI
38	NİŞANLISINI BIÇAKLAYIP KAFASINI KAYALARA VURDU	POLİS/ŞİDDET UYGULAYAN
39	'KOCAM, KARNIDAKİ BEBEĞİ DÖVEREK ÖLDÜRDÜ'	MAĞDUR/ŞİDDET LAR/MAHK
40	CESET KOKUNCA TESLİM OLDU	ŞİDDET UYGULAYAN
41	ÇOCUĞUN ÖNÜNDE KATLİAM YAPTI	POLİS/DİĞER
42	'BENİ ALDATIYOR MUSUN?' DİYE SORDU, DAYAĞI YEDİ	MAĞDUR/MAHKEME/ŞİDDET
43	ÇOCUKLARIN GÖZÜ ÖNÜNDE KARISINI BIÇAKLADI	DİĞER
44	'SON BİR KEZ DÖVEYİM'	POLİS/DİĞER
45	KATİLİ KORUMA PROGRAMI	MAĞDUR/DİĞER
46	RUS EŞİNE 'GİT FUHUŞ YAP' DİYEN KOCAYA 1500 TL	MAHKEME
47	'KOCAM 11 YIL BOYUNCA DEMİR ÇUBUKLA DÖVDÜ'	POLİS JANDARMA/MAĞDUR
48	15'İNDE EVLENDİ 18'İNDE BOĞDU	POLİS /MAHKEME
49	'EVE GELDİĞİMDE BOĞULMUŞTU' DEDİ	JANDARMA/ŞİDDET UYGULAYAN
50	BOŞANMAK İSTEYEN KARISINI BOĞAZINI KESEREK	MAGDUR YAKINI/POLİS
51	MİLLETVEKİLİ EŞİNİ DÖVEN İDRİS KOTAN'A TAHRİK ILDI	MAHKEME

Tablo 25:Yenişafak Gazetesindeki Doğrudan Şiddet Haberlerinde Görüşüne Başvurulan Kaynaklar

YENİ ŞAFAK		
	BAŞLIK	GÖRÜŞE BAŞVURULAN KAYNAK
1	FİLM GİBİ CİNAYET	MAĞDUR/POLİS/ŞİDDET UYG
2	'LAZ ZİYA' ADLİ TİPA SEVKEDİLDİ	MAHKEME
3	KOCA DAYAĞINDAN KAÇIP DAĞDA YAŞADI	JANDARMA/MAHKEME
4	GÜLŞAH ÖĞRETMENİN KATİLİNE MÜEBBET	MAHKEME/MAĞDURUN YAKINLARI/ŞİDDET UYG.
5	İMDAT ÇIĞLIĞI	MAĞDUR
6	MASKELİ KATLİAM	POLİS
7	DEVLET BU İŞE EL AT SIN	DİĞER
8	ÇOCUKLARIN GÖZÜ ÖNÜNDE VAHŞET	POLİS/MAĞDUR YAKINI
9	BAYRAM ÖNCESİ KOCA VAHŞETİ	POLİS/DİĞER
10	CANI BABA BAYRAMI	MAĞDURUN YAKINI/DİĞER
11	EŞİNİ HABERSİZ BOŞAYAN KOCAYA 2.5 YIL HAPİS	MAHKEME
12	HAMİLE EŞİNİ EŞARPLA BOĞDU	POLİS/MAĞDURUN YAKINI/DİĞER
13	KISKANÇLIKTAN ÖLDÜRDÜM	MAĞDUR YAKINI/POLİS/ŞİDDET UYGULAYAN
14	BOŞANMAK İSTEYEN EŞİNİ ÖLDÜRDÜ	DİĞER

Tablo 26: Hürriyet Gazetesindeki Doğrudan Şiddet Haberlerinde Şiddet Uygulayan

HÜRRİYET		
	BAŞLIK	ŞİDDET UYGULAYAN
1	KİRALIK KATİL HARÇLIK VERİP ÖLDÜRDÜ	DİĞER
2	YAŞAYAN ÖLÜYÜM	KOCA
3	KADINLAR OMUZLADI	KOCA
4	LAZ ZİYA'DAN ÜRPERTEN İFADELER	DİĞER
5	ŞİDDETTEN DAĞA KAÇTI	KOCA
6	ESKİ SEVGİLİ TUTUKLANDI	NİŞANLI-SEVGİLİ-ERK A.
7	ADALET İÇİN HAMİLE EŞE SATIR	KOCA
8	'HAPİSTEKİ ESKİ KOCAMDAN BENİ KORUYUN'	KOCA
9	FACEBOOK'TAN KATLİAMA	NİŞANLI-SEVGİLİ-ERK A.
10	SEVMİYORDUK AMA ÖLDÜRECEK KADAR DEĞİL	E.KARDES-ABI-ÇOCUK
11	AYRI KOCA 7 KURŞUNLA ÖLÜM SAÇTI	KOCA
12	03.00'TE UZLAŞMA 06.00'DA ÖLÜM	E.KARDES-ABI-ÇOCUK
13	KANLI EVİN MUHABBETİ	E.KARDES-ABI-ÇOCUK
14	BABALARI AZMETTİRDİ	E.KARDES-ABI-ÇOCUK
15	NİKAHSIZ GELİNİN TAKİ DAVASI	KOCA
16	4 ÇOCUK ANNESİ ÖLDÜRÜLDÜ	DİĞER
17	KARAKOLDA İŞKENCE MAHKEMEDE İZLENECEK	DİĞER
18	SPIKER EŞİNE 2 AY YAKLAŞAMAYACAK	KOCA
19	REKOR TAZMİNAT 1.3 MİLYON	NİŞANLI-SEVGİLİ-ERK A.
20	FUHUŞ YOKSA DAYAK	DİĞER
21	DIRDIR ETME LAFINA 6 AY UZAKLAŞTIRMA	KOCA
22	DÖVDÜ, BIÇAKLADI BAŞINDA BEKLEDİ	KOCA
23	MAĞDURUN KİMLİĞİ AYNİ	BABA+DİĞER
24	ŞİDDETÇİ DAMADA KURŞUN	KOCA
25	ARABADAN KAÇAN EŞE ENSEDEDEN 5 KURŞUN	KOCA
26	CESETLE BİR HAFTA AĞLADIM	NİŞANLI-SEVGİLİ-ERK A.
27	KUZEN DE GÖZALTINDA	DİĞER
28	ŞİDDET GÖRDÜM SUSMADIM	NİŞANLI-SEVGİLİ-ERK A.
29	ÜZGÜNÜM LEYLA	DİĞER
30	AİLE KATİLİ BABA: MÜSAİT DEĞİLİM	BABA+KOCA
31	SURİYELİ KADINA ENSEDEDEN BIÇAK	DİĞER
32	MİLYONERİM NİYE TECAVÜZ EDEYİM'	DİĞER
33	SAVCIDAN ÖRNEK MÜTALAA	KOCA
34	BOŞANMAK İSTEYEN EŞİNİ KESTİ	KOCA
35	HAPİS ERTELENDİ 1 YIL İZLENECEK	KOCA
36	PENİSİNİ KESİP AĞZINA TIKTI	KOCA

Tablo 27: Habertürk Gazetesindeki Doğrudan Şiddet Haberlerinde Şiddet Uygulayan

HABERTÜRK		
	BAŞLIK	ŞİDDET UYGULAYAN
1	'KİRALIK' CİNAYET	DİĞER
2	BOŞANDIĞI EŞİNE 5 KURŞUN	KOCA
3	AYRILMAK İSTEYEN SEVGİLİSİNİ BAŞINDAN VURDU	NİŞANLI-SEVGİLİ-ERK ARK.
4	'BASINI ALMAYIN RENCİDE OLUYORUM'	KOCA
5	LAZ ZİYA: EVET ÖLDÜRDÜM AMA	DİĞER
6	KOCA DAYAĞINDAN DAĞA KAÇTI	KOCA
7	BIÇAKLAYAN EŞİNİ DURUŞMADA AFFETTİ	KOCA
8	'CEM YILMAZ BANA YARDIM ETTİ KOCAM ZORLA ELİMDEN ALDI'	KOCA
9	JAPON KIZLARI BIÇAKLAYAN SALDIRGAN CEZAEVİNE KONULDU	DİĞER
10	ANNEMİZ BİZİ KÖTÜ YOLA İTECEKTİ'	AĞABEY-ÇOCUK
11	ESKİ EŞİ: HAMDİ ALKAN SEVGİLİSİYLE EVİME GİRMİŞ	KOCA
12	YAKALANAMADI, ÖLDÜRDÜ	KOCA
13	OKURLAR SORUYOR	NİŞANLI-SEVGİLİ-ERK ARK.
14	BAYAN'A FEMİNİST İTİRAZI	DİĞER
15	BU İKİ KIZ NASIL ŞUÇ İŞLEDİ?	AĞABEY-ÇOCUK
16	50 YIL İSTENEN KOCA	KOCA
17	SEKİZ ÇOCUĞUNUN ÖNÜNDE KARISINI KALBİNDEN BIÇAKLADI	KOCA
18	SEVDİĞİ ADAMLA KAÇIP EVLENEN ÖZ KIZINI 9 KURŞUNLA ÖLDÜRDÜ	BABA
19	BARIŞMAYAN ESKİ EŞİNİ BIÇAKLADI	KOCA
20	BERDELLE EVLENEN GÜLSÜM CİNAYETE Mİ KURBAN GİTTİ?	DİĞER
21	OYUNCUYA KOCA DAYAĞI	KOCA
22	İRLANDALI İKİ KADINI ÖLDÜREN GARSON GENÇE ÇİFTE MÜEBBET	DİĞER
23	CANAVAR BABA	BABA
24	'BAKAR MISIN?' SÖZÜNE 1 YIL HAPSİ İSTENDİ	DİĞER
25	MÜNEVVER'İN DEĞERİ 37 BİN 486 LİRA	NİŞANLI-SEVGİLİ-ERK ARK.
26	KİLİTLİ EVDE 3 GÜN İŞKENCE	KOCA
27	EŞE MİNİ ETEK DAYAĞI	KOCA
28	PARA VERMEDİN CİNNETİ: 2 ÖLÜ	AĞABEY-ÇOCUK
29	GELİNLİK YÜZÜNDEN TARTIŞTIĞI NİŞANLISINI VURUP İNTİHAR ETTİ	NİŞANLI-SEVGİLİ-ERK ARK.
30	ÖLDÜRÜLEN KIZIN 3 AĞABEYİ GÖZALTINDA	AĞABEY-ÇOCUK
31	YENGEMİ BACAKLARIMLA AMCAMI YASTIKLA BOĞDUM	DİĞER
32	HAYATIM DONMADI YAŞADIK VE BİTTİ	KOCA
33	UZAKLAŞTIRILAN KOCA 16 KEZ BIÇAKLADI	KOCA
34	ŞEREFSİZ NE DEMEK BİLMİYORDUM KOCAM BANA VURMAKLA HAKLI	KOCA
35	SİVEREKLİ 4 KADIN EŞ DAYAĞINDAN AYNI GÜN ŞİKAYETÇİ OLDU	KOCA
36	EŞİNİN TECAVÜZE UĞRADIĞINI ÖĞRENİNCE KALPTEN ÖLDÜ	DİĞER

37	KAPICI, KADIN APARTAN YÖNETİCİSİNİ ÖLDÜRDÜ	DİĞER
38	ÖNCE ÖLDÜRDÜ, SONRA CESEDİNE SARILDI	KOCA
39	BOŞANMAK İSTEYEN EŞİNİ KURŞUNLADI	KOCA
40	NİŞANLISINI BIÇAKLAYIP KAFASINI KAYALARA VURDU	NİŞANLI-SEVGİLİ-ERK ARK.
41	'KOCAM, KARNIDAKİ BEBEĞİ DÖVEREK ÖLDÜRDÜ'	KOCA
42	CESET KOKUNCA TESLİM OLDU	NİŞANLI-SEVGİLİ-ERK ARK.
43	ÇOCUĞUN ÖNÜNDE KATLİAM YAPTI	KOCA+BABA
44	'BENİ ALDATIYOR MUSUN?' DİYE SORDU, DAYAĞI YEDİ	KOCA
45	ÇOCUKLARIN GÖZÜ ÖNÜNDE KARISINI BIÇAKLADI	KOCA
46	'SON BİR KEZ DÖVEYİM'	KOCA
47	KATİLİ KORUMA PROGRAMI	KOCA
48	RUS EŞİNE 'GİT FUHUŞ YAP' DİYEN KOCA YA 1500 TL CEZA	KOCA
49	EVLİLİK BİTİNCE EŞİNE VERDİĞİ MÜCEVHERLERİ GERİ İSTEDİ	KOCA
50	15'İNDE EVLENDİ 18'İNDE BOĞDU	KOCA
51	'EVE GELDİĞİMDE BOĞULMUŞTU' DEDİ	KOCA
52	BOŞANMAK İSTEYEN KARISINI BOĞAZINI KESEREK ÖLDÜRDÜ	KOCA
53	MİLLETVEKİLİ EŞİNİ DÖVEN İDRİS KOTAN'A TAHRİK İNDİRİMİ YAPILDI	KOCA

Tablo 28: Yenişafak Gazetesindeki Doğrudan Şiddet Haberlerinde Şiddet Uygulayan

YENİ ŞAFAK		
	BAŞLIK	ŞİDDET UYGULAYAN
1	FİLM GİBİ CİNAYET	DİĞER
2	'LAZ ZİYA' ADLİ TİPA SEVKEDİLDİ	DİĞER
3	KOCA DAYAĞINDAN KAÇIP DAĞDA YAŞADI	KOCA
4	GÜLŞAH ÖĞRETMENİN KATİLİNE MÜEBBET	SEVGİLİ-ERKEK ARK.
5	İMDAT ÇIĞLIĞI	KOCA
6	ÇOCUKLARIN GÖZÜ ÖNÜNDE VAHŞET	KOCA
7	BAYRAM ÖNCESİ KOCA VAHŞETİ	KOCA
8	CANI BABA BAYRAMI	BABA
9	EŞİNİ HABERSİZ BOŞAYAN KOCAYA 2.5 YIL HAPİS	KOCA
10	HAMİLE EŞİNİ EŞARPLA BOĞDU	KOCA
11	KISKANÇLIKTAN ÖLDÜRDÜM	KOCA
12	BOŞANMAK İSTEYEN EŞİNİ ÖLDÜRDÜ	KOCA

Tablo 29: Gazetelerdeki Doğrudan Şiddet Haberlerinde Kullanılan Fotoğraf Özellikleri

	HÜRRİYE T	HABERTÜR K	YENİŞAFA K
Mağdurun şiddet görmüş haline ait fotoğraf	1	4	0
Mağdurun eski günlerine ait herhangi bir fotoğraf	21	24	6
Mağdurun şiddet uygulayanla birlikte eski mutlu günlerine ait fotoğrafı	2	5	2
Şiddet uygulayanın tutuklu ya da yargılanırken fotoğrafı	6	7	5
Şiddet uygulayanın eski günlerine ait herhangi bir fotoğrafı	18	15	2
Olay yeri fotoğrafı	10	12	3
Diğer	24	14	2
Toplam	82	81	20